

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Ivlii Brignole
E Societate Iesv**

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

Th. 2480.

K

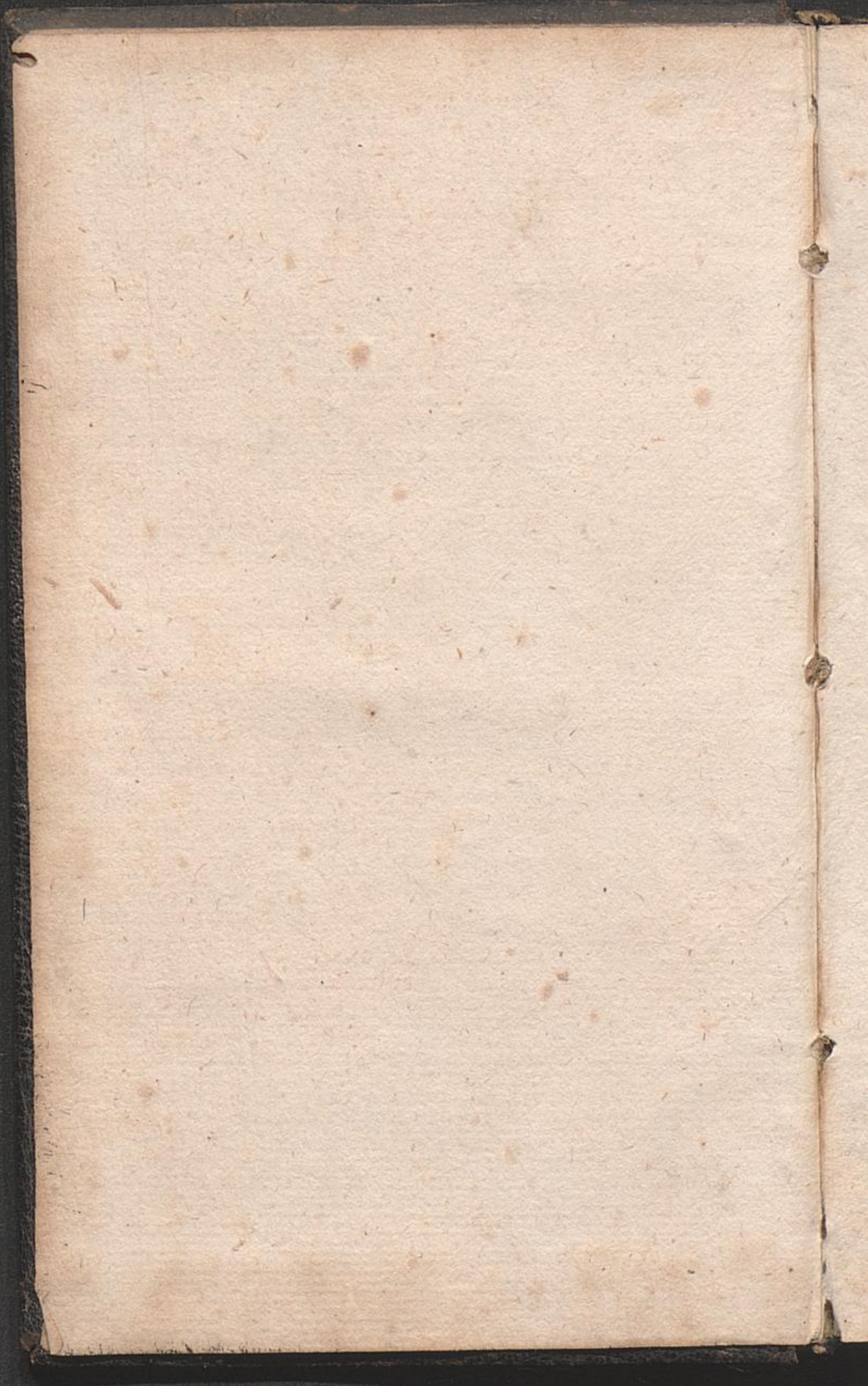
11

8

Simoni

Ex liberali donatione
Magnobilis Dni D. à Brenzen
cessit Collegio Paduborzi
anno 1673

BREVIS SYNOPSIS
VITÆ, AC VIRTVTVM
P. ANTONII IVLII
BRIGNOLE
E SOCIETATE IESV.

*Qui prius fuit Marchio Gropoli in Hetruria,
Filius Ducis, & senator Serenissimæ Rei-
publicæ Genuensis, ejusdemque Orator
ordinarius ad Regem Catholicum.*

Collecta idiomate Italico

A

P. IOANNE MARIA VISCONTE
Ad usum Provinciæ Mediolanensis.

Ac deinde latio data

A

P. FRANCISCO L'HERMITE

*Vt omnibus nationibus communis fieret;
Ambobus ejusdem Societatis presbyteris.*

Collegii Societatis Iesv
Paderborn

ANTVERPIÆ,

Typis CORNELII WOONS, sub signo Stellæ. 1671.

Cum Gratia & Privilegio,

IN OMNIBUS REBUS

VERITAS VINCIT

ANNO DOMINI MDCCLXXII

BRIGOLLE

IN SOCIETATE 1827

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, likely a list or index, mostly illegible due to fading.

Mart. Bouche fecit

Vera effigies P. Antonii Iulii
Brignole e Societate I.E.S.V., qui potens
opere et sermone, cum opinione Sanctitatis
obit. Genuæ in patria sua, Anno Salutis
1662. ætatis 57. die 20. Martii.

VENERANDO PATRI
P. ANTONIO IVLIO
BRIGNOLE

RELICTIS MARCHIONATV,
IN SERENISSIMA REPVB.

GENVENSI SENATORIS,

EIVSDEMQUE LEGATI

AD REGEM CATHOLICVM

AMPLISSIMIS MVNERIBVS;

VNA CVM DOMO AC LIBERIS

AD IESU HUMILITATEM AC LABORES

SE CONFERENTI.

PROGRAMMA

Ex Psalmo Vatis Regii 5. vers. 13.

Per modum prognostici.

Gloriabuntur in te omnes, qui diligunt Nomen tuum, quoniam Tu benedices Iusto. Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos.

ANAGRAMMA.

Antonius Iulius Brignole, Notos, Subditos, Legationes, & Munia, nocituraque bona; nec non cautè totum mundum nutu, voto, reque dimisit.

Vtrobique reperiuntur

Litteræ numero pares.

---

6. 3. 3. 3. 9. 2. 11. 3. 5. 13. 12. 2. 3. 7. 12. 14.

A. b. c. d. e. g. i. l. m. n. o. q. r. f. t. v.

EPIGRAMMA.

A Spice BRIGNOLI depicta in imagine Vultus,
Hic vir hic est summis par, propiorque viris.

Clarus avis, opibus præstans, sed major honore

Dum sprevit fastu quidquid in orbe tumet

Veste latens IESU. Mirare ipsumque nec ipsum

Non nisi despectus, qua latet esse puta.

Omnia contempsit qui se, pedibusque premendo

Major ab abjecto, dum bene calcat, erit.

Dum sequitur IESUM: mundum fugit; omnia liquit;

Se simul in Christo perdidit, & reperit.

An poterat trabeas inter, fascesve, Tiarasve

Altior obsequium seque probasse Deo?

Non. Melius latitat sub nomine rectus IESU,

Tutius hunc pugilem decolor umbra tegit.

Quo scuto latuit, latuit victoria scuto:

Sic bene pugnanti, pugna corona fuit.

TRANSLATOR
LECTORI.

S.

Suffragatus curis meis gravioribus tantillum otii, quo tibi, & universo orbi, etiam hæc gesta P. Antonii Iulii Brignole publici iuris facerem; sicut feci non ita pridem in transferenda vita Cæsaris Caietani Novitii nostræ Societatis, quam multis non displicuisse, est quod mihi gratuler. Breviter monitum te volui benevole Lector me sequutum prope de verbo ad verbum phrasim Italicam Autoris P. Ioannis Mariæ Visconte, ne quæsitis phaleris nudam veritatem, quæ simplicitate gaudet, periculo exponerem, pigmentis non necessariis offuscandi: nec enim

enim viri spectata virtus, iis fucis indi-
get ad commendationem. Exemplum de-
dit huic seculo eiusmodi, vir id ætatis,
& dignitatis plane eximius & admiran-
dus, quod ascititiis coloribus obscuretur
potius, quam illustretur. Vitiosa larvam
ambiunt ut pallientur & decipiant; non
quæ ex sua virtute pretium habent. Quæ-
cumque hic leges virtutum in religiosa vita
prorsus singularium, humilitatis, zeli
animarum, internæ externæque mortifi-
cationis, contemptus sui, laboris indefes-
si, regularis observantiæ, obedientiæ &
unionis cum Deo non intermissæ docu-
menta, in quorum exercitatione vixit per-
petuo & immortalis est; imitationem po-
stulant potius quam oblectationem; quam-
vis nec hæc fortasse defutura est iis, qui
temporem suum gaudent eiusmodi admini-
culis excuti, & inflammari ad fervorem.
Omnibus indiscriminatim qui suæ alio-

rumque salutem ex professo incumbunt, hoc
opus utile fore confido: sed potissimum
eos, qui verbi Dei praeconio affixi sunt,
hic compello; ut ab hoc Paulo discant,
non in persuasibilibus humanae sapientiae
verbis, non in commodorum sectatione,
& auditorum acclamatione, ac nescio
quibus lenociniis sui, & aliorum, sibi ab-
blandiri: sed quod apostolici muneris est,
annuntiare Christum & hunc cru-
cifixum magis factis quam verbis; quo-
rum haec aërem verberant, illa in corda
etiam lapidea impetum faciunt, ut emol-
liant, & muros Iericho ad tubae evangeli-
cae clangorem subvertant. Haec Charisma-
ta meliora aemulentur, quibus semen verbi
divini commissum est, ut aliquando audire
mereantur illud Patris familias caelestis,
quando veniet operariis suis distributurus
mercedem: Euge serve bone & fidelis,
quia super pauca fuisti fidelis; talen-
ta

ta mea bene ad censum collocasti; lanam
ovium mearum non totondisti, sed eas her-
bis salubribus pavisti; ubi latrandum erat;
voci non pepercisti; plus vita quam ser-
monibus docuisti; & gloriam meam ubique
opportune importune propagare studuisti,
intra in gaudium Domini tui, qui
strenue pro se laborantes denario dignatur
aeternae beatitudinis, hoc est fruitione sum-
mi boni, ad quod ut finem ultimum, nisi
decipi malimus unice adspirandum: quod
ut cunctis eveniat serio opto. Nec aliud
habeo quod adiiciam; nisi velle me ut scias,
Tibi huius libelli translationem non tam
mibi acceptam referendam, quam R. P.
Nathanaeli Sotuello; qui iterum huius Sy-
nopsis exemplar Italicum mihi submittere
Roma dignatus est, ut per me latine lo-
queretur. Vale, & frueri.

PRO-

PROTESTATIO
AUCTORIS.

CUM S. D. N. Urbanus Papa VIII.
die 13. Martii anni M. DC. XXV.
in Sac. Congregatione S. R. & uni-
versalis Inquisitionis decretum edide-
rit; idemque confirmaverit die 5. Iulii
1634. quo inhibuit imprimi libros ho-
minum qui sanctitate sive martyrii fa-
ma è vita migrarunt, gesta, miracula,
vel revelationes, seu quæcumque tam-
quam eorum intercessionibus accepta
à Deo beneficia continentes, sine re-
cognitione & approbatione ordinarij;
& quæ hactenus sine ea impressa sunt
nullo modo vult censeri approbata.
Idem autem Sanctissimus die 5. Iunii
1631. ita explicaverit, ut nimirum
non admittantur elogia Sancti, vel
Beati absolutè, & quæ cadunt super
personam; bene tamen quæ cadunt
supra mores, & opinionem, cum pro-
testatione in principio quod illis nulla
adsit auctoritas ab Ecclesia Romana;
sed

sed fides tantum sit penes auctorem.
Huic decreto ejusque confirmationi,
& declarationi observantia & reveren-
tia, qua par est, insistendo; profiteor
me haud alio sensu quidquid in hoc li-
bro refero, accipere, aut accipi ab ul-
lo velle, quam quo ea solent quæ hu-
mana dumtaxat auctoritate, non au-
tem divina Catholicæ Rom. Ecclesiæ,
aut Sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur;
iis tantummodo exceptis, quos eadem
Sancta Sedes, Sanctorum, Beatorum,
aut Martyrum catalogo adscripsit.

AP-

A P P R O B A T I O

R. P.

P R O V I N C I A L I S.

EGo infra scriptus Societatis IESU per Flandro-Belgicam Præpositus Provincialis, potestate ad hoc mihi factâ à Patre nostro *Ioanne Paulo Oliva* Præposito Generali ejusdem Societatis, concedo **CORNELIO WOONS** Typographo facultatem imprimendi, *Synopsin brevem Vitæ ac virtutum P. Antonii Iulii Brignole* è Societate IESU collectam idioma Italice à *P. Ioanne Maria Visconte*, & latine datam à *P. Francisco l'Hermite* ambobus ejusdem Societatis Presbyteris, & à deputatis ejusdem Societatis Theologis examinatum & approbatum. In quorum fidem has propriâ manu subscriptas consueto officii mei sigillo muniendas curavi. Mechliniæ 13. Martii 1671.

LAURENTIUS VAN SCHOONE.

A.P.

A P P R O B A T I O.

INfrascriptus examinavi librum, cui titulus, *Brevis Synopsis Vitæ ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole è Societate IESU*, qui prius fuit Marchio Gropoli in He-truria Filius Ducis & Senator Serenissimæ Reipublicæ Genuensis ejusdemque Orator ordinarius ad Regem Catholicum collecta idiomate Italico à P. Ioanne Maria Visconte ad usum Provinciæ Mediolanensis ac deinde latio data à P. Francisco l'Hermitte ut omnibus nationibus communis fieret ambobus ejusdem Societatis Presbyteris, in quo nihil reperi quod bonis moribus aut S. R. Ecclesiæ Catholicæ adversetur, attendita etiam protestatione in initio præfati libri facta, censeo eundem posse utiliter in lucem evulgari. Datum Antverpiæ 6. April. 1671.

AUBERTUS vanden EEDE,
I. V. L. Canonicus & Archidia-
conus, Antwerp. Librorum Cen-
sor ordinarius.

SUM-

SUMMA PRIVILEGII.

CAROLUS Dei gratia, Rex Castellæ, Arragoniæ, utriusque Siciliae, &c. Archidux Austriae, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiae, &c. Comes Flandriæ, Arthesiæ, &c. Diplomate suo sanxit ne quis Librum, cujus Titulus est *Brevis Synopsis Vitæ ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole è Societate IESU*, præter CORNELII WOONS Typograph. Antverp. voluntatem ullo modo in Belgio intra novem annos proximos imprimat, aut alibi impressum in has inferioris Germaniæ ditiones importet, venalemve habeat. Qui secus faxit, confiscatione librorum, & aliâ gravi poenâ mulctabitur, ut latius patet in litteris datis Bruxellæ, die 18. Aprilis 1671.

Signat.

LOYENS.

BRE.

BREVIS SYNOPSIS
DE VITA
ET
VIRTUTIBVS
P. ANTONII IVLII
BRIGNOLE
GENVENSIS
E Societate IESU

Ante ingressum in Religionem Marchionis Gropoli in Hetruria, Filius Ducis & Senatoris Serenissimæ Republicæ Genuensis Eiusdemque Legati ad Regem Catholicum.

INTRODVCTIO

FOs qui noverunt de facie, aut etiam ex fama P. Antonium Iulium Brignole, persuadeo mihi gravifuros, se posse videre

A

dere

dere in charta expressa aliqua lineamenta, & actiones à virtute commendabiles, quas in isto bono Patre, aut observarunt, aut narrari audierunt, furtim oblivioni subductas, invita ejus modestia, etiam in tempore maxime invido & rapace: ac proinde erit admirationis, & displicentiæ objectum, quod tam paucæ fuerint collectæ tamquam longe inferioris expectationis, quam conceperant omnes de viro, qui tota sua vita se occupabat operibus virtutum multiplicibus, & magnitudine præclaris exercendis. Singularis præstantia animi ejus, sive naturæ dotes spectes, sive gratiæ quibus erat mirificè ornatus; non solum conciliavit ei opinionem promiscuam, fuisse hominem nostri sæculi maxime eximium: verum etiam impulit calamum veracem unius, qui perspecta habebat virorum magnorum encomia, ut scriberet: Patrem illum ejusmodi fuisse heroem, qualem singula bina sæcula, nedum unum non spectarunt. Atque ita scripsit
P. N.

P. N. Ioannes Paulus Oliva Generalis, P. Francisco Vasco Provinciali Mediolanensi, accepto nuncio de ejus felici transitu ad vitam meliorem. Verum enimvero contigit P. Antonio Iulio illud, quod solet evenire viris magnis in quocumque genere; qui quoniam consueverunt operari semper eminenter, pauca eorum opera observantur, ut excellentia. Vnde complures percunctati quid in eo ædificationis, & virtutis advertissent? Reposuerunt: quod fuerit homo insignis probitatis, quæ vulgus excederet; sed ad actiones peculiare, quod attineret, quia erant assiduæ in quibus splendor virtutis oculos perstringeret, paucissimas se adnotasse. Ita quidam Pater prudentiæ laude præditus, qui ei ad aliquod tempus Mediolani convixit, postulatus aliquid de virtutibus ejus producere, respondit; pauca se posse adferre in particulari, eo quod pauca observasset quæ deligeret, ubi omnia erant delectu digna. Attamen multa se scire in

4 *Synopsis Vita ac Virtutum*

generali : videlicet, quod in omnibus suis actibus ostenderet singularem suæ vocationis æstimationem; & in vita religiosa summam observantiam, conjunctam cum singulari modestia; studium magnum orationis, cum magna devotione in rebus spiritualibus; ferventissimum zelum salutis animarum; teneritudinem caritatis erga infirmos, & nostros; decumbentes quoque in nosocomiis, incarceratos, & alios indigos auxilii ac calamitosos, profundam humilitatem quæ eum semper ad infima loca abiiciebat; & omnibus cedere docebat; nauseam omnium rerum mundanarum, & vilissimum conceptum omnium quæ mundus extollit, & amplectitur; exquisitissimam paupertatem, omnium suarum passionum refrenationem; in castigando corpore rigorem; exactissimam obedientiam: quarum virtutum omnium erat in suis actionibus singulare & vivum simulachrum. Iudicavi nihilominus oleum & operam me non perditurum, si spicilegium

gium hoc instituam, & pauca licet, ne & illa oblitterentur, vobis qui eum novistis in solatium, & aliis omnibus in exemplum proponam; recensens simpliciter aliquas ejus laudabiles actiones, & designans id in singulis quo excelluit: si prius leviter tetigero quædam digna memoria in vita sæculari. Si vero in illis perhibeantur aliqua ex natura sua indifferentia; accipiantur ut facta in finem bonum, nec requiratur illius interpretationis probatio vel testimonium; quæ licet defint, non est æquum propterea derogare fidem relationi, quasi fuerint partus inanes affectus nimis benigni ejus, qui eos sic sibi repræsentavit: quippe omnium non modo actionum, sed etiam affectuum qui eum ad operandum permovebant, habita est notitia, vel immediatè ab illo, vel ab iis quibus aliquem radium quadamtenus sivit affulgere suæ arcanae illustrationis, etiamsi non omnino expediat allegare auctores: sufficere enim puto quod illud præmo-

6 *Synopsis Vitæ ac Virtutum*

nuerim, ut ille qui opusculum hoc legerit sit securus, nihil adducendum quod alienis commentis innitatur; cum sit certum, quod virtus gigantæa Patris, opus non habeat ad magnitudinem suam ostentandam, fabrica imaginationis per affectum seductæ. Porro fieri fortasse potuit quod nonnullæ res quas eo prolatum videbuntur minutia, nihilominus cum non apparuerint ut pusillæ, oculis eorum quos ferierunt, & recordationi illorum qui illas fideliter retulerunt; in animum meum induxi non minores apparituras aliis; eo magis quod in supremo apice virtutis, & in difficilioribus ejus excessibus multum lateat subtilitatis. In persona multum dilecta etiam capilli in pretio habentur.

CA-

CAPVT PRIMVM.

*Res memoratu dignæ P. Antonii Iulii
in Vita seculari antequam statum
Ecclesiasticum assumeret.*

P Antonius Iulius Brignole Ge-
nuensis natus est anno ab incar-
natione verbi divini millesimo sex-
centesimo quinto, die Iunii vigesimo
tertio. Patrem habuit D. Ioannem
Franciscum Brignole, qui primis fun-
ctionibus à Republica illa adhibitus
fuit, & missus Romam Orator ad
præstandam Gregorio XV. creato
Pontifici obedientiam ac deinde ad
Ducis dignitatem assumptus anno
trigesimo quinto supra millesimum
sexcentesimum. Perfunctus demum
suprema illa gubernatione migravit
ad coelum, ut potiretur præmio suæ
iustitiæ, pietatis, & eleemosyna-
rum, quarum virtutum amabilis
comitatus eum nunquam deseruit.
Genitrix ei fuit D. Hieronyma Sale,
unica filia D. Iulii Sale, quæ multis

& amplis redditibus, prædiis, feudis, & aliis fortunæ bonis locupletavit liberos suos, atque ea de causa compellati sunt Brignole Sale. Verum enimvero multo plus ex bonis gratiæ illis adjecit, per exempla suarum virtutum; illam enim laudem tulit, quod fuerit multum dedita operibus pietatis erga Deum, & misericordiæ erga egenos, liberalissima erga pauperes; suorum commodorum curam omnem abjecerat, nullatenus vana & ambitiosa in cultu corporis quærendo, quo spectabilis appareret, aut sui similibus præferretur; sed modestissima, utpote quæ semper deterrima vilissimaque sectabatur, & diu noctuque servilibus erat occupata. Ingenio fervido, & ardente in suis desideriis, verum per virtutis exercitium multum moderato; benedixit deus isti pari fructu quindecim liberorum: sed messuit duodecim ex illis pœne in flore ætatis, reservans ad maturitatem tres solos, videlicet P. Antonium Iulium, de quo hic nobis sermo: & duas sorores:

res: quarum altera fuit Domina Maria Aurelia, uxor Domini Ioannis Baptistæ Raggi, fratris & nepotis duorum Cardinalium Raggi: de qua perhibetur quod fuerit in dotibus, & ornamentis animi apprime similis suo germano, magis propensa ad studia litterarum, quam ad muliercularum vanitates: Aliena ab omni libera conversatione, spectaculis, conviviiis, & diverticulis otiosis; inimica omnis compturæ superflua; liberalis, in eleemosynas profusa, cordata, humana, quæ nunquam sinebat verbum ex ore elabi, quo quemquam contristaret aut læderet. Hæc sat cito naturæ debitum exsolvit, anno nempe ætatis trigesimo septimo. Altera soror fuit Domina Maria Magdalena, quæ nupsit Domino Iacobo Durazzo, & genuit nostros Patres Vincentium & Hippolytum: at quoniam adhuc vivit dum hæc scribo, secundum sacri eloquii oraculum, *ne laudes hominem in vita sua*; cohibeo me, ne transgrediar hoc consilium, quod suadet ejus virtutem usque mo-

do plus æstimare, quam laudere :
quam ob rem revertor ad fratrem.

P. Antonius Iulius, ut unus & so-
lus superstes è maribus, fuit educa-
tus sollicitè, & accuratè excultus
bonis moribus & litteris; in quem
finem semper habebat domi, copiam
Magistrorum qui habebantur erudi-
ti, & habiles ad formandum. At ipse
simul ac cœpit ingenii sui fœcundi-
tatem percipere, doluit sibi ab iis
non fuisse adhibitam culturam, cu-
jus sentiebat se capacem; ac proinde
ut proprio labore suppleret priorum
præceptorum vel ignorantiam, vel
sœcordiam; cœpit se dare studiis se-
cundum mensuram cupiditatis suæ,
insatiabiliter avidæ ad sciendum;
adeoque cedendo isti propensioni ho-
nestiori, licet nimix, utpote quæ
freno indigeret; ita abripi se sivit eo-
rum amore, ut omnibus aliis ætatis
suæ & mundi oblectationibus insu-
per habitis, nulla alia re se capi sine-
ret; sed in illa sola se totum impende-
ret. Idque habetur ex ejus testimo-
nio: falsus enim est postea, quod to-

ta die studiis incumberet; nec hoc contentus noctes propè integras adii- ceret, multa simul complecti defide- rans; quæ assiduitas & continuatio vires ejus sensim sine sensu enerua- vit; quippe licet bene sano & robu- sto esset corpore, post quinque ni- hilominus, aut sex annos in ista nor- ma vivendi, sensit stomachum ita pessumdatum, & caput ita debilita- tum ut periculum subiret, ne ad id, quod tam ardentè affectabatur, prorsus inidoneum se redderet. Miti- gavit ergo deinde aliquantulum in- discretam illam studendi aviditatem: ita tamen perrexit semper se occupa- re, & exercere in studiis politiorum litterarum, ut immoderatio & ex- cessus in ipsa moderatione videretur: siquidem quandoque quatuordecim per diem horas iis impendebat; quæ- rebat modos somno multum detra- hendi, ut tempus lectioni & scriptio- ni lucraretur; multum conversaba- tur & agebat cum viris eruditis, & litteratis quorum semper sibi volebat domi aliquem ad manum, quibus- cumque

cumque expensis præsentiam ejus emeret; excitabat & fovebat academias & congressus virorum doctrina, & scientiis præditorum, à quibus doctior evaderet. Ratiocinabatur in publico cum gratia, alacritate, & elegantia, quæ par fuisset magno oratori; componebat, & elucubrabat, & in lucem producebat varia opera argutiis referta, quæ volitabant per manus eruditorum hominum, cum laude ingenii non vulgaris: quamvis aliquos ex his foetibus postea purgatori à se oculo expensos, opificii deformis censuerit ob vanitatem, qua erant palliati, & pigmentati; detestatusque sit potius ut monstra, & abortus, quam ut cognosceret ut partus sui ingenii. Et quando postea jam religiosus in variis civitatibus, nominatim Taurini, inter aliquos nobiliores aulicos acuti ingenii, & doctrinæ amantes, de iis mentio fiebat laudabilis, cum deprædicatione Auctoris: si esset præsens non respondebat verbum, sed demittebat oculos in terram cum humilitate decora,

cora, non tantum congrua ei qui recusat honorem, sed ei quoque, qui se cognoscit vituperabilem; & ideo libri qui ab eo fuerunt posterius conscripti & editi, erant argumenti Christiani. Si alii antea habuerint aliquid levitatis, non profitebatur tum singularem virtutem; sed felicitatem intellectus prodebat etiam in profanis, quæ tandem voluit omnia in Deum referri; adhibita lima, & sublatis iis quæ nimis mundum principio sapiebant. Porro ut majorem & meliorem vitam daret ingenii sui monumentis, & lucubrationibus apud alios, qui ea evoluerent, & patriæ suæ singulari beneficio prodesset, promovendo eruditionem & lectionem librorum utilium; non contentus calamum impendere, adjecit & prælum; quod ut alliceret lectorem, è Belgio accersivit typos elegantissimos, & pulcherrimos suo ære characteres: & cum illis aggressus est impressionem variorum librorum, quos ob præstantiam præli, volupe erat manu versare; bene meritus hac
praxi

praxi de bonis litteris, & maxime de Cicerone, quando sine offensione oculorum in characteribus magnis & augustis poterant ejus beneficio pervolui. Quamvis autem in principio permiserit omne genus librorum in sua typographia excudi, qui per manus eruditorum ambulant: postea tamen negavit hunc honorem characterum tam præstantium, libris, qui non erant nisi ex parte digni: cumque reminisceretur initio impressa aliquot exempla *Pastoris fidi*: Sacerdotio initiatus, repente tot quot restabant, curavit in cumulum colligi & consuluit quemdam virum Religiosum, utrum præstaret omnia Vulcano dedicare; an vendere, & pretium dare pauperibus? Secutusque est exactè ejus consilium, abdicans se omni illo prælo suis sumptibus, & auspiciis comparato, quod non præferebat in fronte hunc titulum, *imprimatur in tribunali virtutis*.

Talentum ejus non tantummodo occupatum in otiosis lucubrationibus librorum; verum etiam implicatum

tum

tum rebus bonum publicum spectantibus, obtinuit æstimationem parem meritis suis: si quidem adoptatus in senatum & Magistratum supremum suæ patriæ, ut erat integræ mentis, & in dicendo potens, promovebat opera & Negotia servitii divini, & utilitatis publicæ tam industriè, & cum tanto applausu universorum, ut cum haberet Respublicares summi ponderis tractandas in aula Hispanica, electus fuerit præ multis aliis dignissimis illo munere, & missus eo legatus ordinarius, cum numeraret tantum triginta septem aut octo annos ætatis; quæ nondum erat par senatoriæ dignitati. Neque fefellit spem de se conceptam, quinimo auxit: etenim proposuit rationes suæ patriæ coram rege Catholico cum tanta energia & efficacia, ut impetraverit, & miserit decretum favorabile, una cum litteris suis, tam nervosè & bene dictatis, in certitudinem successus, ut recitatæ in senatu fuerint cum extraordinario applausu, & admiratione singulari.

Prospe-

Prosperi hi eventus magna ex parte fuerunt accepti pro effectibus suæ eloquentiæ, posteaquam (ut dixit persona familiæ ejus intima) urserat suis argumentis, ita Regem & Comitem ducem, ut non haberent quod responderent: & ipse quam mox asseruit cūdam confidenti, quod arteriam regis tentasset & invenisset ad permovendum ejus affectum; scientiæque hac usus est tam dextrè, ut affectus animi commoti in vultu regis animadvertere liceret, ex potentia dicendi in isto flexanimo oratore. Atque ita deinde Rex qui erat perspicax, & non male judicabat de peritia hominum, non dissimulavit sensum de illo suum proferre, nedum invidere honorem laudum illi debiturum: enimvero dixit familiaribus suis, quod orator Genuensis esset in paucis litteratus. Nec laudes hæ regiæ steriles fuerunt; sed comitatæ stimulis efficacibus quibus ministri ejus impellebantur, ut accelerarent expeditionem in negotiis illius Reipublicæ; quando lentius, & pede, ut
dici-

dicitur plumbeo, in ea se gerebant; adeoque subinde de Legato querebantur, quod plus posset apud suam majestatem, quam commodis suis adlubesceret. Non poterant tamen manere non stupore defixi & attoniti, de ingenio, sapientia, & dexteritate ejus in agendo; quod in illa aula illi peperit summam æstimationem, & reverentiam.

Finis illius legationis, fuit initiura proximum ad propositum, quod concepit, valedicendi sæculo. Etenim revertens per mare cum uxore, & duobus filiis in triremi, tanta velocitate eam insecuta est pyratice barbarorum, ut fuerit in præsentissimo periculo ne in potestatem prædonum veniret. Tum enim vero quasi in theatrum producta spectandam se præbuit animositas & pietas sui timoris; quia quantumvis æqualis esset periculi magnitudini, nullum tamen signum edidit perturbationis aut dejecti animi; ne tantillum quidem, quod reverso domum, quidquam vultus amisisse ex maris intemperie, aut malacia videri potuerit.

B

Illico

Illico in tali articulo animos sibi fecit, sociorum in itinere erexit, induxit ut farcinas suas eiicerent in mare, atque ita leviolem facerent navim brachiis remigantium. His mille scuta addixit in præmium, ut nervos intenderent, & libertatem mancipiis ad remum damnatis; inde ad opem divini auxilii implorandam se convertens, oculos in cælum sustulit, se commendavit, & nescio quæ vota ad Virginem Deiparam nuncupavit; cohortatus est Christianos, qui erant in navi, ut promitterent se per confessionem conscientie noxas expiuros, & in præsentif rosarium recitarent. Quid multa? favit benignus Deus, qui facilis exauditor est recurrentibus ad se in tribulatione, generosæ ejus pietati. Postquam coronæ virgineæ recitationem auspicati sunt; afflavit propitius ventus, qui eos cito volatu devehens, spem pyrratarum elusit. Delatus itaque ad terram securitatis exactè implevit, quæ sponderat hominibus; & Matri Domini, adorans cum omni veneratione ejus imaginem miraculosam, quæ colitur

litur Savonæ. Multo tamen favorabilior afflatus fuit, quem Spiritus sanctus illius cordi immisit; illi, in conspectu discriminis quod impendebat, repræsentando vanitatem rerum fluxarum, & incertitudinem illius fastigii, cujus jacturam prope erat ut faceret. Et de his omnibus se expedivit animo forti tam efficaciter, ut nunquam deinceps invenerit quietem, donec etiam corpore ab iis esset solutus. Fuerat quidem vita ejus in sæculo Christianè acta, & ad normam virtutis perpetuo instituta, ut posset esse contentus, & acquiescere lumini, quo in rebus divinis afficiebatur: quia continua occupatio studiorum non permiserat eum juventutem perdere in otio. Desiderium acquirendi honoris quod vitio affine est, virtuti eum applicaverat cum laboribus & exercitiis probitatis. Mens recta, qua erat præditus, fecerat eum justii & æqui in Magistratu acerrimum defensore. Incumbebat tanta sollicitudine in bonam institutionem suorum liberorum, ut cum illi innotuisset filium natu majorem semel comoediæ

interfuisse, confestim decreverit otiosis occasionibus subducere eum; & de facto protinus patria illum eduxit, & misit ad aliquas Italiæ partes lustrandas; ac demum Perusum reliquit commendatum, personæ virtutis amanti; ut invigilaret sedulo, ne juventutis perniciem, malum consortium, & societatem perditorum adolescentum frequentaret: sed à peccatorum periculis procul haberet, semper utiliter & honestè occupatum. Nec solum filiorum, sed & familiæ universæ zelusejus satagebat, ut viveret piè & Christianè. Hinc procuravit, ut singulis hebdomadis domi suæ explicaretur doctrina Catechetica, & super mensa communi inter edendum legerentur libri pii, quo non minus spiritualibus quam corporalibus cibus accumbentes pascerentur. Quin imo in totam se civitatem extendebat pia ejus vigilantia, & provida cura, ut media omnibus suggereret ad bene vivendum. Hæc injecit illi cogitationes juvandi & promovendi missiones per vicus & compita urbis. Consilium quod avidè complexus

plexus Eminentissimus Archiepiscopus Durazzo, operâ illud Ecclesiasticorum, quâ sæcularium, quâ Regularium exequutus est: qui successivè varias regiones urbis magis frequentatas obeuntes, docebant rudem populum prima fidei & virtutum elementa, & frequentibus concionibus ad frugem inflammabant. Quod magis cordi habuit P. Antonius Iulius postquam caractere presbyterii fuit insignitus, ut inferius dicitur. Arma, rixas, contentiones, indignationes, semper quam longissime ablegavit ab animo suo, à familia, & domo quæ videbatur Asylum Pacis. Non audiebantur in illa unquam strepere offensiones, & turbulentæ vociferationes iræ impotentis; statim si quid dissensionis, aut displicentiæ ortum esset, aut ut solet, minima scintilla cholerae inter domesticos se proderet; subito accurrebat, & verbis gratiosis ac benignis prudenter eam sopiebat. Non defuit illi tamen quandoque occasio, in qua opus illi fuit uti Christiana discretione in dissimulando, & fortitudine in tolerandis

irritamentis offensionis, quæ potuissent animum erigere ad motus incalescentes impatientiæ, & cogitationes perturbantes; quorum tamen semper perstitit absolutus dominus; & ita sub fræno continuit, ut hæc iracundiæ subjugatio prorsus fuerit omnibus numeris absoluta; quod autem in quibuscumque occasionibus dominium illud passionis tam facile excandescens integrum servaverit, habitum fuit pro generositate pectoris insigniter Christiani. Multò minus occupabat se unquam ludis illaudatis, chartarum pictarum, alearum; & hujuscemodi frugiperdarum oblectamentis. Apage, inquebat, hanc perniciem male feriatorum, per quam jacturam faciunt non temporis modo, sed & fortunarum suarum, æque ac animarum: Itaque nunquam vidisses ea hominum otiosorum probra in ejus manibus; sed libri & calami serviebant illi aut ad exercitacionem ingenii, aut in beneficium Reipublicæ, & subsidium magistratum; & potissimum in curationem hospitalium, & aliarum foundationum piarum, qua-

quarum tutelam libenter in se sumebar; aut ad acquisitionem omnium virtutum quæ condecorare solent, & perpolire vitam Nobilis Christiani. Verumtamen hoc novum lumen cælitus à Deo, ad eum modum & tam vivaciter immissum imperfectum suum ei patefecit, & securiorem sanctitatem in forma tam venusta oculis obiecit, ut eum totum in amorem sui rapuerit, itaque inescavit; ut non suspiraret nisi libertatem, & solutionem à vinculis, quæ eum cogebant habere partem cum mundo, & prohibebant quominus evolaret ad locum, in quo posset totus esse cum Deo.

C A P V T II.

De eximiis Eleemosynis P. Antonii Iulii.

ANtequam videamus eum pertigisse ad possessionem desideratæ libertatis, cernamus quatenus pretio auri eam emerit, quæ licet omni auri & argenti copia non benè venditur,

tamen eorum metallorum largitionibus comparatur. Et ipse quidem eam comparavit promerendo singulares, & extraordinarias Dei gratias suis singularibus & multum extraordinariis elemosynis; quarum ut videantur aliqui actus heroici; nescio an debeam ordiri ab una donatione, quam adhuc juvenis, permittente Patre suo, fecit Republicæ centum millium librarum, ad instruendam & armandam triremem: etenim posset nonnullis videri magis esse liberalitatem civilem, quam pietatem Christianam; & genium ac propensionem naturæ, quam violentiam & robur voluntatis. Verumtamen fit ita. Serviatur tantum pro uno ex illis præfagiis virtutis, quæ nonnunquam coruscarunt in prima ætate sanctorum. Id si vel sic sumatur, negari non poterit quin fuerit insigne omen secuturæ præclaræ virtutis. Et vero per mortem Patris dominium absolutum adeptus bonorum, quæ hæres adiit; cœpit quantocyus se strenuè iis exspoliare, Deum faciens Dominum in suis pauperibus; tam largiter, ut homines ca-
ti

ti & prudentes, intelligentes quam profusus esset in Eleemosynis distribuendis, eum compellarent *Praefectum ararii divini*. Conceptus melius veritati consonans, quam fuerit nonnullorum aliorum, qui stupefacti de tam largis eleemosynis, quas sciebant à manu ejus scaturire; cum non possent sibi persuadere, esse omnia munificentiam incoactam ut reapse erat; opinabantur quod per eas grandibus obligationibus iustitiæ olim contractis faceret satis, quarum onus majores sui per hæreditatem ei reliquerant: Harum tamen ne vestigium quidem ullum, vel minimum extabat: nam facultates illi relictæ non solum liberæ erant omni obligatione conscientiæ; verum etiam à vinculis, & legibus dotalibus, & fidei commissis solutæ. Pergebat ergo se exhaurire prodiga largitionum consuetudine, in tantum, ut qui proventus ejus administrabat, animadvertens non facere dominum suum finem dandi, putarit revelandum Confessario ejus, qui per id tempus erat P. Constantius Bovoni; à quo admo-

nitus fuit ne daret amplius, quam reditus inferrent, quo familiæ ejus ad damnis & debitis caveretur. Respondit: Pater mi, apud animum meum perputavi quod cum sis Pater meus spiritualis, deberes me impellere ad satisfaciendum pro meis peccatis, per bonas & amplas eleemosynas, potius, quam me ab iis faciendis deterrere; sed facile assequor te hanc facere admonitionem, ex alterius suggestionem. Quamobrem R. V. boni consulat, si ego pergam dare Deo, quo Deus vicissim mihi det, relicta deinceps ei cura meæ domus. Et profecto videbatur pactum iniisse cum Deo quandoquidem in isto homine justo, verificabatur illud Psalmi: *Tota die miseretur & commodat, & semen ejus in benedictione erit.* Reliquit enim domum suam locupletatam à Deo innumeris divitiis & liberos suos non hæredes dumtaxat suæ munificentia, sed etiam amplis facultatibus paternis dotatos. Itaque non minus fecit, quam dixit, secutusque est id quod conducebat ad extendendas & foecundandas manus Dei erga se liberales.

Facile

Facile erat cognoscere in Ecclesiis, si ipse esset præsens in concione, ex sacculis aut scutellis Eleemosynariorum: in quos solebat effundere omnes nummos aureos, quos secum portabat; qui erant semper bene multi: Et hic erat mos ejus communis in omnibus concionibus jejunii quadragesimalis. Præterea solebat dare multas schedas variarum summarum, & assignationum pecuniæ, etiam millium scutorum, quæ reciperent ex mensa collybistica S. Georgii, & aliis Bankis, ut vocant, ut per personas sibi probè cognitatas & fidas distribuèrentur pauperibus & Religiosis. Juvenem nobilem sibi utcumque sanguine junctum, sed pauperem, multis annis aluit in studiis, & suis sumptibus ad doctoratus lauream evexit, atque in suis ærumnis sublevavit; donec cœpit honoratis officiis perfungi. Semper quoque pecuniis solatus est ipsum, Matrem ejus, & fratres non obstante peste quæ tunc grassabatur. Mendicis quibus casu fortuito occurrebat subinde, dabat nummum argenteum & aureum:

reum:

reum: de quo illi attoniti & quasi de inusitato favore stupefacti, quando timebant ex quibusdam indiciis, ne moneta haberetur adulterata, nec idonea ad expendendam; dicebant: nolite timere filii de sinceritate, est bona, & sincera, & si non possitis expendere, recurrite ad me & commutabo cum alia vobis probata. Tum enim vero brevem istum stuporem pauperum occupabat multa lætitia, quæ provocabat, & ipsos, & alios, ut confidentius redirent, etiam cum fictionibus & artificiiis ac imposturis ad persuadendum se esse indigos auxilii; quibus semper stipem largiter subministrabat, nec examinabat utrum subesset necessitas, quam allegabant nec ne? ne deprehenderet commentum callidæ paupertatis. Et quoniam aliquando edoctus fuit, hac sua facilitate, aditum aperiri ad astutias, & fraudes, respondebat: multum mihi dolet, quod cognitus sim tam parcus erga pauperes, ut cogantur studere inveniendis praxibus coloratis, ad eliciendum opis aliquid è manibus meis. Non solum charitas

que

qua omnia credit eum inducebat, ut dissimularet technas eorum, verum etiam illa ipsa, quæ omnia sustinet, docebat patienter tolerare importunitatem, solum ostendens sensum aliquem, cum perquam admirabili, & leni correptione. Præfixerat sibi regulam quam inter proposita notaverat à se practicanda: *semper cum mansuetudine respondere pauperibus, quantumvis importunis & molestis, absque omni signo impatientia: & si quisquam me verbis pungat, dare illi eleemosynam.*

Sed istud poterat videri utique instar roscidæ stillæ, aut guttæ crassioris, quæ à beneficentia ejus profluebant; non autem perinde se habere ac larga pluvia continua & abundans. Hanc desideras? dum legati munere functus est in aula Hispanica, super alias eleemosynas quotidianas stabilem assignabat integro hospitali Italarum, præterquam quod integris familiis provideret tam de cibatu, quam vestitu. Videbatur odoratu subolfacere necessitates publicas, & privatas, ut tempori succurreret. Aliquando
con-

contigit Dominos Magistratus delibere de restringendo vel numero infirmorum, vel specie servitii, promotos defectu proventuum, quos deprehendebant solito minus inferre. Interea dum hæc consilia agitentur, evocatus est foras Syndicus nosocomii, qui hoc narravit, & dati sunt illi absque alio dicto in sacculo quingentæ pistolæ aureæ, cum quibus lætus rediit ad concilium, & dixit: non placet Deo, ut contrahatur auxilium suorum pauperum; curæ fuerunt suæ paternæ providentiæ: ecce pignus: & hoc dicto excussit saccum super mensa, & pistolarum cumulus prodiit: quod visum est illis dominis divinæ manus prodigiosum beneficium, & excitavit eos ad æmulandum facinus egregium quod videbant. Post aliquam moram temporis cognovit Syndicus instrumentum divinæ munificentæ fuisse in liberali manu istius *præfecti ærarii divini*; quamvis strictè prohibuisset ipse, ne ullus patefaceret, & evulgaret. Erat fortasse valde deditus ad succurrendum isti loco pio charitatis, ex alia
occa-

occasione ; ob quam condemnabat suam liberalitatem ; ad operandum quasi ex iustitia. Curaverat recitari quædam sua opera in scena, quæ non solum propter elegantiam talis actionis appositè exhibitæ, sed etiam ob æstimationem ingeniosi auctoris, allexe- rat ad audiendum ingentem concur- sum Nobilitatis. Scivit postea quod illo die fuissent indulgentiæ propositæ in Nosocomio ; ubi moris erat pietatis gratia, potissimum nobiles, largis eleemosynis se comparare ad eas lu- crandas ; sed quod per illam diversio- nem tam numerosæ nobilitatis attra- ctæ ad spectandam comædiam, admo- dum pauci ad illud opus devotionis concurrissent ; noluit permittere, ut suæ recreationes dolori, & fraudi es- sent pauperibus : ac proinde misit hos- pitali tot scuta aurea, quot videbantur fuisse Dramatis spectatores ; & gratio- sè addidit quod errorem calculi, si fortasse quis irrepsisset, dein abundan- tia suppleret. Alia occasione cum per caritatem annonæ multi pauperes pe- nuriam paterentur, maximè ad flu- vium

vium

vium Genuensium, ivit ipse quodam die quæsitum unum è societate Patrem magnæ autoritatis, bonitatis, & fidei; dixitque illi se habere nescio quid secreti communicandum. Secedunt seorsim in cubiculum, ibi producit crumenam quam portabat sub axilla, in qua erant mille pistolæ aureæ; posuitque in mensa dicens Patri: Pauperes fluvii satis diram patiuntur famem & inedia, R. V. procuret ut illis succurratur. Ita factum est, & curatum ut per fidos illius terræ accolæ, egentibus biscoctus panis, fabæ, sal, similiaque obsonia distribuerentur, in magnum & dulce levamen famelicæ plebis, potissimum accedente aliorum divitum imitatione, qui hoc exemplo pietatis ad paria præstanda permovebantur. Licet autem adjurasset Patrem, ne ulli revelaret (quod fecerat) cautela tamen ista non sufficiebat, quin fulgor ille auri fuerit major, quam ut lateret; cum nummi illi essent affabrè cusi, ut viderentur data opera ad hoc recenter figurati, quo essent dignum tributum illi domino dominantium, qui pieta-
tem

tem Christianam æstimat minimis suis
impensam : non absimili modo quo
bonus quidam olim Catholicus in An-
glia, æstimabat poenam & supplicium
suæ religionis, debere solvi moneta
aurea optima, pulcherrima & perfe-
ctissima. Atqui quemadmodum in ava-
ris crescit amor nummi quantum ipsa
pecunia crescit, & eam in potestate
habere, desiderium acuit plus haben-
di; ita in isto præclaro Eleemosynario
evenit, ut dando sentiret sibi sitim
provocari ad plus largiendum. Capsu-
las pecuniarias, quales solent devehì
ex Hispania, singulas gravidas viginti
millibus regalium argenteorum, prout
advenerant, exonerabat subinde de
mane in Vesperam totas in sinum pau-
perum & calamitosorum. Semel au-
tem cum advectæ essent ex Hispania
aliquantæ tales arculæ regalibus ple-
næ; Domina Mater illius iussit eas de-
ferri in quoddam cubiculum destina-
tum ejusmodi rebus magni pretii cu-
stodiendis; nec se offerebat occasio eas
collocandi ad censum, quo fructum fa-
cerent. Rogavit ergo Dominum Ioan-
nem

C

nem

nem Carolum Brignole, ut diligentiam adhiberet ne longo tempore pecunia illa maneret sine emolumento otiosa. Non neglexit rem commendatam exequi Amicus, & intra dies non multos misit qui arculas illas apporarent, inventa commoditate de iis disponendi: sed diligentior fuerat charitas. Vadit Domina ut curet deferri: nec offendit vel unam. Quid illis factum? Intelligit quod Dominus Antonius Iulius præceperit omnia distribui inter duo hospitalia, pro officiis pauperum. Quid adhæc Mater? Ut matrona perquam pia, vehementer lætata est, & gratias egit Amico, curavitque ei dici quod pecunia illa optimè esset collocata ad mensam, ubi perdi non poterat. In multis hujusmodi eventibus bona ejus mater non solum edocta erat acquiescere, sed etiam animata ad gaudendum, quando bonusejus filius, ut solitus erat dicere, ex luto faciebat aurum: Atque adeo potuit illi plus placere eleemosyna multò nobilior ab ipso facta paulo antequam se redderet Religiosum. Non restabat aliud

aliud quod daret, ex iis quæ à Deo acceperat, præter capitalia fideicommissi, & dotalium bonorum, quam summa quadraginta millium scutorum, quæ servaverat dispositioni suæ liberæ, & data erant ad censum supra Montem Salis Florentiæ, eratque optimus reditus. Id cum sciret, determinatus dare deo pretiosissima, & dignissima dona, quæ per se fieri possent; ivit quodam die ad publicum Tabellionem, & iubens fieri instrumentum authenticum, dixit: Ego ad talem finem facio modo donationem irrevocabilem pauperibus talium bonorum &c. reservans mihi tantummodo jus applicandi fructus, iis pauperibus, quibus visum fuerit, donec vivere dabitur: Atque ita exultans quod non haberet deinceps quidquam pretiosi in suo arbitrio, de quo posset disponere, nisi seipsum; subito cogitavit se totum transcribere Deo, prout paulo post fecit. In hanc rem tamquam indubitata & certam, conspirant diversi optimè informati de rebus P. Antonii Iulii, quod ille non ita pridem, quam So-

cietatem ingrederetur, elargitus fuerit necessitati pauperum uno die, & in una donatione semel & simul, quadraginta millia laminarum argenti. Opus misericordiæ, & sanctitatis tam egregium, ut quemadmodum bene observavit sapiens quidam religiosus, in uno consistorio in quo coram Paulo V. super relatione de gestis S. Caroli Borromæi, agebatur de eo in album Sanctorum referendo; Cardinalis Farneſius pronuntiaverit: Quod majus volumus argumentum charitatis, & sanctimonix Cardinalis Borromæi, quam quod dederit pauperibus uno die quadraginta millia scutorum, ex venditione unius principatus? Et quidem fuit actio ejusmodi, ut pluribus dederit initium, etiam durioribus in credendo, æstimandæ sanctitatis S. Caroli adhuc viventis: Atqui post illum non est auditum simile exemplum in altero potissimum privato, *sed non est abbreviata manus Domini*: in isto, enim ejus sermo tantopere se ampliavit, ut excitet non vulgarem admirationem, quod in libris, in quibus notatur ratio

ac-

acceptorum & expensorum; deprehendatur copia eleemosynarum de anno in annum erogatarum tanta, ut solum decem ultimis annis quibus vixerat in sæculo, ascenderit summa supra octoginta duo millia, & sexcenta scuta Romana; & si singulis annis calculi subducantur eorum, quæ elargitus est, nunquam pauciora invenies quam tria, quatuor, & octo scutorum millia. Parcissime dedit quando duo millia dedit, sed cumulatè compensavit illam parsimoniam ultimo anno sæcularis vitæ, qui fuit 1651. in quo solo dedit Deo amplius quam quadraginta duo millia, sexcenta & quinquaginta scuta Romana. Et hæ omnes largitiones transierunt per manus sui Receptoris, & relatæ in libros rationum ejus; & ipsemet postliminio ingenue fassus est, plures alias à se factas nullo conscio, & solum relatas in rationale Dei. Quin erat ita deliberatus ad dandum Deo, ut cœperit cogitationes animo versare non solum de pecuniis erogandis, sed etiam de rebus, & utensilibus domus suæ pretiosioribus distrahendis. Quia ergo habebat

bebat multa vasa argenti elaborati, quæ rarum usum habebant: statuit illa liquanda curare, & capitale inde conficere, cujus fructus converteret in solatium pauperum. Prius tamen consuluit quemdam Religiosum oppidò prudentem & spiritualementem, cum proposito ei obsecundandi, si quod parturiebat in mente, collaudasset. Ab eo tempore coepit præscindere multas species rerum, quæ non videbantur adeo necessariae, vel familiae, vel sibi. Et contigit in hac parsimonia qua utebatur erga se in minutiis subtrahendis, quod redactus fuerit ad defectum habendi unde tribueret necessitatem patientibus, ea propter non solum ex amore humilitatis, sed etiam quia indefinenter impendebat pecunias suas in opera Charitatis, coepit se vestire non tantum modestè, sed etiam pauperum more; & quando fuit Sacerdos indumentis se texit si non mendici, saltem quæ vilia & abjecta dixisses. Habitum gestabat & pallium extremè detritum, & deforme. Usque ad minutias devenit quas fortasse ridet stulta mundi sapien-

piencia, sed magni æstimantur, & practicantur ab iis qui sunt sapientes Christi, & callent sapientiam sanctorum in eleemosynarum exercitio summè perfectorum. Sicut refertur de S. Thoma de Villa-nova, qui cum esset Archiepiscopus Valentinus, ad resarciendum thoracem, quærebat sartorem qui minimum laboris sui præmium exigebat; quin imo ipsemet reficiebat detrita & lacera, ut plus superesset, quod posset in dotem offerre filiabus, quas in matrimonium collocabat. Imitatorem in isto habuit P. Antonium Iulium, qui eo se demisit, ut raro admodum barbam sibi tonderi, vel radi curaret, ut pretium operæ in Eleemosynas converteret. Ac præterea non jubebat barbi tonforem venire in suam domum; sed quando illi integrum erat, adibat ejus officinam, ut opera minoris sibi constaret. Unde liquet quam altè sibi in animo impressum haberet illud studium, etiam cum suo incommodo, consulendi necessitatibus calamitosorum. Quod quandoque in verbis suis palam faciebat, quia si quis aliquando

se mirari ostendebat, quod tam prodigius esset in eleemosynis distribuendis, respondebat: *Ego per viam orationis non possum intrare cælum, quia non queo, vel non novi orare: Itaque consilium mihi est experiri, an possim eo pervenire, conciliando mihi gratiam pauperum, ut recipiant me in æterna tabernacula.*

Et vero tantum effecit ut obtinuerit id quo collimabat: etenim fuit opinio diversorum Regularium sapientiæ laude præstantium: mercedem illarum eleemosynarum, fuisse tam notabilem vocationem ad vitam religiosam; quam quando exequutioni mandaverat, fuerunt qui illi scripserunt congratulantes verbis ipsissimis Angeli ad Cornelium Centurionem. *Eleemosyna tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei.* Et ipse quasi recognoscens tantum bonum, quod per illam virtutem assequutus fuerat, ne videretur illi ingratus, non neglexit eam exercere pietatem, quæ creverat secum ab infantia, quantum ei per moderatores suos permittebatur. Siquidem in libris rationum, quæ concernebant ejus media; inven-
tæ

tæ sunt largæ eleemosynæ, ejus nomine & rogatu factæ à Domina ejus matre de anno in annum, non tantum usque ad annum 1652. quo societatem ingressus est, verum etiam 1659. duobus antequam moreretur annis, ut ad incredibiles summas excreverint, quemadmodum superius commemoratum est, duorum, trium, quatuor, & subinde quinque millium scutorum per annum. Et in suo testamento anno post ejus mortem, reperta sunt præter alias summas minoris calculi, in legatis divisim in tres partes sectis, septemdecim millia sexcenta & quadraginta scuta Romana, quarum quartam partem assignavit loco pio, qui exstruitur extra veteres muros Genuæ, ad excipiendos hospitio omnes pauperes vagabundos. Alterum tantum voluit impendi, ut de fructibus ejus prospiceretur Ecclesiis pauperibus diœcesis Genuensis, de ornatu missæ & altarium, & aliorum quibus egebant, ut in cultu divino decorum fervaretur. Aliarum duarum quartarum partium pariter ad censum locatarum fructus annuos assigna-

signavit duobus Corficæ Collegiis Societatis Aiaccienſi, & Baſtienſi; ut cum auctoritate Provincialis converterentur in beneficium ſpirituale & corporale incolarum illius regni; permiſſiones, & alia auxilia ad illud ordinata, pro arbitrio ſuorum Executorum; qui omnes erant homines præclaræ pietatis & prudentiæ; quibus ideo reliquit poteſtatem mutandi ſecundum occurrentia impedimenta; ita tamen ut manerent in perpetuum afixa operibus piis, nec ulli liceret divertere aliò effectus ſuæ Charitatis, ſive per mortem, ſive per lapſum temporis. Circa quod teſtamentum fortaſſe non erit abs re dare ſatiſfactionem juſtæ curioſitati, quæ alicui poſſet facile incidere, uti incidit cuidam Patri perquam illi familiari, qui confidenter ab eo quæſivit: quare in alios tam profuſus fuiſſet, & Societati nihil ſuarum rerum reliquiſſet? Cui reſpondit in hunc modum: *Sum turpiter deceptus: quia cum ne verbum quidem mihi inſinuatum eſſet ab hominibus Societatis, qui meam vocationem direxerunt, & quorum conſilio*
uſus

usus sum in abdicatione honorum: credidi
eos nullare opus habere: attamen si comper-
tum habuissem id quod modo vidi, & expe-
rior, de paupertate, & indigentia prope
omnium collegiorum Provincia; multo li-
bentius applicassem mea Societati, quam
ulli alteri operi pio: quia existimo ad ma-
jus Dei hoc futurum fuisse obsequium, &
ideo subjunxit: modicum id quod re-
tinuisset disponendum, quandoqui-
dem de pluribus non posset, desiderare
se relinquere Societati; sicut & fecit,
fueruntque duo millia scutorum. Ita
relatum est ab illo Patre, qui eum per-
cunctatus est, homine magnæ virtu-
tis, pietatis, & auctoritatis, adhibito
ad primaria regiminis officia in religio-
ne. Ille vero quod Religiosus non po-
terat facere de suo, vel nomine suo,
quia habebat filios ætate, & dignitati-
bus pares, ut se honorificè sustenta-
rent; procurabat sudoribus suis quod
daret, nunc mendicando, nunc con-
sulendo & exhortando alios, ut in elee-
mosynis elargiendis essent liberales,
& profusi; nominatim autem in con-
cionibus, in quibus tam ardentem, &
cum

cum tanta energia commendabat Eleemosynas, ut ex omnibus civitatibus ubi ad populum dixit, testimonia allata sint longe superasse earum collectam, consuetudinem antecedentem, & subsequentem aliorum temporum. Et in prima quadragesima quam dixit Genuæ, non aliter quam quemadmodum oculi semper sunt vitiosi, qui in sole maculas & obscuritatem vident, aut videre se putant; fuit à quibusdam ei vitio datum, quod nimium in eò calidè & ardentè ageret, perinde ac si studeret suadæ lenonicio aliis concionatoribus palmam præripere: quod cum ei fuisset relatum, uno mane quo prædicabat ad numerosissimum confluxum populi, finita prima concionis parte, vertit se ad Crucifixum, & quemadmodum scripsit, qui fuit præfens, cum insolita teneritudine cordis, cum hac apostrophe alloquutus est: Dilectissime IESU, ita conqueruntur de me nonnulli, quia utor terminis nimis importunis in petenda stipe pro tuis pauperibus? attribuentes hoc meo commodo, tamquam si ea arte quæram

nomen mihi & famam conciliare inter
verbi tui Præcones? *Iudica me Deus,*
qui potes scire, meam intentionem,
& satisfactionem non esse aliam, quam
succurrere Indigentibus, pro quibus
me etiam modo statim vendere para-
tus essem, si gratiosè & cum honesta
calliditate in eam mancipii sortem me
coniicere liceret; sed hoc me non ter-
ret. Protestor quod semper tanto fer-
ventius in eorum favorem loquuturus
sum, quanto impotentior me cer-
no ad eos meis facultatibus sublevan-
dos quibus pro te, me voluntariè exui:
Ita ille in spiritu fervoris. Et revera vi-
ta ejus tota quam in sæculo traduxit,
non fuit aliud quam perpetua exspo-
liatio & abdicatio fortunarum suarum,
ad acquirendam margaritam Evange-
licam, pro qua denique *dedit omnia*
sua, & comparavit eam.

C A P V T I I I.

*Virtutes magis præstantes P. Antonii
Iulii assumpto statu Ecclesiastici
secularis.*

Non duxit illum divina providen-
tia ab uno extremo ad aliud, sed
per modos vivendi inferiores, voluit
transire quasi per media, ut in omni-
bus virtutum singularium relinqueret
exempla. Atque ita continuo ut fuit
reversus ex Hispania, cum periculo
commemorato, probando finem in-
felicem humanæ magnitudinis, & cel-
sitatis, dum itaque mente versaret, &
cogitando ruminaret, quomodo for-
tunatus evaderet, & se expediret?
Ecce Deus qui deducit justum per vias
rectas, viam anno 1648. illi aperuit,
non tamen sine sensibili ictu qui eum
non mediocri dolore affecit, ex obitu
Dominæ Paulæ Adomo filiæ D. Ioan-
nis Baptistæ Adomo, thalami sui con-
fortis, & dignissimæ æstimatione,
quam de illa habebat. Utpote cum es-

set

fet Matrona eximia, non tantum propter claritudinem sanguinis, sed multo magis ob virtutes animi singulares, alacritatem intellectus, urbanitatem morum, humana, sapiens, solitaria, modestissima, & quæ in omni sua actione erat in se reflexa, perinde ac singulariter devota, & sensata, ac prudens. Quamobrem separatio ejus accidit P. Antonio Iulio tanto acerbior; nec aliunde habebat unde dolorem leniret, quam à devotione; quam ut in subsidium vocaret, recepit se in Novitiatum Societatis nostræ extra Genuam; & quantumvis magna importunitate rogatus, ut in civitatem rediret; inexorabilis ibi aliquot diebus se cubiculo includit, & voluit obire spiritualia exercitia sancti Patris nostri, cum omni diligentia & pietate. Quotidie missæ sacrificio ministrabat, & plures horas orationi impendebat, in qua non solum fuit repletus illa devotionis dulcedine, quæ amaritudinem tollit casuum humanorum, sed etiam luce clara, & forti cælitus immissa, continuo magis ac magis rerum caducarum
frau-

fraudentiam patefaciebat; atque ita novam viam monstrabat ad cœlum, & ut illam seridè, & citò sine mora ingrederetur suadebat. Cum cognovisset ergo quid, cum Dei auspiciis decrevisset, Dominæ Matri declaravit se velle statum mutare. Sed bona Domina, in quam per mortem nurus tota domus administratio devoluta erat, ad hæc inopinata nuntia tantopere consternata fuit, ut bonus filius ne nimium dolentem affligeret, conducibile putaverit executionem aliquantulum differre; nixus illa spe, quod temporis vel modicum intervallum, moerorem maternum mitigaret. Atque ita in Senatorium ordinem adscitus, secundum morem istius Reipublicæ, ubi Senatores circumscribuntur certo numero, ipse quamvis non sine magna lucta, cedens consilio amicorum, & imprimis Patris, cui regimen conscientiaæ suæ commiserat; coepit functionem illam exercere, contentus arripere omnes occasiones variarum virtutum exercendarum & maxime optulandi pauperibus, & oppressis admi-
ni.

nistrandi bonam justitiam, & promovendi causas, & consilia favorabilia pietati, & legibus dei. At illico nimis durum, grave, & asperum apparebat illi jugum illud mundi; totus aspirabat ad jugum leve & suave Christi. Ingrediebatur subinde in cubiculum boni cujusdam religiosi cui confidebat, & ibat suspirando tamquam si ingemisceret sub nimio pondere, & dicebat: *O Pater, quantum me gravat ista toga senatoria! quantum me affligit? opus est ut illam commutem cum alia quæ facilior erit ad portandum.* In hunc modum affectus, denique post aliquot menses in hac lucta transactos, cum non posset diutius imperare patientiæ suæ, ut toleraret illam oppressionem animi, & ut respiraret aliquantum, egressus est Genua cum proposito morandi aliquot diebus Brisciani, siti ad flumen Sale, quod inter vapores temperatos vasti lacus Gardæ, nativum vigorem, & asperitatem aëris mitigat, & familiares sibi facit delicias auriacorum, limonum, Cedrorum, & aliarum similibus fruticum, aliquo usque æmulan-

D

do

do amœnitatem fluvii Genuensis. Verum cum subsisteret aliquot diebus Brixia, casus qui evenit eum plus obstrinxit, ut cum grati animi significatione Dei Providentiam erga se extolleret, & adoraret. Certi Religiosi proficiscebantur ob negotia, quæ festinatione indigebant, inde Bresciam. Cumque esset fracta rheda qua vehebantur; eum rogarunt, ne retardarentur, ut sibi suam pro uno dumtaxat die commodaret: quod humaniter illis annuit. Egressi oppido & provecti ad aliquot passuum millia in locum solitarium; ecce affiliunt multi sicarii armati, & circumfusi rhedæ eam sistunt, ac admirabundi se videre solis Religiosis refertam: ubi est, inquiunt, Marchio Brignole? Et intelligentes eum Bresciæ hæsisse, indignabundi, utpote delusi, re infecta abierunt. Compertum deinde fuisse homines perditos & grassatores qui exploratum habentes ejus adventum, & iter quod intendebat, insidiabantur ei, ut caperent, & insignem litrum extorquerent. Unde ipse revertente Rheda, cum audiret, quam
felici

felici eventu Deus remuneratus esset
charitatem collocatam illis viris Deo
dicatis; noluit in illam ditionem ulte-
rius se intricare, in qua periculum in-
curreret libertatem suam carò redi-
mendi, quam desiderabat Deo offerre:
sed Genuam regressus est, secum tacitè
reputans, quod si Deus illum liberaf-
set illo periculo corporis, esset præsa-
gium velle eum pariter liberum à peri-
culis animæ; & monere, ut accelera-
ret egressum è sæculo. Hæc cogitatio
aliquanto tempore ei privatim adhæsit,
nec secum multum, aut cum amicis
deliberavit quid sibi faciendum? Sex
menses effluxerant ex quo in Senato-
rium ordinem cooptatus fuerat, quan-
do expetiit missionem, prætexendo
otium necessarium, ut majori cum
fructu publica negotia prosequi posset.
Deposita toga senatoria, recepit per
manus Domini Cardinalis Durazzo
Archiepiscopi, habitum Clericalem,
& ordinatus sine intervallis Sacerdos,
primum sacrificium Missæ Deo obtu-
lit, cum singulari devotione festo Na-
tivitatis Domini, in Sacello crucifixi

Castri, Ecclesia Reverendorum Patrum Dominicanorum, ubi est monumentum, in quo conduntur exuviae defunctorum familiae Brignolianæ. Sacri dein ordinis gratia operata est in illo effectus sanctimoniam singularis, unde se totum committens arbitrio Spiritus sancti, qui instinctibus valde validis eum impellebat ad virtutem minimè vulgarem; totum se dedit devotioni, poenitentiam, recollectioni vitæ spiritualis, & exercitio tantarum & tam præstantium virtutum, ut repente rapnerint oculos totius civitatis; præcipuè duarum quæ fuere humilitas & Zelus animarum, in quibus ad miraculum eminuit. Quod autem attinet humilitatem hæc fuit prorsus stupenda; & cum esset talis, qualis revera erat, contemptibilem se fecit mundo, despiciatui habens splendores ejus, pompas, & vanitatem honorum, imo seipsum; idque tam cordatè, & secundum intellectum, ut quibusdam, qui non erant ita illustrati à Deo, videretur excessus. Gestabat vestes tam viles, ut æstimarentur à pluribus in illo

inde.

indecentes. Idque movit aliquando sacerdotem, qui illi erat convictor, ut uteretur industria, qua cogeret ad mutandam vestem quamdam tritissimam; subduxit enim illam occultè, & substituit aliam, quam ille inadvertenter induit. Postea vero id comperiens, placide subrisit & dixit Sacerdoti: O quam splendidum me comparere fecisti! nunc enim vero homines me aliquid esse putabunt, omnes me modo aspicient. Et securè quidem subjunxit Sacerdos: vestem quam dedi, gestare poteris; debet utique servari, tametsi ea quam deposuisti æque bona esset in oculis tuis, utpote ex vilissimis, & tam parvi pretii, quam posset gestare pauper Religiosus. Recitabat frequenter officium divinum cum probò Societatis religioso, commorante in domo professa Genuensi, cum quo magnam consuetudinem contraxerat. Quadam die cum venisset ad ejus cubiculum, ut cum illo legeret Marutium, Pater animadvertit eum indutum veste sat modesta ex lana subtiliori, quam saiam vulgo vocant, sed ma-

nicas ex alia materia; quod cum dedecere putaret, vultu ad risum composito ei dixit: Domine Antoni, non displicet mihi vestra humilitas, & tui desipientia æque, ac mundi; adeoque eas multum laudo: sed tales manicæ sunt nimis contra decorum habitus clericalis; non volo tecum ordiri Matutinum, nisi prius abieris domum, & curaveris assui brachialia consentanea vestri. Vade. Præstolabor dum redieris. Ita præoccupatus cum non haberet quod reponeret, recepit se ocyus domum, & reversus est cum aliis manicis, quæ vestri reliquæ quadrarent. Cognovit illico factum Domina ejus mater, & applausit, jussitque agi gratias illi Religioso, & in signum quod bene de se & familia meritis esset, symbola gratitudinis ei submisit. Alia vice postquam sæpius exprobratum esset ejus propinquis, in quos probrum videbatur redundare, coactus fuit sibi de alia veste providere, quod ea qua induebatur facta esset ad morem Hispanicum sine manicis; similis erat thoraci, qui cum esset ex panno prorsus vili,

vili, reddebat abjectiorem & vituperio digniorem. Proinde reprehensus à suo statim Confessario, prospexit sibi de alia veste, in qua tamen paupertatis notæ non deerant; quia talem semper amabat & ambiebat, ut superaret respectum humanum, & contemptibilem se præberet. Anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo transiens Florentiam, ex occasione quod contenderet Romam ad annum sanctum; cum deberet invisere aliquos Principes celsitudinis titulo eminentes, à quibus favores multos receperat: ivit tam viliter vestitus, ut cum videretur pugnare cum honore debito personarum dignitati quas conveniebat, ut minimum oportuerit illum mutare pileum, cum alio Præsbytero, qui cum illo itineri se dederat. Atqui vel sic, vestitus ita pauperiem redolebat, ut ab iis initio non fuerit agnitus; nec postea fuisset nisi loquela eum prodidisset. Eodem tempore anni Sancti, interea quo Romæ aliquamdiu subsistebat, tum ut lucraretur Jubilæum, tum ut promoveret ad maturitatem, cogitationes quas habebat

bebat de vita Religiosa amplectenda; ambulabat per urbem in habitu prorsus vili, & Sotana, ut vocant, brevissima. Multum rogatus est ut sumeret aliam, paulo honestiorem, & decentem, solum ex timore ne causaret aliquam perturbationem in sacrarii præfectis, qui ægre permetterent eum celebrare in tali lacerna. Quanto magis sui incurius erat, tanto magis se studebat exponere periculo alicujus vituperii, & contumeliæ; ut proclive fuit fieri in quadam solemnitate S. Apollinaris, in templo Collegii Germanici; etenim cum ita abjectè vestitus occupasset locum destinatum solis Prælati, & Dominis quibus singulari honor debebatur; jamque se misisset in Genua, ut preces suas funderet; Pater unus, qui ex ejus vultu devoto & humili, suspicabatur esse personam vilis conditionis, jam accedebat ut eum juberet facessere ex loco illo honorato; & fecisset nisi ab altero per modum indignantis, & ob admirationem turbati, quæfisset, quisnam ille plebeia specie homuncio prima loca occupasset? Hic
qui

qui eum fortè noverat, illum instruxit esse Marchionem Brignole fama celebrem, quo percepto, exortum est in errante, qui secundum faciem iudicaverat; non minus confusionis, quam ædificationis.

Quando postea Genuæ se continuit, sæpe sæpius pedes obibat civitatem, intentus operibus charitatis; & ne luto inficeretur, attollebat ad eum modum vestes, ut cum esset interius pessimè vestitus, videretur mendicissimus Sacerdos omnium, qui erant in vicinia; quod licet aliqui interpretarentur fieri per inadvertentiam, aut distractionem sensuum, alii qui genium ejus noverant, facile assequerentur hoc eum data opera facere ut despiciatui haberetur; quia idem faciebat adhuc postea cum esset Religiosus. Semel enim per tempus oppidò pluvium, quo plateæ erant cœno obsitæ, tollens Sotanam & pallium supra modum altius notabiliter, quam necesse erat; socio qui ostendebat se de eo mirari, dixit: quod amaret gestare vestes breves, quæ tantum pertingerent usque ad me-

dietatem cruris; cumque alter oppo-
neret honestatem requirere, ut com-
pareamus in publico, prout Religio-
sum decet, & potissimum concionato-
rem ac personam publicam qualis ipse
erat: refutavit objectionem non alio
dicto, quam quod de illo non esset sol-
licitus. Pari modo dum erat Sacerdos,
non volebat habere famulum qui ei ser-
viret: sed ut summum, quando neces-
sitas occurrebat, conductitio utebatur,
vestito instar Clerici. In publicis sup-
plicationibus comparebat in toga peni-
tus sordida, & paupere, instar com-
munis Sacerdotis, & ibat inter pri-
mos minus honoratos & quasi clericos.
Res quæ non erat minus efficacis ex-
empli ad excitandam pietatem in Ec-
clesiæ Ministris qui cernebant illam ex-
traordinariam modestiam, & devotio-
nem in persona tali, quam olim Anglia
vidisset, in magno illo Cancellario
Thoma Moro, qui togatus non erubef-
cebat Sacrificantis ministrum se præ-
bere. Agebat per id tempus cum om-
nibus, tanta cum modestia & submis-
sione, ac si fuisset minimus omnium;
præ-

præsertim cum sacerdotibus cujuscumque conditionis: atque ita in epulo nuptiali Filiæ suæ non voluit interesse cum aliis consanguineis & Dominis invitatis, sed pransus est cum aliis sacerdotibus vulgaris notæ seorsum; quibus ut delicias faceret, ipsemet quærebat ex atrio convivali lagenas vini melioris: qua facilitate etiam minimis dabat ad se aditum, & fiduciam, ut in omni occasione ad se recurrerent solatium reperturi, maxime in operibus servitij divini. Nec patiebatur ut vel unus secum uteretur terminis submissæ humanitatis, quasi majori deferens, & præeminentiam agnoscens. Cui ut fidem astruam, contigit quod quodam die bonus aliquis Sacerdos adhortaretur ad frugem mancipia, ad triremem damnata, monitis valde idoneis; ingreditur navim humilis Dei servus, & ibi mansit ut eum audiret. Finita concione accedit ad illum, & prehensa ejus manu, dixit se multum lætari, videre eum occupatum in tam sancto exercitio charitatis: optare se illi laboris socium, ut in partem veniret meritorum.

rum.

rum. Sacerdos qui illud & alia plura opera pia exanthlabat, respondit: messem esse copiosissimam & egere multis operariis; at dolendum quod tam raræ personæ zelo præditæ reperirentur, qui ad vineam illam excolendam, operam suam locare vellent: ac proinde non solum se eum libenter in adiutorem admittere, sed rogare & obsecrare, ut opem sibi præstaret quam posset. Hoc factò & acceptato, P. Antonius Iulius invitavit Sacerdotem illum ad ædes suas, & per plateas voluit omni modo semper eum à dexteris ponere, loco nempe honoratiori, quantumcumque ille reluctaretur; & tractavit insuper illum cum tanta significatione humilitatis & submissionis, ut in admirationem non parvam eum rapuerit, licet non cognosceret, & putaret gregarium Sacerdotem; multoque magis postquam ventum est ad domum. Si quidem tunc eum agnovit pro eo, quem fama sibi descripserat; voluit illum secum manere, multa officia humanitatis & amoris illi exhibuit, & statim cœpit ei opitulari in illo,

&

& aliis operibus Charitatis ad salutem animarum. Quæ fuit altera virtus, in qua excelluit eo tempore, quo fuit Sacerdos sæcularis.

Et fuit profecto publicum admirationis prodigium, spectare alterum Ambrosium à *Sella Curuli* translatum ad *Cathedram*. Hominem tantæ dignitatis, paucis mensibus post depositam togam Senatoriam, induere tunicam Clericalem, ascendere pulpitem, & verbum Dei prædicare, non ad pompam eloquentiæ, nec ad ostentationem ingenii, ut prius fecerat discurrendo eruditè in exedris doctorum virorum: sed cum magno sensu Christianæ pietatis, & ex zelo faciendi fructum in animabus, daps virtutem suis verbis non solum per sinceritatem, energiam, affectum, & ardorem quo loquebatur ex corde & secundum veritatem: sed per egregia vitæ suæ exempla, quin reprehendendo publicè seipsum cum multis lacrymis de antea vitæ erratis, damnando & retractando vanitatem suæ conversationis, & operum à se editorum, condonari sibi

bi

bi postulans à Deo & hominibus; de malis exemplis quæ dicebat à se data, & maxime de scriptis à se evulgatis, quæ omni studio nitebatur suppressere, corrigere, aut ad minimum fidem & auctoritatem illis derogare. Interea cum hæc per civitatem spargerentur, ad conciones ejus fiebant concursus maximi dicentem audiendi gratiâ, vel etiam sicut contigit B. P. Francisco Borgia, tantum videndi.

Initium ejus prædicationis, originem sumpsit ex particulari quodammodo impulsu divino. Genuæ est Oratorium tertii Ordinis Sancti Francisci, fitum ad finem graduum, quibus ascenditur ad templum Fratrum Minorum, in quo à Dominica Septuagesimæ usque ad quinquagesimæ, disturbandis petulantibus illius temporis, solent fieri exercitia devotionis per conciones valdè accommodas, argumentis validioribus sumptis ab exercitiis S. P. N. Ignatii. Quidam Sacerdos illi Oratorio affixus, sensit sibi inspirari stimulum ad invitandum, illum Dei fervum, non ita pridem sacerdotio ini-

tia.

riatum, ut opus illud tam Deo gratum in se sumeret, & quindecim ex ordine diebus conciones haberet. Ad quam propositionem humillimus homo oculos demisit in terram, & deinde cum profundo suspirio statim in hæc verba prorupit: O quam graviter aberratis Fratres mei! An ignoratis quis ego sim? Non meministis quam male me gesserim in Ecclesiis? O Deus! & percutiens manu pectus subjunxit: videbo, certe videbo libentius per alium id fieri; sed quæso juvate me; ut componam me ad emendationem. Verumtamen cum ardentius urgeretur; humilitas quæ eum moverat ad recusandum, movit ad acceptandum. Orsus & prosequutus est ergo omnibus illis consequenter diebus, tanto fervore devotionis, & tam fortibus stimulis usus est ad excitandam detestationem peccatorum, & pœnitendum de illis, ut insolito more fuerint tacti, & compuncti Auditores, qui toto illo tempore fuerunt frequentissimi, & nobilissimi: & re ipsa experiebantur illum effectum, quem P. Balthasar Alvarez desider-

fide-

siderabat in omnibus Concionatoribus, maxime Societatis; quos dicebat debere esse tamquam in Calvario monte, unde omnes *revertebantur percutientes pectora sua*. Et præfagium illud addebant: hic erit unus è Sanctis nostri sæculi; & si in primo suo experimento tantum possit; quid facturus est, si Deus illi vitam longiorem largiatur? Neque fructus illarum concionum sistebat in vana quadam admiratione, & compunctione transitoria, quæ instar fumi evanescebat: sed sequebantur solidæ & permanentes conversiones. Sit una in exemplum. Invectus fuerat ex spiritu in brutalitatem, & damna gravissima explicuerat quæ resultant ex lethali peccato. Duo peccatores, qui callum obduxerant, & inveterati erant dierum malorum, quorum alter à septennio, alter à decennio, & pluribus annis, non erant confessi, eodem vespere quo eum audiverant, cum copiosis lacrymis voluerunt confiteri, & conscientiam suam expiarunt cum magna pœnitudine, & eam continuarunt, affligentes se assumpta auste-

austeritate vitæ insolita; in qua perseverarunt donec Pater misericordiæ, & Deus totius consolationis è periculis recidivæ eos sustulit, cum non dubia spe impetratæ salutis. Tam felicibus principiis animatus perrexit munere Ecclesiastico fungi in diversis templis, semper cum solito suo fervore & devotione; & impendere se in Oratoriis, triremibus, & alibi, operibus misericordiæ in auxilium animarum. Sed locus in quo magis assidue Zelum suum exerebat, erat in Congregatione Præbyterorum, quæ vocatur Missionariorum, sub protectione sancti Caroli Borromæi erecta & instituta, ex mandato & ope Eminentissimi Domini Cardinalis Durazzo Archiepiscopi Genuensis, ut esset cœtus hominum Apostolicorum & ferventium, & dignum instrumentum sui zeli, in cultura populi & Cleri. Quis non exploret hinc, quam industria fuerit ejus charitas, prætermittens, & dissimulans curam suæ domus, perinde ac si non haberet familiam, & solum attenderet progressui & incremento bonorum operum

E

pri-

primum in se, ac deinde in proximo? Explicabat se mirifice singularis diligentia, qua utebatur, in affiscendis sibi bonis operariis. Nec solum procurabat inducere Ecclesiasticos, qui essent vitæ exemplaris & famam habebant virtutis, etiam invitans illos ex aliis regionibus: sed venabatur etiam præbyteros maxime dissolutos, & parum devotos; & quemadmodum ipse erat benignæ & amabilissimæ conversationis in tractando, modo sua auctoritate eos corripuit, modo & multo magis sua affabilitate, & dulcissima influendi solertia se insinuabat, capiebat illos, & intoxicabat adeo, ut iis se aptando, & deducendo ad exercitia devotionis, quæ sub vesperam peragebantur, denique in prædam cederent, ne præda fierent: quia inescati à devotione & virtute, & reformati in habitu æque ac moribus, & ob inflammatas exhortationes erga Patrem addicti, denique maxima ejus charitate in bono firmiter stabiliti, convertebantur in idonea ad similes quæstus faciendos dei instrumenta. Atque hoc modo plures

res lucratus est, tantumque emolumentum retulit in Ecclesiasticis, ut ista Congregatio illo adlaborante, intra tres annos quibus istius corporis membrum fuit & caput, fuerit in æstimatione magnæ virtutis, & multiplicis fructus in populo. Porro cum his sacerdotibus ipse agebat tanto cum zelo erga ipsorum salutem, & simul benevolentia & humilitate, ut non minus existerent verecundi, quam animati. Præterea accurate practicabat quod in suis exercitiis spiritualibus proposuerat, & annotatum habebat: *Sinam in Congregatione sermonem meum interrumpi, & improbari meam opinionem; interrogabo autem & respondebo suaviter.* Verum cum ea dulcedine jungebat tantum fervorem in exhortando, ut qui per vices eum audivit, dicat: quod quando loquebatur, præsertim de amore Dei, videretur exsilire extra se, & supra se elevari, vocabaturque quidam Seraphinus: sed ille hoc rescians inficiabatur hoc sibi nomen competere cum exploratum sibi esset, se fuisse maximum peccatorem, & scandaloso-

fissimum nobilem civitatis. Studium tamen à se adhibendum ut fiat talis, qualem fingerent, ne culpa sua impediat fructus animarum. Licet ita demisse de se sentiret, nihilominus eum omnes aspiciebant, & laudabant, tamquam exemplar perfectissimum humilitatis Christianæ, modestiæ Ecclesiasticæ, charitatis, & Zeli animarum.

In auxilium ergo populi, per se, & operam conferentibus sociis laborabat indefinenter. In missionibus quæ instituebantur per urbem, erat semper primus, semper alacer; nunquam fatigatus in operando, in sudando, in se impendendo Oratoriis, Nosocomiis, carceribus, triremibus; in puellis periclitantibus vindicandis ab occasionebus in quibus corrumperentur; in animabus è vitiorum barathro eripiendis, easque securo loco statuendis noctu diuque intentus, in procurando præterea iis subsidia temporalia ne eorum defectu ad vomitum redirent; in concionando etiam in publicis compitis & plateis: quibus laboribus Deus benedicebat eum multifariam per
mul-

multiplices & notabiles conversiones: quemadmodum quando prædicabat in publico, lucratus est quatuor puellas & fœminas profligatæ vitæ, quæ post concionem in Ecclesia sancti Viti, se abjecerunt ad pedes ejus lacrymantibus oculis, postulantes opem spiritua-lem & corporalem, quo liberarentur ab infami illa vivendi ratione qua se prostituebant. Quod & illico fecit, ponendo in loco securo & suppeditando ea subsidia quibus opus habebant ut in bono stabilirentur. Multas ex ejus-
modi mulierculis, multas inquam ad meliorem frugem reduxit, non solum publice concionando, sed etiam prostibula, & domos earum, etiamsi in medio populi sitæ essent: ipsemet ad-
eundo; spe abreptuse eas è sordibus suis extrahendi. Quod dum faceret dice-
bat: eome dimitto ex solo amore Dei illius, qui me tanta charitate ex intri-
catis laqueis diaboli pertraxit ad sta-
tum salutis meliorem. Nec solum in meretriculis convertendis feliciter ejus desudavit industria, sed omnis gene-
ris peccatores sine numero Deo acqui-
sivit:

fivit: uti jurato affirmat probus Sacerdos, qui semper lateri ejus in ejusmodi officiis adhærebat; innumeri peccatores qui cauteriatam conscientiam habentes in flagitis suis contabuerant, ejus concionibus emolliti, delicta sua planxerunt, & culparum suarum pertæsi, verbo dei, quod quasi facula, ut ipse loquebatur, ex ejus ore prodibat, in gratiam cum Deo redierunt, jam meliori igne inflammati. Impossibile est inire computum eorum, qui cœperunt & perseverarunt sanctè vivere solo exemplo & exhortatione illius servi Dei, qui non dumtaxat insignes peccatores, quasi primi nominis feras venabatur, sed omnis conditionis prædas insectabatur robustus venator, nec occasionem ullam capturæ præterlabi sinebat, licet videretur nonnunquam parum opportuna. Die uno Anni sancti, cum esset Romæ in Oratorio Ecclesiæ novæ S. Philippi Nerei, cui multum afficiebatur, casu evenit, quod offenderit ibi unum secum colloquentem, qui ad singula tria verba per nomen Dei jurabat: summe hoc ei displicuit,

cuit, & obfirmans animum ad remedium ei suggerendum dextre fermocinari cum eo coepit quamvis ignoto; & brevi suo modo agendi eleganti & ingenioso, quem habebat familiarem, lucratus est ejus benevolentiam. Proinde priusquam ab invicem divellerentur, inter humanitatis officia dixit: se habere quod auderet bona ejus gratia postulare, nec dubitare se quin facturum se promitteret; videlicet ut ne deinceps tam facile in juramenta prorumperet: & id ipsum, arte non praevisa captus pejerator, non gravate facturum se spondit. Hunc in modum non solum Genua ubi potissimum retia sua in capturam explicabat, sed quocumque ibat suum Zelum circumferebat ad spargendum ignem divinum; adeoque cum aliquando se contulisset Savonam ex devotione erga Dei Matrem, quæ ibi miraculis claret, & gratiis, quas pluribus, eò pro auxilio impetrando accurrentibus, liberaliter impertitur. Hospitio acceptus est in domo Ioannis Antonii Iustiniani oppidi Gubernatoris. Trium hebdo-

madarum spatio, quo ibi hæsit, non solum satisfecit privatæ suæ devotioni, sed excitavit communem: quia perpetuo concionabatur, & confitentibus aures dabat in variis templis, magno confluxu & tanto cum fructu totius civitatis, ut fama percrebuerit per totum fluminis tractum & nec Genuæ neque alibi alius audiretur sermo cum magna ædificatione. Ipse vero qui se existimabat nullius frugis, & prorsus imparem, præ desiderio lucrandi animas, alios quærebat, qui responderent suo zelo, omni studio se occupans inveniendis personis, & pecuniis ad hoc idoneis. Unde inter proposita sua notaverat, sibi incumbere exactam diligentiam & reflexionem adhibere ad excogitandum modum, quo subsidiis pecuniariis Congregationem Missionariorum juvaret, quibus adjumentis crescere possent numero & fervore; exploratum habens nimium quantum inde emolumenti spiritualis, peculio Dei provenire. Similiter incolis suorum feudorum prospiciebat de Religiosis ferventibus, qui concioni-
bus

bus suis, sacramentorum usu, & aliis Missionariorum functionibus animas expergefacerent ad coelum expugnandum: nec ipse interim otiabatur, sed impendebat pecunias in rosaria, numismata, & alia devotionis instrumenta conquirenda; idque abundanter, ut lenociniis illis, & munusculis spiritualibus populus alliceretur. Nec illo contentus impendebat personam suam & auctoritatem, & ipsemet circumiens adhuc sæcularis, & Dominus temporalis invitabat ardentem, colligebat, ducebat illos suos subditos ad Catechisticam lectionem, Confessionem, & concionem. In tantum germinabat granum sinapi zeli sui, quod seminabat & in corde fovebat; quod & deinde crevit in arborem prædicationis Evangelicæ, & laborum Apostolicorum in medio Ecclesiæ universalis, postquam Religioni se mancipavit.

C A P V T I V.

P. Antonius Iulius ingreditur Societatem & quanto in pretio habuerit statum Religiosum.

QUANTO major colligebatur fructus ab exemplis quæ edebat omnium virtutum & sanctis laboribus P. Antonii Iulii inter sæculares æque ac Ecclesiasticos, quos uti optime compertos habebat Dominus Cardinalis Durazzo Archiepiscopus, ita de iis extreme gaudebat; sed quanto erat majus gaudium tanto tristitia major subit Prælati pectus, quando nuntiatum est illi, eum velle fieri Religiosum: & quantumvis sua Eminentia esset additissimus Societati, sensit tamen jacturam illam tam vehementer, ut allatis litteris quibus per eum sibi licere petebat exequi mentis suæ decretum, eruperit coram latore in has voces. *Ignoscat illi Deus qui est causa cur iste Dominus se faciat Religiosum, sumpsissem illum in Reformatorem mei Cleri. Licet postea se*

accommodando ejus pietati, divinæ voluntati obsecundanti, subjunxerit. *Patientia. Si Deus eum vocaverit ad Societatem, intercedet pro nobis & precibus, & operibus, Dei obsequio dedicatus, cui se impendit.* Atqui Deus nulli condonare poterat Patris resolutionem, in qua non erat culpa; neque alius causa, quam ipse Deus. Quia ex domesticorum ejus certis testimoniis constabat, quod cum ejus genitor non habens nisi illum filium unicum in vivis, quem observabat fortitum animam bonam & proclivem ad pietatem, ex formidine, ne contempto mundo in Asylum aliquod Religionis se reciperet, nolisset eum frequentare scholas Societatis; sed dedisset illi hypodidascalem, qui domi suæ eum instrueret. Procurasset deinde eum quanto citius illigare vinculo quam poterat arctissimo, quod solvi non poterat; dando ei uxorem anno vigesimo ætatis. Per mortem tamen ejus solutus his nexibus, cum novæ tum cogitationes eum invasissent vitæ religiosæ capeffendæ, & opposuissent se Matris imbecillitas, cura

cura

cura filiorum, & consilia Amicorum, spes quoque quod non male victurus esset in sæculo, & insuper præstiturus egregia opera servitii divini: denique ipsi arbitri conscientiaæ suæ, & Patres spiritum regentes è Societate I E S U, qui etiamsi judicarent magnam accessionem Religioni eventuram ex ingressu personæ tam spectabilis, considerantes tamen oculo sincero & affectibus humanis libero rationes, quæ id dissuadebant, & propter ætatem provectam, & propter sanitatem inbecillam, & plures alios respectus magni ponderis pluries eum retardassent; & P. Ioannes Stephanus Ferrari comprobataæ integritatis, & spectataæ virtutis, qui quando sumpsit illam resolutionem, fuerat jam ei aliquot annis à confessionibus, sæpe sæpius & longo tempore à cogitationibus illis quantumcumque bonis, & ad sanctum finem tendentibus, eum cohibuisset & dehortatus fuisset. Quis dicat temere ei suggestas? *Non est consilium contra Dominum.* Itaque postquam multum diuque secum & cum aliis luctatus fuisset

su.

super tali deliberatione, & sentiret cælitus se impelli, ut incertitudinem omnem abiiceret; voto edito, cuius resolutio semel sumpta, firma & immobilis permaneret, scripsit in charta formulam voti, quo se obstringeret ad ingrediendam Societatem IESU; cumque tunc non haberet alium quem in consilium adhiberet, statuit consulere ipsum Dominum, qui magni consilii Angelus ab Isaia Propheta appellatur. Totum id factum ad eum modum quem perscripsit ipsemet immediate ad P. Ioannem Stephanum Ferarri, confessorium suum, in quo melius percipi potest lumen, quo prælucente, directus fuit; fuitque ex illis, quæ non relinquentia dubium in discernendo, quis illud accendat, certum reddunt hominem de divina voluntate. Scheda loquitur sequentia. *Stimuli qui urserunt ad intrandam Religionem, adeo fortiter me presserunt in horum dierum progressu tam secundum humanas quam divinas rationes, ut ad extremum coegerint ad votum nuncupandum de exequenda vocatione, quam non possum credere venire ab alio, nec posse esse,*
nisi

nisi à Deo; enimvero oculis meis visa est tam
chara & ambilis, ut persuaserim mihi secu-
rius fore ei obsequi, etiam antequam per P.V.
mihi licuisset. In quo si secundum viam or-
dinariam erraverim, cum fuerit tamen im-
pulsus & lumen extraordinarium, adigor
ut credam, divinam Majestatem id à me vo-
luisse. Attamen prius quam facerem votum,
omnia bene expendi, & sensi me continuo
magis propelli; Conjeci illud in chartam,
quam junctim mitto P. V. cum intentione
ponendi eam sub corporali quando diceretur
sacrum, & secundum inspirationem quam
à Deo sentiam mihi immitti, quando habe-
bitur in manu hostia, ad dandam commu-
nionem, facerem votum vel non facerem.
Sensi me postea & toto decursu Missæ magis
ac magis animari: & in actu quo habeba-
tur (post dictum: Corpus Domini nostri
IESU Christi,) hostia in manu mea; sensi
mihi interius dari ultimum impulsum, at-
que ita cum maxima affectus vehementia &
determinatione voluntatis, me totum trans-
scripsi Deo, & in sinum paternæ ejus pru-
dentia me & omnia mea abieci. Gaudium
meum non poterit accumulari magis, quam
accedente approbatione P. V. quam mihi
pro-

promitto, quod itidem ad opera mea debeat concurrere: etenim capere nequeo quod post tot vocationes, quas Deus pro sua misericordia mihi inspiravit; quarum secunda semper melior fuit primâ, hæc non fuerit ejus vera, quandoquidem in illa excitaverit in me istum ardorem & lucem, quæ non immisit in aliis, id est, ad faciendum illud votum semper pro me auspiciatissimum. V. P. me juvet in gratiis agendis divinæ suæ Majestati, de beneficio, quod æstimo majus omnium, quæ inter alia innumerabilia unquam mihi prestitit. Nulli, si ita videtur, hanc rem communica. Spero cras tibi præstare, interea humiliter P. V. veneror. Nervio Luna 8. Januarij 1652. P. V. obligatissimus servus A. I. Brignole. P. Ferrari hoc epistolio accepto de re tam inexpectata stetit attonitus, & perculsus; suspensus itaque inter periculum temeritatis humanæ, & spem assistentiæ divinæ, sumpsit calamum in manus, & ipso momento respondit in hunc modum. Stupefactus sum multum, multum, multum de una resolutione sumpta sine illo consilio, quod mihi videtur præmittendum fuisse tam arduo in negotio. Differo usque
in

*in crastinum dicere reliquum, quando D.
V. venerit in urbem. Deus eam illuminet,
& non sinat errare in re tanti momenti!*
Verum enim vero quid luminis ulter-
rioris erat expectare dum hoc esset
tam clarum quod receperat, & eum
ducebat tanta cum certitudine in viam
rectam, ut non dubitaret vincula illa
duplicare? Tamen felicem enim se bea-
tumque credidit, ut adiecerit aliud vo-
tum reflexum, quo obligabat se quod
nunquam petiturus esset dispensatio-
nem primi sui voti. Itaque cum reso-
lutione obtinendi potestatem intrandi
à Summo Pontifice Innocentio X.
(quicum ademerat Religiosis Ordini-
bus facultatem admittendi Novitios
nisi ad certum numerum) & per illum
benigne concessa est, fuitque ejus fer-
vore mire recreatus, anno 1652. æta-
tis suæ 47. postquam Christum sequi-
tus fuerat ultra triennium in statu Ec-
clesiastico sæculari: ut sequeretur pro-
pius omnibus ambagibus expeditus,
assumpsit crucem Religiosam secunda
die (quæ fuit prima Veneris) Martii
& recepit se ad Novitiatum, ne verbo
qui

quidem dicto Dominae Matri, liberis, consanguineis, & amicis aliis, & in complexum ivit Societatis. Inde misit epistolam ad Sacerdotem virum caelestium praedivitem opum, sibi necessarium & familiarem, in qua extollebat uberem misericordiam, quam Deus illi fecisset, deducendo ad sanctam Religionem. *Gratia*, inquebat, *quam nunquam promeritus fuisset ille, qui post infinitas offensas IESU suo illatas, dignus castigari, & precipitari in infernum; accepisset ab illo characterem suae salutis, & signum quod vellet se socium in caelo, in militiam sanctissimi sui nominis eum cooptando.* Hos & alios affectus expressit in illis litteris tam acres, ut bono illi Sacerdoti lacrymas excusserit: submisitque unam litteras suo nomine tradendas Domino Cardinali Archiepiscopo, Dominae Matri, & aliis propinquioribus consanguineis, & amicis, plenas similibus documentis. Inter illos etiam scripsit ad Dominum Iacobum Philippum Durazzo cognatum suum, cum quo ob singularem bonitatem istius Domini, intercedebat illi magna necessitu-

F

do,

do, & confidentia. Scripsit, inquam, ad illum sanguine sibi, virtute Deo conjunctum, ut præveniret & rogaret obnixè ut ne quid moveret in contrarium; sed sineret se frui quiete istius vitæ, quam post tolerantiam longæ inquietudinis delegisset. Postquam nova hæc mutatio dexteræ excelsi vulgata fuit per civitatem, non potuit impediri, quin à variis consanguineis & amicis fuerit visitatus, qui separationem illam summo cum dolore patiebantur; sed majori sensu admirationis, & sanctæ (inefficacis licet) invidiæ, contemplantur illum totum alacrem, hilarem, & lætum, non aliter ac si totus plenus esset torrente voluptatis, & deliciis cæli. Quæ lætitia juncta constantiæ imperturbabili, in viro tantæ ingenii & nobilitatis, & bonorum quæ Deus benedictus per eum, & per alios ab eo suscitatos operatus est, manifestum faciunt sumptam ab eo resolutionem ad eum modum, ut posset videri imprudentia; certo certius tamen fuisse impulsam Spiritus sancti, superiorem communibus regulis secundum
quas

quas solent & ordinarie debent mensurari tales electiones, non poterat controversi. Neque solum habuit eam hilaritatem in ipsis initiis, quæ in multis se prodit in novitate quietis & innocentia religioſæ: at in ipſo ſemper creſcebat tam ſingulari cum conſolatione, ut debeam præter illa narrare quædam de eius vita in religione acta, & operibus ſanctis, quibus decem annos implevit, quos vixit dein in Societate.

Prima virtus quæ in eo obſervata fuit, & reliquis præmittenda eſt, quod maximi fecerit ſtatum Religioſum, illudque verbis, & actionibus ſingulariter patefecerit. Dicebat enim videri ſibi tam magnam innocentiam, & ſecuritatem, qua vivitur in Religione; ut vix major potuerit inveniri in paradiso Terreſtri; ad conſequendam autem felicitatem illius ſtatus, tam parvi faciebat totum id quod deſeruerat in ſæculo, ut cum aliquando fuiſſet à quodam domino interrogatus, utrum contentus viveret in Religione? Reſponderit: quod ſi haberet in manu univerſum orbem terrarum, collectum in

unum ovum, subito dejecturus esset in terram. Ex hac æstimatione, & magno affectu oriebatur in illo dolor & poenitudo, quod tanto tempore tanto bono carvisset, idque creberrimè in familiaribus colloquiis auditus fuit deplorare; quin contigit eum hoc explicare tanto cum sensu, ut in admirationem rapuerit unum Patrem cum quo erat in recreatione quotidiana: cum enim coepisset cum eo confidenter colloqui de quibusdam suis rebus inter alia dixit: se continuam mallei percussionem sentire in corde, quæ culparet suam tarditatem, quod non citius totum se Dei servitio mancipasset; & quod ille scrupulus esset illi martyrium ingens, quo torquebatur perpetuo tam acerbe, ut adimeret consolationem, quam ceteroqui gustabat in oratione, & aliis exercitiis religiosis. Unde iudicabat quod in poenam suorum peccatorum, Deus hoc illi tormentum reliquisset, cujus nullum levamen sentiebat, ne frueretur cœlo per nimiam anticipationem, quod alias sibi promiserat in religione futurum & alii experiun-

riuntur. Eapropter sancta quadam invidia ferebatur, & singulari affectu complectebatur illos, qui cito erant admissi ad portandum suave jugum domini, & illo bono fruebantur ab adolescentia, intrantes adhuc juvenes in Religionem. Cum illis conversari volupe illi erat: gratulabatur illis de tanta felicitate, & lætabatur si videret ab illis cognosci eam, & pro meritis ponderari. Cernere erat eum cum gustu & amore agere cum eis in Collegiis & Novitiatu; quo invitatus libenter se conferebat, & sedens inter Novitios dicebat. *Nolite credere me senem licet incanescam, quoniam paulo plus temporis numero quam vos.* Innuens quod non haberet rationem annorum, quibus vixerat in sæculo; sed paucorum illorum, quos traduxerat renatus Deo in Religione.

Excitabat similiter istam æstimationem per desiderium ardentissimum, quo procurare studebat, ut alii quoque fierent Religiosi: ad quod statim eos adhortabatur non solum diserte, sed etiam efficaciter & privatim ore-

tenus & per litteras. Ac præterea publice in concionibus, & exhortationibus multum, & ardentè hoc inculcabat. Prima vice qua in publico loqueretur Mediolani, fuit in congregatione secundæ classis Grammaticæ, ibi cœpit discurrere tanta cum emphasi de vocatione Religiosa, ut postquam multa apposite dixisset ad juventutem de hoc argumento, conversus tandem ad Beatissimam Virginem, exprimensque istum affectum, sic eam affatus est. *Tu ergo quæ miserta fuisti mei in præceptis euntis, permittes ut hi qui quasi in fasciis, crescunt lacte suæ erga te devotionis, maneant in mundo ut se perditum eant? absit ô bona Mater, ut tantum malum non avertas!* Et alia in hunc sensum profectus est tam affectuose, ut multi ex nostris Patribus qui erant præsentès non possent se continere à lacrymis. Videbatur nonnullis parum conveniens ad vitam religiosam adhortari pueros tam imbecillæ ætatis, & parvæ capacitatis; sed quid ad objecta haberet penes se reponere, ostendit non ita multo post, quando occasione festi B. Aloysii Gonzaga

zaga faciens in sodalitate Rhetorum exhortationem, cœpit statim ita, quemadmodum non solum tum fuit auditus, sed etiam postea inventum sua manu in chartis notatum.

Dum præteritis diebus voluisset obedientia me facere exhortationem in Sodalitate Grammaticorum, in egressu fuit qui mihi diceret: Pater licet clara fuerit tua dictio, qua impulisti Auditores ad amplectendum statum religiosum, videtur tamen opera non bene fuisse collocata coram pueris, qui tum propter annorum imbecillitatem, tum propter immaturitatem iudicii, non sunt multum capaces ad status Electionem. Quadrasset ista melius si Rhetoribus, & Humanistis jam provectioribus, tua ista vendidisses; & fortasse ictus tuus non in irritum cecidisset. Me verti ad illum admirabundus, sed respondi mihi met ipsi: An forte beatitudo status religiosi, ita indiga est argumentorum, ut quantumvis non quinque vel sex, sed centum & mille essent in qualibet classe discipuli, non posset in unaquaque rationibus semper novis, ac novis, & abundantibus, & efficacibus discurri ad promovendum? Quin imo si amantissimus & libera-

lissimus Deus & Dominus, in vocatione ad statum hujuscemodi, fecerit mihi beneficium tam facile; non arripiam ego, ne perfida fiat mea ingratitude, omnem occasionem eam deprædicandi, & exaggerandi? Non, non, potestor coram quocumque qui me audit, & contenta voce protestor, quod quotiescumque mihi concionandum erit ad iuvenes, qui tam bonæ electionis fuerint capaces, caverò mihi de alio argumento dicere. Igitur ut liberem meam fidem, propono vobis B. Aloysium Gonzagam &c.

Non minus fecit ista, quam dixit, & quoniam ob gratiam dicendi ex spiritu, semper invitabatur ad exhortandum in illa frequenti congregatione, & cum magna Spiritus & laterum vehementia effundebat se in laudes status Religiosi; nonnullis è nostris Patribus visa est res, quæ moderatione opus haberet, & fuit qui eum moneret: at ipse quadam vice, dum solemnem haberet orationem in Sodalitio Rhetorum Mediolanensium, & cœpisset cum magno fervore deprædicare bonum status Religiosi, dixit quasi per objectionem: *Sunt nonnulli qui non probant,*

bant, quod ego toties, & cum calore exhorter omnes ad vitam religiosam: verum illi de gratia hoc mihi condonare dignabuntur, etenim ego cum gravissimo meo damno expertus sum, quid sit esse secularem; at modo cum incredibile meo gaudio probo statum Religiosum: ex comparatione unius cum altero, sentio me tam vehementer adigi ad explicanda mala illius, & bona huius, ut, nisi vim mihi inferre velim & scrupulis agitari; nequeam resistere spiritui qui in me loquitur; & linguam cohibere, quo minus proferat, quod deus cordi inspiravit. Eam ob causam non potuit unquam refrigerescere in illo hic impetus, sed potius alios efficaciter inflammabat, ut diligenter secum adlaborarent in extrahendis hominibus è sæculi Ægypto. Ipse vero cum vera ista charitate, primum exercitata in Sancti Andreae Tyrocinio Romæ, suis consanguineis & propinquis dicebat: *Invenimus Messiam,* & omnes nervos intendebat ut deduceret eos ad IESUM. Atque ita cum deberet Mediolano Genuam migrare, rogatus ut adhuc aliquantulum ibi subsisteret, renuit, & dixit: se velle quam

mox abire, ut quantum posset studii poneret in adducendo ad Societatem P. Hippolito Durazzo nepote suo; qui cum esset Prælatus, in Aula Romana magnæ auctoritatis, illis diebus se receperat in domum suam, ut extra strepitum in silentio tales cogitationes volveret, quas adjutus fidei consiliis & efficacibus exemplis Avunculi, postea in opus deduxit. Persuasit etiam ingressum Religionis Dominæ Mariæ Magdalænæ Durazzo sorori suæ, viduæ pientissimæ, etsi satis provectæ esset ætatis, & præterea in sæculo laudabiliter occupata operibus devotionis, & misericordiæ, & plurimum utilis ad gubernandam prudenter christianeque domum & prolem. His non obstantibus non videbatur P. Antonio Julio posse esse rationem tam validam ad manendum in mundo, quin prævalerent bona securitatis, & felicitatis, quibus abundat Religio. Idem desiderabat & postulabat, licet non fuerit exauditus, à duabus suis filiabus & totidem filiis; nec erubuit publice è pulpito hoc declarare cum affectuosissima
invi-

invitationem ad eos permovendos : & minorem quidem natu adolescentem magni ingenii, & vivacitatis, qui spem majorem faciebat sequendi sua, & Christi consilia, pluribus mediis conatus est eo inducere, ususque est variorum amicorum ope, qui eum impellerent. Denique Taurino, ubi Pater concionabatur per adventum, dedit litteras ad unum è Magistris nostris, cujus scholam frequentabat; scripsitque in hæc verba : *In schola tua habebis subinde occasionem videndi mei filii. Obtestor ne ullam occasionem negligas, habendi eum sæpe penes te privatim : & amicabili tuo modo in agendo manuducendi, & instillandi ei salutaria monita, quæ prudenter cognoveris fore opportuna ad ejus expugnandum animum, quo subducat se tempestive tempestatibus mundi, & recipiat ad portum securum Religionis. Quin imo eo progressus est ut largis promissis, sollicitaverit eum, cui bonæ ejus institutionis cura commissa erat, ut induceret eum suaviter ad ingressum in Societatem IESU. Illis quibus videbatur mirabile quod flocci penderet propagationem*
&

& conservationem profapiæ suæ, respondebat cum sensu digno homine qui plenus erat spiritu Dei: nimirum quod ipsemet stuperet aliquem sollicitum esse posse pro familia conservanda, qui compertum haberet, quod non posset deportare secum in alteram vitam vel bona, vel consolationem: at contra futura sit maxima consolatio, quod res quæ serius ocysus debet habere finem, tota absorbeatur à Dei obsequio, & transplantetur in cœlum. Insuper dicebat cum ego tot modis offenderim Deum, æquum & justum est me latagere, ut ad minimum per meos filios non offendatur, sed perfectissime colatur, ne filii insistant vestigiis Patris, & exhauriant se in servitio Carnificis tam detestandi, quam est Mundus cum concupiscentiis suis; cum possint se salvos facere serviendo tam bono domino, ut est Deus. Et hoc indicium de stoliditate & stultitia, quæ sita est in obsecundando potius mundo quam Deo, habebat ita fixum in animo, ut in pluribus occasionibus, & lingua & calamo hoc testaretur. Exemplo sit

una

una Epistola in tali argumento eloquentissima, utpote dictata eo in calore & æstu, quem tum hauserat in oratione. Scripsit Mediolano Genuam ad dominam suam Matrem, & orsus discursum de morbo in quem inciderat quidam Nobilis proxime illi sanguine junctus, ita fatur. *Indoleo de infirmitate Domini N. quæ tamen multum attulerit ei boni si conualescat, uti spero, & Deum oro ut vertatur illi ad salutem; & faciat eum cognoscere quam improspere & male exantlentur omnes labores & molestiæ, quæ mundi causa assumuntur, & quanto melius impendantur deo. Iam nunc absolvo horam nobis statutam ad orandum, in qua meditatus de Evangelio presentis diei, quod nemo possit duobus dominis servire, Deo & mundo: tam palpabiliter & vivaciter quasi mansuetigi, & penetravi hanc veritatem, quod attinet miseriam anteponentium servitutum Mundi qui tam male remuneratur opera etiam diligentissime in ejus gratiam facta; servitio Dei; qui tam fideliter compensat ad desideria usque, quæ concipimus faciendi etiam minimum quid intuitu eius: quod certissime credam verum mihi cerebrum præ dolore,*

dolore, dum considero me totam vitam, non solum illi mancipasse, sed etiam martyrio affecisse, ut idolum illud adorarem, quod semper me odio prosequutum est, & victimam voluit facere aeternae mortis; & fecisset, nisi obstitisset robur, quo me à precipitio retraxit ineffabilis misericordia mei IESU, qui cum permiserit perire tot minores me peccatores inter catenas crudelium illorum tyrannorum; me demum dignatus est illustrare benigno suo lumine, quod me iubet sperare vitam aeternam. Revera deberent omnes meis gemitibus suos adungere, & ad caelum emittere zeli Christiani suspiria, quando cernuntur deviare juvenes magni ingenii, perspicacitatis, & acutae sagacitatis, habiles, industrii, omnibus dotibus & talentis divites. (Qualis apprime est Dominus N. propinquus noster) & venari vanissimam auram quatuor vermiculorum terra, cum tanto sudore, ut decima ejus parte possent suis viribus, divina gratia adjuti regna (ut ita dicam) & provincias integras ad Dei gloriam lucrari, & acquirere plausum omnium Calitum arrha è caelo accepta. Sed heu, dicetur mihi, tu pejus fecisti quam quivis alius. Est verum (fateor) verum;

verum, & nimis quam verum. Sed me pœ-
nitet, sed cor mihi dolore disrumpitur, sed
spero cum auxilio mei dulcissimi IESU non
futurum me in posterum talem. Verum illi
qui fallacis mundi machinationibus, illece-
bris, & imposturis deprehendunt se irreti-
tos, jam à triginta, quadraginta, quin-
quaginta, & quod superat, annis; & tam
male pro durissima servitute, quam servie-
runt, remuneratos; quomodo se diutius de-
cipi patiantur, & non potius laqueos omnes
rumpant ad libertatem filiorum Dei adspi-
rantes? Non capio quomodo non omnia,
quæ umbratilem aliquam pulchritudinis spe-
ciem præferunt, pede proterant? Quomodo
non cogitant de mutando domino, qui eos
tam crudeliter tamquam vilissima mancipia
trahat, & quasi fustibus excipit fatigatos?
Difficile est comprehendere. Idem ille domi-
nus N. qui habet ad aures Patrum, tam il-
lustre lumen Religionis tam sanctæ, qualis
est Theatinorum, postquam fuit ad melio-
rem statum redactus, quare non sumpsit
sanctam, & generosam resolutionem am-
landi sibi tam propinquum, ut se redderet
dignum eo nepotem? Quanto magis attrahere
eum deberet ad sequendum Christus? Dig-
ne-

netur Deus pro sua immensa bonitate & clementia, lapsu temporis concedere, ut intelligent universi, etiam gnati mei, praesertim illud: quod nemo possit duobus dominis servire, & Deo (qui se dedit totum, & si se dederit totum, quid meretur à nobis in vicem recipere nisi totum?) & Mundo, quem tantum abest ut lucremur, ut potius nosmetipsos perdamus; debet ergo quod consequens est voluntarie repudiari: quia quando cum sectamur, non assequimur sed fumi instar evanescit, & dum eum captare volumus, fugit velut umbra, & rapi nos sinit in gehennam.

Hæc erant sensa animi circa servitutem Mundi & Dei, quæ non inutiliter tum sunt expressa & notata. Enimvero æstimatio quam fovebat de Religione, non erat impressio aliqua speculativa aut affectus aliquis sterilis ex simplici complacentia ortus, erga quietem status religiosi, sed multum efficax & foecundus illius virtutis & sanctitatis, quæ consentanea est domui Dei.

C A P V T V.

*Oratio P. Antonii Iulii & unio cum
Deo.*

CUM sit domus Dei peculiari qua-
dam ratione domus orationis, P.
Antonius Iulius præfixit eam sibi perin-
de atque principium virtutum suarum
religiosatum, & magno studio & serio
applicabat se omnibus exercitiis spiri-
tualibus Orationis, lectionis, exami-
num, & omni generi devotionis, per
quæ media comparavit sibi arctam, af-
fiduam, sapidam, & affectu plenam
consuetudinem cum Deo. In hujus
virtutis probationem, ut non hærea-
mus in generalibus terminis, serviant
particularia, quæ subjungo. Exercita-
tiones spirituales præscriptas in Reli-
gione exequebatur omnes quotidie in-
tegras; quantumvis oppidò occupa-
tus, & quam exactissime; impendebat
illis totum tempus statutum, non tan-
tum quando eas obibat solitis locis, &
temporibus, ad signum campanæ com-
munis;

G

munis;

munis; verum etiam quando ex aliqua
occurrente occasione cogebatur eas
implere aliàs & alibi, & tum *ut particula
bonæ diei eum non præteriret* metiebatur
tempus ad clepsydram, quam semper
secum gestabat, etiam quando iter fa-
ciebat. Ad horam statæ orationis ad-
jungebat indies aliam semihoram de-
terminatam, quam sumebat sub vespe-
ram, non solum in Novitiatu; ut alii,
sed etiam in secundo anno, quo adhuc
tyro, fuit occupatus in Collegio ad re-
petendam Theologiam, & omnibus ex
ordine sequentibus annis, usque ad fi-
nem vitæ: adeo ut bene dici posset,
majorem partem suæ vitæ, & frequen-
torem occupationem fuisse oratio-
nem: quia si excludas tempus, quod
ad conciones parandas collocabat in
studiis, quasi semper reperiebatur in
cubiculo, non vagabatur per domum,
sed quærebatur in choro vel templo.
Idque non dumtaxat in decursu anni,
quando minus occupationibus distra-
hebatur; sed etiam quando conciona-
batur, & diebus immediate quadrage-
simæ proximis; apparebat si quidem
præ-

præparationem ejus ad prædicandum
fuisse frequentem & continuatam ora-
tionem, unde *verbum ejus sicut facula*
ardebat: quemadmodum fuit Cremonæ
observatum, quo vix advenerat, ut
verbi divini præconem ageret in tem-
plo Cathedrali, quin hujus veritatis
specimen daret. Paucis diebus substitit
in Collegio, prius tamen quam migra-
ret in cubiculum palatii Episcopalis
(pro ut in Italia concionatoribus majo-
ris notæ mos est) dedit se tantum seces-
sui & devotioni, ut conclave magis
ordinarium per diem videretur chorus,
aut angulus aliquis Ecclesiæ. Et hæ-
erant ejus visitationes, præsentationes,
officia humanitatis, & invitationes ad
conciliandos auditores, & concursum
alliciendum, si quam in urbem venie-
bat probe cognitus & expectatus. Ne-
minem autem eo tempore quo Eccle-
siastæ munereungebatur, admitte-
bat ad colloquium, nisi consilii, aut
opis spiritualis petendæ gratia. Ad hæc
mane quo debebat ascendere cathe-
dram ad prædicandum, impendebat
magnam temporis partem in eo modo

præparationis, meditando, & commentando ea quæ dicturus erat ad lumen Magistri sui IESU crucifixi. Quod Taurini animadversum fuit à diversis, si quidem recipiebat se in cubiculum suum matutinis illis horis, & erat quid ordinarium eum geniculantem in terram in medio cubuli, & orantem invenire. Unde surgebat quando tempus erat ascendendi suggestum, tam plenus Deo, & absorptus in Deum, ut videretur non meminisse alterius rei, vel personæ, quæ illi occurreret, sed ibat delatus à Spiritu *ad eruendum verbum bonum*, quod mente collegerat. Dum deberet dicere Mediolani festo B. Francisci Borgiae, egressus est cubiculo tempore debito, à nullo monitus; & quasi raptus extra se, progressus est ad pulpitem sine socio, & superpelli-
ceo; admiratus Sacristanus pone illi hoc apportavit, & postea adhæsit. Mane quodam invitatus ad faciendam exhortationem in quadam Sodalitate Collegii Genuensis, egressus domo professa ut eo iret, incessit tam collectus intra se per plateas, ut videretur
exta-

extasim pati, nec scire quis se saluaret, nisi à comite admoneretur; cui si diceret pauca verba, erant tam mutilata, trunca, & interrupta ut non posset facilius colligere sensum: sed videns ita occupatum cum deo, non audebat interpellare, & longe meliorem conversationem interturbare. Cremonæ per illud tempus quo inter concionandum commorabatur in Episcopio, fuit notatum excepto eo otio quo necessario revidendæ suæ concioni vacabat, & erat oppido breve, totum reliquum quo non erat in alia distractus dare orationi, pari modo genibus flexis in medio pavimenti, & sæpenumero brachiis in formam crucis extensis. Officium divinum recitabat quotidie de genibus, interrompebat per intervalla frequentibus suspiriis devotionis, quæ cor exhalabat: de quo cum essent certiores factæ non paucæ personæ, prætextu quæsito, aut etiam furtim insinuabant se in ejus cubiculum; ut spectarent actiones tam singularis pietatis, & non digrediebantur nisi ædificati, & non minus compuncti, quam ex

concione prorsus devota. Præterea ibi adhuc fuit observatum fuisse illi familiare, & in nostris domibus, & ubicumque habitabat, quod singulis vesperis secedebat è palatio Episcopali in cathedralem, ad lucrandas indulgentias, & includebat se longo tempore ad fundendas suas preces, in Sacello venerabilis Sacramenti. Pro qualibus & aliis suis devotionibus apparebat vix illi posse vacare tempus: sed ille sibi faciebat, subtrahendo visitationibus, & conversationibus superfluis, omnes illas horas quas poterat, ut impenderet commercio ejus, qui melius eum replebat pace interiori, & solidioribus voluptatibus solabatur. Cum hac devotione, non solum quasi cum robusta unctiōe, vigor ei accrescebat in laboribus, sed insuper quasi dulci succo condiebat omnes recreationes; ac propterea diebus relaxationi designatis, si erat invitatus, & jussus egredi ad villam foris, auræ captandæ gratia; aura quam captabat dulcior erat illa, quæ adspirabatur à collibus æternis. Ita vero. Et ideo quando erat in vinea Collegii Mediolanen-

lanensis circumdatus aliis Religiosis, ut gauderent ejus consortio, quod erat dulcissimum, & desideratissimum, frequenter inveniebatur in sylvis, aut sacello domestico, ubi tranfigebat multas horas diei, oblectans se cum Deo.

Obibat illa exercitia devotionis tanta cum collectione, ut non recordaretur se aut quæsitum aut vocatum. Evenit Mediolani, quod quispiam ad fores cubiculi sui in domo professa pulsaret ad ostium; & cum videretur illi qui pulsaverat se audisse vocem quæ responderet *intra*, aperuit ostium, & vidit Patrem in medio cubiculi genibus nixum cum officio in manu, facie multum inflammata, oculis in coelum elevatis, ita in deum abreptum, ut non adverteret januam apertam, nec se moveret. Quamobrem ille interpellator cum sensu reverentiæ, ne eum turbaret, iterum ostium clausit, & abivit. Alia vice non nemo ex operariis, qui consuevit pro domo laborare in Collegio Mediolanensi, intravit cubiculum ejus (fortasse opinatus Patrem ibi non esse) ut nescio quid utensilium reficeret.

ret. Offendit illum flectentem in medio cubiculi, expansis in modum crucis brachiis, in actu & modo se habendi, qui bene proderet, ubi versaretur cor ejus. Cum non percepisset Pater ex strepitu quod alter intrasset, permissus est frui suis deliciis sine turbatione. Neque solum in cubiculo, sed in aliis etiam locis magis tumultui expositis, ita se noverat ab externis subtrahere, & intra se recipere, tanta cum collectione, ut nequaquam reflecteret ad ea, quæ circa se agebantur. In villa suburbana Collegii Mediolanensis, de qua superius mentionem fecimus, quibusdam Dominis, qui venerant ad eum invisendum, cum nullibi reperiretur, fuit dictum: inventuros se illum in aliquo nemore orantem. Itaque fuit quæsitus in sacello, ubi est secessus in loco suavissimæ amœnitatis, & devotionis in medio duorum lucorum acclivis, elegantia rustica in similitudinem Montis Calvariæ adornatus, atque ideo à Patre multum dilectus ob venas dulcissimas spiritus, qui dense isthic saliebat *cum gaudia de fontibus salvatoris*. Et vero

vero ibi statim fuit inventus, ita abstractus à sensibus, & absorptus in Deum, ut assequutus non fuerit adventum, nec audiverit loquentes sæculares, & alios nostros qui eos deduxerant, donec eum ad se revocassent & monuissent; tum enim sibi restitutus surrexit, & excusavit. Alias repertus in eodem sacello itidem à sæcularibus, qui venerant curiositatis gratia, ad spectandam villæ viciniam; flexis genibus se ita tenuit immobilem, ut nullum daret signum notitiæ quemquam supervenisse. Sociabat & fovebat orationem, potissimum quando erat solus, actibus externis devotionis, observatis quandoque absque eo, quod sciret præsentem. In supradicto sacello villæ fuit inventus stare in oratione brachiis apertis ante crucifixum, & vel ut veneraretur quinque vulnera, vel alterius devotionis intuitu, quinies osculari terram, eructando aliquas aspirationes; & permanebat stans, oculis fixis in IESUM suum cruci affixum, gemens & lacrymans cum demonstratione tenerrimi affectus.

ctus. De quibus & aliis hujuscemodi actibus alibi forte plura, quando tractabo de ejus poenitentia, ad quam se comparabat: quod si prælagiret alios superventuros, ex desiderio non manifestandi sensa suæ devotionis, fugiebat ad fossas quasdam siccas, quæ erant in villæ confiniis, permittens aliis sentire quod vellent de suæ pietatis excessibus; quando securus erat de studio secreti, quo cavebat ne aliis innotescerent; Quo tempore affectiones, quæ animam ejus inebriabant, erant tam uberes illius pluvix, quam Deus segregat hæreditati suæ, ut cor ejus dulcedinis copia obrueretur; quamvis ipse dissimularet, præsertim quando in conspectu aliorum orationi vacabat. Verum-tamen in vultu se prodebat, & faciei compositione, ut dictum est, multoque magis ex copia dulcium lacrymarum, quæ in suo corde, tamquam ex fonte Paradisi in duo flumina se dividebant. Certe dum esset Novitius fuit observatum ab aliis Novitiis, quod finita media hora orationis, quam per diem omnes faciunt in communi, quan-

quando componebat se ad sedendum cum aliis, ut usus fert, ad faciendam recollectionem, & successum Meditationis expendendum, adhuc non poterat cohibere cursum aquarum, *quæ cum impetu fluebant de Libano*, ut non fuerint à nonnullis visæ manare per genas ubertim lacrymæ, quibus præter devotionem suam, aliorum quoque spectantium foecundabat sterilitatem.

Dicebat sacrum cum tanta abundantia affectuum divinorum, ut impar ad refrænantam illorum vehementiam & intensiorem illorum actuum, quos in penetralibus versabat, cogere permittere eorum impetum se exonerare in suspiria, & transparere fulgetra piissimarum evaporationum, etiam exterius, quibus permovebat ad devotionem circumstantes; præsertim tempore consecrationis, & communionis, utpote magis sacrosancto, ex consortio præsentia divinæ. Videbatur totus fermentari, adeo ut quandoque capilli in capite erigerentur, & quid igneum ex vultu ejacularetur. Unde factum quod sub initia habitationis suæ
in

in Collegio Mediolanensi, sæculares qui non noverant eum de nomine, moti sanctitate, quæ in eo elucebat inter celebrandum, appellarent sanctum Patrem. Quid in illius intimis visceribus operaretur Dominus, quando sacramentaliter eum in sinu pectoris gestabat, potest argui ex modica quadam conjectura, quam scripto reliquit, in quo ita dicit. *Operam dabo postquam sacramentaliter sumpsero Deum & Dominum meum: unire illum tam vivaciter per actus amoris internos cordi meo, ut mihi imprimat vividam imaginem, & similitudinem sui, quæ elevet, purificet, & virtutem ac præstantiam addat operibus meis, perficiatque semper magis ac magis in me imaginem & similitudinem illius Christi: & nunquam non debebo post sacrificium Missæ peractum, postulare illud donum, ut relinquat in anima mea illam fortitudinem & robur in ordine ad omnes meas operationes, ac præterea addatur mihi constantia ad perseverandum, & in dilectione ejus proficiendum. Ita ille. Unde non est mirum si animâ refertâ illis splendoribus, in vultum prorumperent*

rent radii singularis devotionis. Nec solum in operibus spiritualibus, verum etiam in aliis occasionibus vitæ activæ; conversans enim cum hominibus gerebat impressum fronti & oculis certum lumen vultus divini, & afflabat nescio quid cœli & sancti, maxime quando aliquis eum comiter, & cum charitate accedebat; atque in villa, quando cum juvenibus familiariter agens modulabatur cantiones spirituales, dicebant quidam, quod comperirent in illo accendi affectum erga argumentum carminis sacri, adeo ut similes devotos affectus in aliis quoque excitaret. Tempore morbi non erat illi gratum, si quis eum sermonibus de rebus indifferentibus distraheret, multo minus otiosis & vanis: sed omnem suam confor-tationem desiderabat è cœlo. Et quando Senæ ægrotabat, monstrabat se non haurire majorem consolationem, quam quando curabat sibi legi aliquem librum spiritualem: si autem Nostri ob suas occupationes non possent hoc illi officium præstare, exigebat hoc à filio suo natu minore, adhuc sæculari, qui
per

per id tempus quasi in transitu in nostro isthuc Collegio forte hospitabatur.

Neque erat cubiculo vel templo alligata ejus devotio: sed in Deum ferebatur præterea, quocumque iret, & vagaretur. Quando incedebat per domum, salutans obvios, non dicebat illis verbum, ne aspiciebat quidem, sed recta ibat vias suas: quod quibusdam visum speciem esse inurbanitatis, aut inadvertentiæ indecoræ; qua de re monitus, utcumque hoc moderatus est, non tantopere tamen, ut respectui hominum non prævaleret, cura custodiendi cor suum, tanquam sedem Dei in pace. Quando ambulabat per plateas fuit observatum, quod citra occasiones extraordinarias, de quibus supra diximus, incederet oculis ita ad modestiam compositis, & quasi penitus in se reflexus; ut non animadvertet, à quo esset salutatus: quod quidam prudentulus arbitrabitur fortasse excessum fuisse potius quam virtutem: sed qui sciverit quantum Deus occupet cor suorum, non improbabit quod ipse suo jure eripiat istud hominibus; quibus

bus tamen sancti studuerunt etiam satisfacere quando poterant, sine præiudicio Domini. Atque ita P. Antonio Iulio gratum erat, si socius Nomenclatorem ageret, quando salutabatur; ostendens suum non persentiscere, provenire ex sua negligentia & incuria: Quæsitæ est causa dum esset Taurini à suo Confessario, tam accuratæ sensuum custodiæ: aperuit illi confidenter, se ejus satagere ob duas rationes; quarum prima erat, ut non solum excluderet omnem cogitationem impuram, quæ posset irrepere per oculos; verum etiam omnem quantumcumque tenuem affectionem quamvis involuntariam & naturalem, erga creaturas & Mundi vanitates: Altera ratio, ut mordicus retineret in vigore, principia illa æterna, quæ imbiberat; & experimento discebat facile evanescere, aspiciendo lenocinia se suum, & agendo cum sæcularibus. Unde patet quod illa modestia non fuerit negligentia, sed sollicitudo studiose quæsitæ. Refectio, cum qua proficiscebatur, & leniebat tædium itineris, erat oratio: Cum

Cum

Cum esset ex itinere delatus in Nove, qui est locus è præcipuis ditionis Genuensis, vix eo devenerat, quando dixit sociis; intelligo quod in hoc loco sit pulchra Ecclesia parochialis, divertam ad eam paululum ad videndam. Hoc dicto subduxit se ex diversorio, & tempore medio, quo alii partim quiescerent, partim facienda curarent; Ille se impendit visitando Domino Deo in templo: nec visitatio fuit cæremonialis aut per transfennam, sed duravit per sesquihoram, quam exhausit precando. Venerat ex itinere Bononiam, & invitabatur ut se reficeret. Petiit ubi esset chorus, responsum est in Ecclesia; statim eo se contulit, ut quæreret suum refrigerium. Alia vice de via lassus devenerat ad domum Professam Genuensem, derepente divulgatum est per domum ad se illum; accurrunt Patres ad cubiculum, cupidi eum videre. Non inveniunt. Quæqua versum in circuitu eum quærun; non comparet: Inquirunt ab obviis ubi sit, nemo de eo habet quod dicat. Tandem comperit eum se recepisse ad odæum Templi,

pli, non per modum volentis raptim & breviter visitare sanctum sanctorum, ut aliqui laudabiliter solent facere, ad ordiendum, vel finiendum iter suum ad pedes Domini: sed ad modum orationis lentæ, & quietæ, & ad absolvendum suas devotiones per viam interruptas. Licet essent tam gratæ ipsi significationes charitatis illorum Patrum & Fratrum in recipiendo, quam ejus charitas & adventus ipsis: non minus tamen abripiébatur ejus cor eò, ubi experiebatur officiositates minus habere phalerarum, & plus substantiæ. Porro hujus ab externa diffusione abstinentiæ & internæ tam perfectæ collectionis, aspernantis omnem curiositatem quantumvis rationabiliter allicientem, dedit singulare exemplum, quando in habitu Sacerdotis sæcularis profectus fuit Romam anno sancto. Etenim tam impigre fuit intentus quæstui illius sanctitatis, quæ eum eo traxerat, ut toto illo tempore, quo commoratus est in illa urbe tam abundante curiosis aspectibus, numquam dignatus fuerit videre palatia, fontes, hortos

H

amœ-

amicenitatis, & alia hujusmodi oblectamenta, quæ distrahere poterant, & aliquid habere vanæ curiositatis: quodque magis mirabile, ne quidem illa loca spectavit, quæ quadam specie rerum sacrarum coruscabant, & exculare poterant curiositatem; qualia erant aulæ Cardinalium & ornamenta Ecclesiarum, adeo ut Româ discesserit, ne viso quidem Pontifice maximo, qui erat Innocentius X. Vilia illi videbantur omnia, quæ in mundo pro magnis & sublimibus habentur, & sicut dicit Sanctus Gregorius de divo Benedicto, contemplabatur mundum in radio Solis uno, & apparebat illi tam exilis, ut non esset dignus nostra æstimatione. Aspectus quem fixerat in illum splendidum & jucundum radium divinæ lucis, ita illum rapuerat, ut ita sentiret. Et pro ut testati sunt quidam, qui consuetudine ejus gaudebant frequentius, semper adspirabat ad beatam æternitatem; illam continuò habebat in ore, nec amplius invidia movebatur eorum, qui sicut cedri Libani eminebant in terra, sed eorum sortem æmulabatur,

tur, qui videbantur illi majores fore in
coelo. Vnde cernens subinde pauper-
culos, nutu arridens opulentioribus,
inquirebat; isti miselli honoratiori loco
potituri sunt in coelo. Ab isto divino lu-
mine ita illustrata fuit ejus anima, ut
sicut ejus Confessarius declaravit, ef-
set repleta splendoribus, qui conscien-
tiam illi reddebant suam non quidem
scrupulosam, sed delicatam & exactis-
simam in cognoscendo omni nævo,
quantumvis minimo. Et quidem ad
impetrandam illam tam perspicuam
notitiam etiam minutarum labecula-
rum, quæ animæ perfectum nitorem
quadamtenus obscurare poterant; non
veniebat illi solum illud lumen ab alto,
sine suo studio gratis infusum: sed ad-
hibuerat magnam industriam per seve-
ra & frequentia examina: quippe re-
pertum est in ejus annotationibus,
quod excuteret conscientiam suam
mane antequam egrederetur domo, si
quidem egrederetur; & sub prandium
iterum, dum erat regressus domum.
Pari modo à prandio priusquam se
componeret ad agendum cum proxi-
mo;

mo; denuo sub vesperam quando se recipiebat ad cubiculum; denique tempore præscripto sub noctem antequam daret se quieti. Quo usu se frequenter excutiendi, meruit & acquisivit illud lumen ut ne minima quidem festuca illum lateret.

C A P V T V I.

Zelus animarum quo flagavit P. Antonius Iulius.

AB illo lumine divino accendebatur in illo magnus Zelus animarum, qui profecto in illo fuit melioris notæ, & singulariter eum impellens, ut omnes nervos intenderet ad eas lucrandas. Si huic studio adhuc Sacerdos ita incumberebat; & concionabatur semper in vitia invehendo, summa libertate & ardore instar novi Eliæ, quem admodum supra tetulimus, quanto amplius se exeruerit Spiritus qui in illo loquebatur, quando status Religiosus magis propriam illi fecerat libertatem Evangelicam: & si tantope-
re

removerit quando spiritus eum duxit in desertum Novitiatus, quanto alacrius eum impulerit, quando ex umbra fuit eductus in publicam lucem imbutus spiritu proprio Religionis, cui se consecraverat? Illud in quo se magis exercuit, & spectabilem præbuit fuit munus prædicandi; ministerium illi proprium ad quod à Tyrociniosque ad mortem à Superioribus fuit applicatus, tamquam functionem suæ vocationi apprimè congruentem. In concionibus ejus erat quidem videre vivacissimum talentum eloquentiæ naturalis, & acquisitæ, cum fluxu inter dicendum copioso, æstuante, vario, figurato, & robusto; elaborato ad regulas præceptorum meliorum, ac tali cum artificio, ut in naturam verterit, tantoque minus ostenderet studii, quanto plus habebat industriæ: sine fucis, sine affectatione, sine vanitate, sine illa levitate elegantiae quæsitæ, quam quidam flosculos vocant, & sunt puræ phrasæ, aut potius bracteæ pueriles; genus tamen dicendi erat ornatum, grave, majestate ple-

num, & supra modum efficax, & appositum ad persuadendum, & movendum tali vi, quæ oblectando animos flecteret, quo vellet; sicut fecerat adhuc sæcularis, quando & in Conciliis Reipublicæ, & in congressibus cum Majestate Catholica, denique in Academicis, ubi dicebat exercitationis gratia, habebat nomen, quod dominaretur affectibus, perinde ac si laus hæc illi esset propria, & hac machina poliorctica & victrice expugnaret animos adversariorum. Neque tantum valebat dexteritate in affectibus ducendis quo vellet, energiam etiam & vehementiam habebat in promptu, ad vim inferendam quando opus: etenim perorabat cum magno vigore animi, contentione vocis, ardore vultus, plenitudine, & frequentia quasi assultuum, unius post alterum, nullis datis induciis; neque enim desisteat donec extorsisset ab auditoribus signum, quod desiderabat. Quo modo dicendi mirabiliter assequutus est famam celeberrimi Oratoris, inter eos à quibus multorum annorum circumvolutione fuerat audi-

audi-

auditus. At ista tuba tam bene ex argento elaborata exportata ex Ægypto, quæ naturali suo clangore operata fuerat effectus tam miros, sed naturales; quando coepit classicum canere ex mandato Dei, animata flatu sacerdotali, edidit multo mirabiliores supra naturam effectus haud secus quam si tot muri Hiericho essent deiiciendi, quot animas in vitiis obduratas ruere, & se subiicere Deo coegit. Contra eos omni laterum contentione animatus sancto Zelo insurgebat: quia quando jam erat in suggestu antequam inchoaret, videbatur qualis revera erat, propter imbecillem suam valetudinem, debilis ita & caducus, ut nemo unus non judicasset, temerarium in illo esse exponere se ad dicendum in publico ad confertam multitudinem. Quod imprimis locum habuit quando aliquoties ordiebatur Quadragesimam recens à morbo, qui non ita multis ante diebus eum lecto affixerat. Mox autem ut pulpitum ascenderat, totus vigori pristino restituebatur, & loquebatur cum consueto majorique semper fervore,

& juvenili alacritate. Tractabat materias non solum sacras, morales & utiles, sed ut fortius & gratiosius influeret, vestiebat illas, & condiebat tanto sensu, & motu sui, atque auditorii, ut stupendum esset, qui posset habere, non dico affectum animi; sed vires ad tam arduum opus, quod socios nunquam sollicitos reddebat, & anxios, ne præ vehementia & cæstro dicendi collaberetur in cathedrâ. Ex iis unus qui illi per totam Quadragesimam serviebat, & stipabat euntem ad pulpitum, testatus est; visum illi miraculum, cum esset parcissimi cibi, & plane sobrius, cernere eum concionantem tam ferventer & excitatè; perinde ac si robore corporis nulli cederet, & tanto cum spiritu & devotione, ut tantum non quotidie extorqueret lacrymas pluribus etiam invitis. Vnde in illa civitate acquisivit sibi nomen Apostoli & Præconis Apostolici; & in Episcopio dum habitaret tempore esurialium dierum, audiebat vir Sanctus. Conciones panegyricas, & solemnes non condiebat inventionibus juvenilibus,
&

& inutilibus ac vanis eloquentiæ prophanæ pigmentis, sed potissimam partem solidis argumentis implebat ad fructum & morum emendationem appositis.

Si modus & forma dicendi displicebat fortasse nonnullis, quos Apostolus vocat *prurientes auribus*, & *persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis se oblectantes*: nihil dum movebatur, nec stylum dicendi mutabat ex metu minuendi ideo concursum Auditorum. Quando Romæ sacrum Oratorem agebat, nihil erat illi antiquius quam invehi in vitia; nec ulla concio ab eo prodibat, quin ea perfringeret magno cum Zelo & impetu inflammatæ mentis; nec ideo destitit etiam si id aliquibus accidebat grave & permolestum; atque adeo se subtrahebant, eo quod ulcus quo laborabant interius, nolent tangi: sed licet innotuisset inde auditorium minui, flocci pendebat, & prosequeretur constanter impetum spiritus ferventem, & utilem, quo impellebatur. Res rara, quam omnes Concionatores sibi proponunt, & facere se velle mag-

nifice pronuntiant; verum enim vero in aliquibus qui seduci se sinunt dulci illa cupiditate accommodandi se genio Auditorum ad alliciendum, desideratur nimis quam frequenter: sed nostro P. Antonio erat semper ferrum magistrale in manu, ad salubriter ferendum, & extrahendum, si non sanguinem, saltem lacrymas pretiosas. Raro videas tales successus in Concionatoribus, qui blandiuntur, & auram captant popularem. Abeunt ex eorum concionibus Auditores nec puncti, nec compuncti: at comperies quod plerumque qui evangelicè detonant, & mordent flagitiosos, concursu gaudeant. Quia experientia comprobatur, quod eiusmodi tonitrua etiam placeant iis, quos non percellunt: malunt quippe audire dicentem cum spiritu & fervore, quam assentantem. Non opus habuit P. Antonius Iulius magno studio, ut Deo offerret illud sacrificium, quo se privaret solatio auditorii frequentis, etenim hoc illi erat familiare, tanto plures habere præsentis, quanto utilius, ardentius, & Zelosius declamaret.

ret. Et si eveniret quod non nemo se
doleret tactum ex altiori loco, ab illo,
inter dicendum; non offende-
batur, nec male illi volebat, etiam si sensum
retineret; quoniam considerabat, quid-
cumque prolatum de se fuisset; non
prolatum ad lædendum, sed ad sanan-
dum. Ita concionatus est illis octo vel
novem annis, quibus post tyrocinium
vixit in Societate Romæ, Mediolani,
Genuæ, Taurini, & aliis nobilioribus
Italiae civitatibus, non minori semper
plausu, quam fructu, & concursu nu-
merosissimo; & in quibusdam locis
tam immenso, ut multis horis ante ini-
tium concionis, templa multum capa-
cia non caperent multitudinem Audi-
torum. In Quadragesima quam dixit
Mediolani; non solum habuit multitu-
dinem parem diebus solemnioribus; sed
præterea affluentiam incredibilem Ec-
clesiasticorum, Religiosorum omnium
Ordinum, & Nobilitatis. Quin & Ex-
cellentissimus Dominus Comes de
Euensaldaigne, per id tempus Guber-
nator Mediolanensis, intricatus gra-
vissimi ponderis negotiis, quæ deriva-
ban-

bantur ex Pace æque ac Bello, cui finis tum erat impositus; otium sibi faciebat ut concioni interesset: & seponendo etiam illa quæ per cursores adferebantur ad suam Excellentiam; & aulica quæ tractabantur in palatio; veniebat omnibus prope diebus Quadragesimæ ad audiendum P. Brignole; atque adeo ut facilius se sisteret, & in silentio; veniebat sine apparatu, sine stipulatoribus, sine pompa, vectus biga, cum significatione probatæ pietatis & utilis cupiditatis eum audiendi cum voluptate.

Non solum per Quadragesimæ tempus quod pietatis ferax est & ad illam favet conciliandam; sed etiam tempore Adventus, quando pluviam, & hyemis frigora incipiunt desævire; & in languoribus æstatis, quando Syrius ardet, aliisque quibusvis occasionibus concionandi, perpetuo fuit cupidissime auditus & expetitus. Æstate una qua Genuæ morabatur, die Veneris quodam *bonam mortem* fecit. Ita indigent quædam exercitia devotionis, quæ diebus Veneris, aut alio die per heb-

hebdomadem commodo fiunt in honorem pretiosæ mortis Redemptoris; & ordinantur ad impetrandam à fidelibus felicem mortem, qui se illi congregationi inscribendos curant, & præscriptæ ejus observant. Obeuntur hæc magno cum emolumento spiritus in multis urbibus Italiae; at in domo Professa Genuesi nihil deest ad concursum populi æque ac affectum & decorum singulare. Illo anno tamen, quo ibi auditus est P. Antonius Iulius, fuit extraordinarius concursus populi, Nobilitatis, utriusque sexus virorum, ac mulierum, quibus cupiditas eum audiendi, tolerabilem faciebat æstum, paulo post prandium sumptum; & in istis magnis caloribus replebat templum. Patri autem non erat satis proponere simplex punctum ad meditandum de cruciati- bus Christi, aut incertitudine & conditionibus mortis nostræ; verum animabat argumentis tam validis, & videndi tam pathetica, ut universim fletus ciceret, neque illos steriles sed foecundos operum bonorum & stabili-um conversionum. Similiter anno
1661,

1661. qui præcessit illum, quo ex hac vita migravit, in templo Sancti Fide-
lis Mediolani, ubi celebratur cum mag-
na Solemnitate & devotione novena in
honorem S. Francisci Xaverii; dum
quotidie vesperi Pater ibi dicendo se
exerceret, & impetum spiritus laxaret,
semper habuit templum refertissimum.
Vna autem vice auditus ab Illustrissi-
mo, nunc Eminentissimo Cardinali
S. R. E. Alphonso Litta Archiepisco-
po Mediolanensi; qui venerat sua spon-
te non invitatus, nisi famâ, quæ de eo
percrebuerat: ita influxit & lucratus
est benevolentiam istius amabilis Præ-
lati, ut quantocyus eum depoposcerit
addicendum per solemne jejunium in
sua Cathedrali; & fuerit opus solvere
eum promissis alibi factis, intuitu tam
magni Præfulis & vastissimæ illius Ba-
silicæ, cui solum præferendum est cœ-
lum, quod non nisi post mortem obti-
netur. Genuæ vero ubi sæpius concio-
natus est; quo diutius diceret, plus spi-
ritus in eo percipiebatur qui nunquam
languesceret, sed auferetur; quod
Auditores ei cumulabat, qui nunquam
fuere

fuere crebriores, quam quando mortuus est. Dignus profecto qui finiret vitam stans, sicut egregius Imperator inter victorias, in illo ipso labore, tanquam nobilissima, & sanctissima occupatione totius suæ vitæ.

Verum tamen fructus concionum ejus non consistebat in concursu sterili, sed sequebantur motus compunctionis, conversiones personarum fordescentium, & senescentium in vitiis, quas ex voragine illa potenter virtute spiritus sui extrahebat, mutationes vitæ admirabiles, eleemosynæ largiter erogatae, & alii effectus notabiles Deo gloriosi. Prædicante eo per Quadagesimam Genuæ, Nobilis quidam occurrit duobus è nostris, qui ab eo quaesierunt, quam concionem eo mane habuisset P. Antonius Iulius? Quid ille, nequaquam parcus laudator, respondit? Supra omnem modum utilem, quam majore solito efficacia & entheo ardore hodie ad finem usque profecutus est. Cogor hoc dicere, inquiebat, quia filius meus juvenis petulans, & in iram pronus, rediens è concione
do-

domum, abdidit se in cubiculum; totus attonitus, & absorptus; noluit venire ad mensam, & cibum sumere; atque rogatus quid ei deesset? Non habuit aliud dicere, quam illa concio, illa concio tam insignis cor meum nimium quam pupugit. Neque toto hoc die prodiit è conclavi, nec ullum ad colloquium admittere voluit. Hujusmodi motuum constanter immobilium in animabus, quos organum hoc Spiritus sancti excitavit ad salutis semitam capeffendam, effectus perquam frequentes adduci possent, si particularis eorum memoria fuisset servata; sed copia fecit vulgares, ideoque minus sollicite in adversaria relati sunt fructus prodigiosi, quos gratiæ opitulatio cooperans facundiæ & spiritui, & exemplo vitæ religiosissimæ, quin & recordationi ejus quis fuerit in mundo, & quam generose eum aspernatus fuisset, produxit. Unde cum transfiret Bononiam rogatu nostrorum Patrum, quasi ex improvviso conscendit suggestum tribus festis Pentecostes, & præsentavit, prout scribit unus ex illis,

lis, qui audivit dicentem ; ad vivum, Beatum Patrem Franciscum Borgiam, concurrente tota civitate, quasi diceret se venire magis ad contemplandum, quam audiendum virum notum omnibus, qui sola sua præsentia potentius quam eloquio persuaderet contemptum mundi : Confirmatur hoc ex eo, quod concionante eo Romæ cum fama eloquentiæ victricis animarum, quas Deo conciliabat, summus Pontifex Alexander VII. dixerit, se non mirari, quod fuerit tam omnipotens in aliorum vita mutanda, qui fuisset tam generosus in mutanda sua ; & persuaderet despiciere mundum, qui exemplo suo ei nuntium mittere docuisset.

Porro illa functio evangelizandi verbum Dei non constabat illi exiguo labore & molestia. Solus labor & tædium se parandi erant illi gravissima. Invenitur ab eo scriptum in hanc sententiam. *Iam accingo me ad agendum, vel ut melius dicam, vim mihi inferendam, ut me fatigem, sententiis quibusdam latinis memoria mandandis pro mea concione ; quippe durante debilitate memoria*

*ad imprimendum intellectui ad verbum res
latinas, oporteret me non cogitare de qua-
dragesimali dictione; totum enim tempus
deberem huic vexæ impendere, ut nihil mi-
hi amplius otii superesset. De hoc defectu
memoriæ sæpe querebatur, & quamvis
nonnulli putarent, dicere hoc illum ex
humilitate, ad celandam suam felicita-
tem, quæ inter dicendum non poterat
non apparere; ex eo tamen, quod per
modum querentis, exponebat quid in
hoc genere pateretur, iis, cum quibus
fidenter conversabatur; fidem faciebat,
quod cum haberet complexionem cui
multum terrei erat admixtum, uteretur
memoria utcumque difficili ad appre-
hendendum, licet fideli in proferendo.
Præterea detentio illa quadraginta
dierum esurialium, homini solito frui
sua libertate, erat tædii tam intolera-
bilis, ut semel in una sua epistola dice-
ret. *Incipio paululum respirare in aëre li-
bero, terribili vinculo quadagesimæ exso-
lutus. Iterum aliàs. Expertus sum auxi-
lium efficax orationum, quas pro me fude-
runt amici, quod potuerim cum sanitate
nunquam interrupta, continuare totum il-*
lud*

lud onus quadragesimale, quod vix potueram sperare, ob ordinariam meam debilitatem auctam per extraordinariam indispositionem, quam sentiebam immediate antequam telam ordire. Fateor tamen me perpeffum gravissima fastidia quæ vel meminisse molestum est. His & similibus formulis exponebat, quid pateretur ab istis tædiosis molestiis, certè non exiguis: etenim declarabat eas tali cum sensu, homo ceteroqui non facilis in manifestandis, ne dum exaggerandis suis passionibus, ut planum esset ex plenitudine cordis ea proferri. Accedebant alia incommoda defluxionum & infirmitatum contractarum ex labore concionandi, vel oratarum ex lucta quam subibat, ut superaret aversionem, qua affligebatur in se præparando. Semel contigit ut curaret catharrum, qui deciderat in linguam, & impediabat quo minus tam expedite loqueretur, ut putabat decere; & ne Auditoribus molestiam pareret, longæ curationi se commisit, & adhibuit remedia abstinentiæ, ciborumque abstergentium; donec videret non succedere, nec prodesse quidquid malo

abigendo adhiberet; imo gravius damnum sibi timeret à complexione alias ficca. Quam ob causam coactus fuit desistere. Quando concionatus fuit per Quadragesimam in insigni collegiata Ecclesia S. Michaelis, quæ Lucæ est, discessit tunc temporis Genua, tam male affecto corpore, ob intemperiem humorum, qua laborabat, & temperamentum dissipatum, ut præter alia accidentia haberet tibias inflatas & debilitatas, & præter cruciatum quem provocabant, vix pedibus consistere & gressum dirigere posset. Quapropter ubi Lucam venit, sicut Angelus Dei acceptus à Domino Decano S. Michaelis Præfato illi & Societati addictissimo: coactus fuit Medentibus se tradere, qui unanimiter censuerunt quod considerata mali occasione, complexione Patris, exiguis viribus, tempestate anni adversa, utpote frigida, quibus jungendi essent labores concionum, quas intra tres quatuorve dies deberet auspiciari; temerarium foret si curandum eum sumerent, & niterentur impedire, quo minus malum, quod eum
cor-

corripuerat, non ingravesceret; atque adeo censuerunt in ea ætate & defatigatione, ut arte sua prorsus sibi restitueretur, sperari non posse: sed commodiorem curam suo tempore præcipiendam. At Pater quemadmodum ratione invaletudinis non fuit cohibitus, quin Lucam veniret, ita non est passus Zelum suum intepescere, nec animos deiecit metu mali augendi, verum non obstante denuntiatione Medicorum, licet spectatæ essent auctoritatis & peritiæ, statuit concionari; & auspiciatus est, placuitque Deo ardens servi sui desiderium sibi gratificandi, etiam cum periculo suæ sanitatis; & concurrat tam provide, ut sine ulla portione purgativa, vel remedio; sine balnei tepidi usu ex aqua minerali, Pisa in eum finem evocata, & ei præscripta; Pater solum sibi propositam habens salutem spiritualem proximorum, senserit assidue in melius proficere salutem suam corporalem: nec enim in fine concionum deprehendit amplius tumorem in tibiis malo omni profligato. Qui eventus habitus fuit si non miraculosus, admi-

nimum actus opis divinæ valde prodigiosus. Dicens ergo indies cum ea in valetudine, quæ toti civitati erat explorata, ascendebat pulpitem ita male affectus, & ex remediis tam pallidus, emaciatus, & exhaustus; & initium dabat concioni voce tam languida & debili, ut serviverit pro exordio valde pathetico, quia in auditoribus semper frequentissimis prodebat se teneritudo, compassio, & devota quædam commiseratio. In progressu tamen dictionis acquirebat pedetentim plus & plus alacritatis & fortitudinis, ut respiratio fieret illi tam valida, & se intenderit fervor pectoris, vocis, & affectus tam expeditus, ut qui erant semper præsentés dixerint; eum quandoque videri potuisse, vomere ignem & flammam, & spargere incendia; certe excessisse vires naturales hominis etiam bene robusti, nec suppetere modum explicandi, quos motus faceret in animis Auditorum, mœsta illa & pia in principio compassio, superveniente stupore & terrore, quem concipiebant in progressu & fine concionis, ex tremen-

menda & efficaci peroratione qua in-
vehebatur in peccata : melius tamen
hoc comprobarunt opera quam verba:
siquidem ultra innumeras exomologe-
ses, quæ per totam civitatem institue-
bantur, quidam Societatis Sacerdos,
qui comitabatur P. Antonium Iulium
totodie, mane, & vespere, vidisse se,
ait, perpetuo obsessam sedem confes-
sionalem pœnitentibus. In fine autem
quadragesimæ, tantum in audiendis
confessionibus generalibus, etiam spe-
ctabilium personarum sæcularium æ-
que ac Ecclesiasticarum, occupabatur
quotidie usque ad tertiam vel quartam
horam noctis; sic metens fructus ad ma-
turitatem proventus falce Apostolicæ
prædicationis. Non deberent toleran-
tiæ exercitationibus, ad quas zelus
eum impellebat, accenseri viæ perdif-
ficiles, & arduæ superatu; utpote om-
nibus Concionatoribus communes, ni-
si illi triplicato labore stetissent, ob
continuum languorem & strictissimam
paupertatem, quam sibi in viaticum
assumpserat, quando iter faciebat; uti
postea dicitur. In hac serie posset me-

rito collocari assiduitas concionandi per totum annum, à qua non fuit possibile illum exonerare; quia tam avidè expetebatur ab Episcopis, & urbibus, quibus non poterat concedi quadragesima, oportebat eis satisfieri per adventum & æstatem. Et licet multi superiores considerantes, quod si posset per hyemem aut ad minimum æstatem desistere à concionando, in meliorem formam reducenda esset ejus non modo sanitas, sed etiam dicendi gratia magis perpolianda, viderentque per laborem nunquam interpolatum periculum creari, paucis tantum annis, ejus potiundi (ut deinde evenit) nisi eum ab assiduitate illa liberarent, & darent inducias justæ & necessariæ quietis. Neutiquam tamen induci potuit vel experientia propriæ debilitationis vel persuasionibus amicorum, ut suorum conatuum fructibus fraudaret sive bonum publicum, sive Dei honorem. Nunquam sane sibi iners otium postulavit, sed semper prompte & alacriter se contulit quo mittebatur. Hanc ob rem aliqui non judicantes, hoc illi evenire

nire ex motivo robustæ, & lassari nef-
ciæ virtutis; sibi persuadebant quod ad
labores impelleretur irritatione qua-
dam propensionis naturalis, illi usitatæ
etiam in vita sæculari, quæ solet non
parum id, quod per se arduum est &
molestum temperare. Verumtamen ut
fuerit olim illi proclive in sæculo se
probare præstantem Oratorem; con-
trà qui eum intime perspectum habue-
re in Religione, melius aliis callebant,
honorem Dei & Zelum animarum non
potuisse plane tollere asperitatem mo-
lestiarum & difficultatum quas patie-
batur. Dixitque nonneminiconfiden-
ter: quod etsi fuisset certus, habitu-
rum se præsentem, omnes Mundi Reges
& principes inter Auditores: & rela-
turum omnem plausum imaginabilem;
nihil eorum permoturum se fuisse, ad
assumendum laborem, quem exhau-
riebat. Concionari se intuitu dumtaxat
amoris Dei, qui solus posset digne re-
munerari. Iste amor Dei, & Zelus ani-
marum tam insaturabilis, non solum
eum provocabant ad concionandum
toto anno, sed quando nancisci pote-
rat

rat pascua copiosiora, quam essent ordinaria conciones, illa sequutus, insidiabatur ad cumulum nunc huic, nunc illi escæ minori. Finitis igitur concionibus quadragesimæ, tempore tam modico Paschalis solemnitatis, necessario imprimis ad vires restaurandas; vel feriis autumnalibus, etiamsi per æstatem non quievisset, non cessabat ab operibus charitatis in obsequium animarum, ad quæ Spiritus eum impellebat. Ibat adhortatum Monachos in Oratoriis, & eos quos in triremibus scurras inveniebat, libentius vero ac sæpius in hospitalibus, & carceribus ærumnosos, ut permoveret ad confessionem & succurreret animabus eorum pariter & corporibus. Uti de facto ejus intercessione à multis quibus pietas erat cordi, etiam fuerunt adjuti. Mediolani in hanc rem intentus, ut captivis solatio esset, cum in uno carcerum deprehendisset non esse facellum; unde miseri illi inclusi privabantur Sacrificio Missæ: ostendit se multum mirari; & tantum effecit rogando & exhortando, ut brevi tempore fuerit excitatum unum, cui

cui provisum fuit de celebrante. Efficacius adhuc hujusmodi operam impendit Genuæ, ubi certior factus in Lazareto quod vocant *foce di Bisagno*, quo multi pauperes confluxerant, etiamsi locus illis non esset destinatus, & à Magistratu Pauperum multi centum ibi sustentarentur templum deesse, quod in tanta animarum multitudine erat plusquam necessarium; Zelo illico succensus, cum esset adhuc in statu Sacerdotis sæcularis, statuit ibi facere concionem, quo, quamquam facile milliari diffitus esset à civitate locus, concurrerunt plurimi nobiles ad eum audiendum. Dixit tanta cum vehementia; ut excitaret præsentem ad conferenda subsidia istis miseris, in opus, quo maxime animabus consulere, & in præsentiarum in fabricam alicujus Ecclesiæ: ut de facto collecta fuerit summa pecuniaria tam notabilis, quæ sufficeret ad ædificium ædis desideratæ, licet non magnæ. Non stetit in hoc ejus desiderium: censebat illi quasi impossibile, ut tum propter distantiam loci à civitate, tum ob defectum aquæ,

aquæ, aliarumque rerum necessariarum, pauperes perpetuum isthic domicilium haberent. Quod tamen arden-ter cupiebat videre stabilitum, cum quadam reformatione, quæ erat recenter introducta in temporalibus juxta ac spiritualibus. Erat istius opinio- nis quod eleemosynæ manuales, quæ dantur stipem petentibus mendicis, non essent tam utiles, nec pro anima- bus illorum, nec pro publico bono, nec pro ipsamet necessitate eorum cor- porali; quemadmodum sunt illæ quæ diriguntur ad negotium stabile, & vi- tæ ad bonum ordinem compositæ fun- dationem: ubi non solum boni mores & doctrina Christiana docentur, sed etiam artes & opificia, quorum ope, postea illo loco egredientes, honeste vitam possent sustentare. Qui modus juvandi pauperes, præterquam quod sententia fuerit aliquorum, eum ex præscripto divino usitatum fuisse in Republica Hebræorum, etiam ab Apo- stolis in primordiis Ecclesiæ nascentis fuit adhibitus. Quare Sixtus V. in con- stit. 57. *Quamvis infirma eundem sancit*

vit

vit Romæ, ob rationes prægnantes & convincentes quæ probabant eum esse non solum utilem & congruum, sed etiam necessarium ut in ordinem vitæ Christianæ redigeretur illa colluvies, & fæx civitatis quæ nulli Parochiæ alligata, quia certum non habet domicilium, facillime se subtrahit omni correctioni superiorum; & præceps abit in omnia vitia, & morum dissolutionem.

Itaque P. Antonius Iulius ut operam suam conferret in rem tanti emolumentum, pro animabus & gloria Dei, æstimatam & à se, & in aliis regionibus maxime in urbe Genuensi, multis è capitibus pro longe utilissima: loquebatur sæpenumero & privatim & publice in commendationem illius negotii, quin & fecit de industria integram in illum finem concionem, qua rationum pondere accedente movit, & plurimum animavit præcipuos cives ad aggrediendam & promovendam rem tantæ utilitatis, & ut exemplum daret manus liberalis, quam linguâ facundâ prædicabat; cum dedisset itaque Magistra-

gistra-

gistratui pauperum quadraginta millia nummorum Florentinorum (de quibus dictum est superius) reservata sibi libera declaratione, in quæ opera pia deberent fructus tantæ summæ impendi; exposuit suam esse mentem applicandos erectioni fabricæ, quæ ad hunc finem splendide exstruebatur, extra portam Carbonariam, prope antiquos urbis muros, situ multo commodiore, quam haberet Lazaretum *della Foce* ad cogendos pauperes vagabundos, ibique alendos & coercendos. Ad quod opus accelerandum in testamento suo adiecit adhuc quatuor millia, & quod superat, scutorum Romanorum, sicut supra perhibuimus. Denique sub finem vitæ habuit hoc solatium, quod viderit se multum debere charitati, & diligentia Excellentissimi Domini Emmanuelis Brignole, dignissimi sui cognati, & munificæ pietatis imitatoris: voluit enim inter ultimos vitæ halitus eam afflare nonnullis aliis Dominis sibi propinquis & amicis. Ita Spiravit usque ad vitæ suæ clausulam Zelum animarum & charitatem erga proximos,
etiam

etiam occupatus illis curis, quando cogitans de solo transitu suo in coelestem patriam, seposuerat omnia alia negotia, & sollicitudines rerum terrenarum.

Cæterum huic operi misericordiæ, quod scopum sibi proponit subsidium animarum, non vacabat specie tenus, languidè inquam ac oscitanter, sed ferriò, alacriter, & hilariter, præcipue si aliquem de domo concerneret. Videre enim fuit in quibusdam Collegiis, & domibus in quibus versabatur, plurimum illum resuscitare suo exemplo & conversatione, fervorem in procurandâ per diversa opera, Dei gloriâ: & multi qua Sacerdotes sæculares, qua nostri Patres proximorum auxilio destinati, fassi sunt se multoties deliberatos ad subtrahendum se alicui operi charitatis, vel laboris metu, vel quod viderentur sibi nimio onere prægravati, & sub occupationum multitudine fatiscentes dissuasos, animos resumpsisse ad perseverandum in sua Sancta functione; fervore invicto adhortationum Patris Antonii Iulii, cui confidenter

ter

ter aperuerant suas cogitationes sibi restituti. Familiare enim illi erat, eos compellere ut Deo fiderent, nec honoris ejus curam deponerent, sed vocationis suæ memores, fatagere pergerent in eo opere non dimittendo. Genuæ adhibitus doctrinæ Christianæ explicandæ rudibus, & fordidis pueris; in plateis & compitis civitatis eos colligebat, & deducebat ad claustrum domus Professæ, ac ibi in rudimentis rerum animam spectantium, eos erudiebat tam amabili charitatis obsequio, longo temporis spatio, ut pueri illi quantumcumque impoliti, & petulantes, benevolentia tamen sui Magistri tam amabilis, catervatim à prandio sumpto ad eum currerent, & invicem invitarent ad eum quærendum, etiam neglecto prandio, ut fruerentur pabulo spirituali, & alimento quod noverat condire apposite ad eorum palatum, & tam sapidum reddere, ut appeterent etiam nauseabundi. Pari modo in domo Professæ Genuensi, etiam si ibi non versaretur nisi per modum transeuntis, aut ad concionandum;

voca-

vocatus nihilominus à Portario ad excipiendas confessiones in loquutorio, ibat confestim, nec unquam se excusabat prætextu cujuscumque impedimenti. Imo vero rogaverat portæ custodem, ut sibi neutiquam parceret, sed omni tempore interpellaret, in quo fuit subinde exauditus; accurrebat autem tanta promptitudine, ut evenerit illi non nunquam, quod opus illi esset interrumpere, & sæpius uno die iterum, officium inchoare. Maxime autem ferebatur in Confessiones pauperum audiendas, quod munus obibat, cum tanto affectu, ut multi eorum jam absoluti, dum abirent, quærerent ab Atriensi: quis ille esset Pater? Dicerentque quod esset sanctus. Nec in illo dumtaxat; sed in aliis insuper locis, ubi ad breve tempus morabatur, aut ad populum dicebat, fungebatur libenter munere Confessarii, insigni cum fructu pœnitentium; versans per æstatem aliquando in Albaro, loco vicino Genuæ, ubi propter frequentem nobilitatem, quæ eo mensibus ob caloris flagrantiam æstuantibus,

K

bus,

bus, se recipit ad vicina civitati viridaria ut delicietur; qua de causa domus Professa, per id tempus habet ibi præsto aliquot è suis Patribus, per modum Missionis ad solita ministeria Societatis, cui semper hamus pendet; dum concionibus utilibus habendis ibi infudaret, non videbatur illi alimentum sufficiens igni voraci suæ charitatis, quo solo festis diebus pascebatur; sed in ipso illo loco dilatabat cor suum, & feriatis etiam diebus animis juvendis se strenue impendebat; excurrensque ad vicinum fluvium Orientis, adiecit Missionem in Sancti Martini vico, quæ ipso adlaborante per exercitia devotionis multum emolumentum attulit populis illius districtus, & Nobilitati per illum tractum dispersæ & rusticanti. Impedivit diversa tripudia, & dissolutas ludorum petulantias; Tradidit doctrinam Christianam, tertio aut quarto per septimanam; separatim autem Hortulanis, & pedissequis, & adolescentibus sanguinis claritudine à face vulgi secretis. Ita in hoc opere charitatis consumebat dies &

& horas, quas æquum fuisset sibi sumere ad quietem. In itineribus quæ multa oportuit eum absorbere, habebat optatam occasionem socios, in quos per viam incidebat, in spiritu adjuvandi. Sæpe numero agens cum classariis, & nauticis hominibus, rhedariis, & aurigis, agazonibus, & mulionibus; cum cauponibus & eorum famulis in diversoriis, & cum omni conditione hominum derepente eos adoriebatur discursibus de rebus spiritualibus, omnibus annuntians verba salutis cum artificio gratæ affabilitatis, quæ se mirifice insinuabat, simul & efficacitatis, nullum medium omittens, aut opportunitatem, quam arbitrabatur idoneam ad instruendum, corripiendum, & ad morum emendationem impellendum; potissimum inculcans illis præcepta doctrinæ Christianæ, & exhortans ad peccatorum expiationem: atque hac industria extorsit ab omni genere hominum aliquot non pœnitendas sed multum deprædicandas Confessiones. Et licet aliquoties in tempore & loco viderentur sermones

ejus intempestivi, non superledebat
idcirco seminare semen verbi Dei *oportune, importune*, & Deus dabat incrementum, atque adspirabat desiderii tam ferventis Operarii, & omnia fortiebantur luctum: uti factum est quando cum aliis sociis se contulerat in Carcerem Mediolanensem, ut miseris illis captivis, & quo ad corpus, & quo ad animam opitularetur. In egressu Præfectus carceris vir satis timoratae conscientiae, laudabat Patres quod in reducendis istis perditis ad frugem, officio suo perquam laudabiliter fungerentur. P. Antonius Iulius ignarus quam bonæ mentis esset homo ille, & forte ratus esse suo officio conformem, vertit se ad ipsum, & interpellavit hac interrogatione: Et tu bone vir quando redibis in viam? & prosequutus est admonitionem oppido severe hortans eum ut plus sollicitus esset de anima sua propria, quam de corporibus detentorum; magna cum admiratione Sodalium, & metu ne homo ille cæteroque probus, & benevolus illis, qui veniebant, ut suis captivis bene facerent,

rent, maneret offensus. Ipse tamen reprehensionem cepit in bonam partem, & cum humilitate respondit: se venturum ad Patrem, apud quem bonam vellet instituere Confessionem. Pater autem certior factus de hominis integritate & fruge, mansit confusus, & de illa importuna reprehensione se ipsum corripuit. Profectus Genua Lucam, ut ibi Præconem Evangelicum ageret, coactus fuit Massæ tantisper subsistere, & ob intemperiem auræ, & ad instantiam Principum utriusque sexus, ibi commorantium, à quibus fuit magna cum significatione affectus perhonorificè habitus. Atqui ipse persuavit sibi se eo delatum, non in suum commodum; sed ut laboraret in bonum animarum. Erant illo tempore dies Bacchanaliorum, qui actutum fuerunt mutati in dies devotionis. Nam Domini illi in gratiam P. Antonii Iulii curarunt exponi solemniter venerabile Sacramentum, per orationem quadraginta horarum. Ubi ipsis assistentibus, & ingenti concursu populi affluente, licet ubertim plueret; Pa-

ter concionatus est singulari cum devotione sua, & Auditorum. Ita dies illi alias Cacodæmoni festi, traducti sunt sanctè ludis spiritualibus publicis, & privatis, in fundendis precibus, audiendo sacro, maxime Patris, qui fuit rogatus, ut diceret illud in Palatio, ad istarum Excellentiarum consolationem. Atque ita, si ibidem fuerit aliqua recreatio, illa hausta est ex musica spirituali, composita ab ipsomet Principe; qui eum sciret quantum Pater oblectaretur concentu ejusmodi harmonico, detinuit eum secum aliquot vesperis, ut frueretur illa dulcissima devotione. Similiter Mediolano se conferens Taurinum ad prædicandum Adventum, cum ob abundantiam aquarum quas offendit, traicere vetaretur, coactus fuit uno alterove die morari in aliquo territorio Navaresi, quod gerit nomen Burgi Vercellensis. Hic ne esset tantisper otiosus, insiluit in eum spiritus Domini, & quo commemoratio illa esset non inutilis populo (quod deberet esse principium omnium hominum de Societate, ut deferrent

rent

rent pacem & salutem in omnem domum, quam intrarent) statim convenit Parochum & persuasit ut boni confuleret, si cum ibi non haberet, quod ageret: bona ejus gratia posset per modum Missionis quadamtenus occupari. Pulsatæ sunt campanæ, concurrit populus, Pater incipit prædicare cum tanto fervore, ut cum dixisset per se sequi horam spuerit sanguinem. Omnes credebant rupisse cum sibi venam in pectore, sed Deus noluit tam caro illi stare lucrum illarum animarum, & cito sanatus est.

Demum patuit quam parvus illi visus fuerit Mundus ad ignem sui fervoris, quando quidem ambiverit traicere Oceanum, ut ad orbem novum penetraret; inventus enim est calidissime commendare se orationibus P. Alexandri Fieschi, ut posset impetrare Missionem Indiæ Occidentalis, & potere tamquam à suo Patre spirituali, qualis tum temporis erat, ut sibi inspiraretur: quid futurum esset è majori Dei servitio, & profectu spiritus? Permisit illi Pater, ut desiderium suum Superiori

manifestaret, quod fecit tam arden-
ter, & iteratis frequenter litteris ob-
secravit, ut admitteretur ad molestantam
illam, & periculosam vineam, cui non
dubitabat ætatem suam jam declivem,
& vires suas jam attritas, & fatiscentes
consecrare. Semel percunctatus, cur
tam importune expeteret expeditio-
nem, ad quam antequam perveniret,
poterat probabiliter timere; quod pro-
pter senium, & debilitatem in longo
illo tractu Maris emetiendo, esset mo-
riturus? Respondit, aut ad abrum-
pendum sermonem; aut quod illud es-
set ejus iudicium humile, simul & ar-
dens: *Prorsus hoc ipsum est meum deside-
rium, & ideo hoc appeto: ut possim car-
nem meam dare in escam piscibus maris, si
non sum dignus sanguinem dare pro Chri-
sto.* Videns dein suas preces non exau-
diri, ad minimum decrevit vitam suam
devovere operibus charitatis, cuius
specimen egregium dedit, quando
Deus flagello pestilentiae civitatem
Genuensem, in qua versabatur, anno
1656. afflixit. Comparavit animum
suum ut in sua patria Indias reperiret,
obtu-

obtulitque generose Deo & Superioribus vitam suam in victimam, quam impenderet totam nobilissimo exercitio charitatis. Non obscurum fuit, quantopere in illo opere se promptum & alacrem exhiberet: etenim vix coeperat lues grassari, quando venit quodam die homo festinus expetens Confessarium pro altero, qui paulo prius correptus fuerat contagione. Cum casu esset in loquutorio P. Antonius Iulius, & audiret casum, quam mox sine dilatione cucurrit ad Superiorem, & prostratus in genua supplicavit, ut permitteret sibi illo opere charitatis perfungi, pollicens quod summæ gratiæ loco veniam illam esset semper habiturus, eo quod per illam nancisceretur oportunitatem optimam divinæ justitiæ pro suis peccatis satisfaciendi. Noluit tamen eum Superior sciens & volens obiicere discrimini tam præsentis, sed potius subtrahere connisus est; altero usus, qui & subivit. Hinc illi dictum, quod necessitati aliter fuisset provisum, & quod Deo sola ejus voluntas accepta esset futura; cæterum quod

reservaretur aliis laboribus pro amore
ejus subeundis. Vehementer doluit de
repulsa: sed inde arripiens occasionem
se humiliandi, dixit postea uni amico:
Speraveram ista vice expurgare, &
delere omnes meas culpas, per actum
unum heroicum. Verum enim vero sunt
tam immanes, ut præpediant me quo
minus illis satisfaciam, oppetendo mor-
tem ex charitate.

C A P V T VII.

*Charitas P. Antonii Julii erga proximum
in rebus temporalibus.*

Charitati erga proximum, quod
spectat bona animæ, ob affinita-
tem, congrue copulari potest Charitas
erga Proximum in bonis corporis, &
alterius modi obsequiis. Quemadmo-
dum dum esset sæcularis, in eorum be-
neficium tam largiter profudit suas fa-
cultates, ita dum Religioni se dedisset
damnavit se, ut personam suam illis de-
voveret; imitans illud Apostoli: *ego au-
tem libentissime impendam & superimpen-
dar*

dar ipse. Quantum huic virtuti exer-
cendæ incubuerit, luce meridiana cla-
rius patuit in occasionibus permultis,
cum promptitudine perpetua, & ama-
bili propensione, omnibus gratifican-
di, etiam cum incommodo suo. Ap-
parebat in illo sensus quidam teneritu-
dinis erga unumquemque, qui patie-
batur, & facilitas quædam contracta
ex longo usu afflictis succurrendi, ut
videretur versa in naturam. Poterat
merito dicere: *Ab infantia crevit mecum
miseratio.* Cum transiret Patavium, ut
tenderet Genuam cum duobus aliis ex
nostris Religiosis, venit primo mane
Mulio, quem vettorinum in Italia vo-
cant, cum jumentis, quibus infide-
rent. Pater traxit eum seorsum, & infor-
mari voluit; quod eorum esset deterri-
mum. Illud sumpsit sibi, & sociis reliquit
commodiora, eo quod essent debilio-
res, & parum valentes. Illa tamen vir-
tus fuit ex illis una, quarum actus mul-
tos edidit, quamvis pauci fuerint ob-
servati: quia illi erant ei communes,
& usitati: nihil enim illi solemnius,
quam in itineribus & Collegiis, in ve-
stitu,

stiti, & cubiculis, & omni alia re, cal-
liditate uti & industria, ut aliis optima
quæque cederet. Quantum diversus ab
illis miseris Religiosis tam abiecti cor-
dis, ut excogitent astute media, qui-
bus serviant suis sensualitatibus, &
non sine nota inurbanitatis de optimis
quibusque sibi præ reliquis prospiciant!
non satis memores illius Regulæ, quam
vellent erasam, monentis quod sibi
persuadere debeant, quæ vilissima e-
runt, ex iis quæ domi sunt, sibi tri-
buenda ad majorem sui abnegationem,
& quæstum rerum pretiosiorum. P. au-
tem Antonio Iulio alte infederat ani-
mo, omnibus viribus conniti, ut non
solum in victu & vestitu Religiosis sibi
æqualibus, sed etiam famulis domesti-
cis pejus haberetur. Hinc factum est,
quod cum in Collegio Mediolanensi
fregisset sibi tibiam Pistor vel furna-
rius, sæcularis homo, qui morabatur
nobiscum, & ministrabat in domo; Pa-
ter adiverit illum, ut consolaretur in
lecto decumbentem; quod officium
charitatis moris habebat exercere erga
omnes infirmos: inter verba sola le-
nien-

nientia non stetit consolatio, sed reflectens ad culcitram, super qua jacebat, esse duram & male sartam: mota sunt viscera ejus ad compatiendum misello isti doloribus afflicto; & meditando, quomodo posset ejus incommodo subvenire, statim ivit quaesitum suam propriam, & nulli dicto vel verbo, occulte illi illam ipsam detulit, & aptè supposuit decumbenti, proponens sibi per noctem dormire in asseribus nudis: ea propter adjuraverat ægrum, & extorserat promissum, quod nemini mortalium revelaret. Sed *quis celaverit ignem, lumine qui semper proditur ipse suo.* Non potuit bonus homo à se obtinere, quamcumque vim sibi inferret, ut quod pollicitus fuerat, reticeret. Clam in aurem insurravit cuidam fratri Coadjutori secretum; qui deinde abiens ad conclave Patris, eum ex improvise deprehendit decumbentem in tabulis ligneis solum stragulis desuper coopertum, & illi de alia culcitra prospexit.

Erga infirmos etiam sæculares, multoque magis nostros, charitas ejus erat

in-

invicta, & insuperabilis. In eodem Collegio Mediolanensi diu periclitatus fuerat ex gravi morbo frater Thomas Thomatis juvenis non vulgaris probitatis, qui citra mortem malum illud tædiosum, magna cum patientia & alacritate jam diu tolerabat. Pater qui tum in illo Collegio repetebat Theologiam, non solum ægotantem assidue invisebat, & consolabatur in sua afflictione; sed serviebat promptitudine indefessa, etiam nutus ejus præveniens, & faciens circa illum omnia perinde ac si fuisset Infirmarius, usque ad officia vilissima & sordidissima se abiiciens, quæ nauseam parere potuissent: adeo ut infirmus ipse stupefactus de tanta charitate, cum non posset ei persuadere, ut abstineret ab ista longa, & indubitata servitute; quo signo aliquo proderet sensum qui se invalerat, quod videret virum talem se ita dimittere ad serviendum, qui dignus erat cui potius serviretur; nec posset ut desiderabat pedes ejus osculari: adegit illum cum quadam specie protestationis, ut porrigeret sibi unam è crepidis suis, quam

quam arcte pectori appressit, & basia-
tus est. Ad quem actum plane inexpectatum Pater verecundia suffusus mire-
erubuit; quamvis omnes infirmi, po-
tuissent merito in similes demonstra-
tiones admirationis & reverentiæ pro-
rumpere, spectata ejus charitate, quæ
se erga omnes ita extendebat, non vi-
sitationibus in superficie blandis, non
ad distinendum illos inutilibus confa-
bulationibus: sed semper ex corde &
cum emolumento: scribendo pro illis
aliquid, prælegendo illis librum quem-
dam spirituales, & qua posset sapide
consolando: sicut fecit Taurini, ubi
inter studia concionum, & multa alia
impedimenta charitatis, quæ toto die
occurrerent in beneficium proximi;
non patiebatur se ita intricari, quin
quotidie ad minimum sibi seponeret
horam unam liberam, quam impen-
deret juvando & consolando fratrem
quemdam Coadjutorem, qui jacebat
ex morbo lecto affixus, toto prope eo
tempore quo Pater isthic mansit. Pau-
peribus adhæc sæcularibus & ægris ex-
pandebat brachia suæ dilectionis, &
mini-

ministrabat eis libenter; & sæpenu-
mero in Nosocomiis, Triremibus, &
carceribus, non solum tempore tyro-
cini sui; conformiter ad experimen-
tum quod de suis alumnis sumere solet
Societas, per ejusmodi exercitia cha-
ritatis, humilitatis, & abnegationis
sui, ac victoriæ reportandæ à seipsis.
At at ille & tum, & deinceps perpe-
tuo, etiam exhaustus laboribus, & ce-
leberrimus orator verbi divini reipsa
dicendo distentus, à charitatis impul-
su ferebatur ut ministerium verbi Dei
condiret exemplis ministerii erga pau-
peres, & infirmos. Ita Cremonæ di-
cens per quadragesimale jejunium om-
nibus diebus Sabbathinis, in respira-
tionem & quietem concessis Concio-
natoribus, moris illi erat se conferre
ad Nosocomium: & hoc erat illi pro
diverticulo & recreatione, quod pos-
set refocillare pauperculos illos & mi-
sellos; exercens cum illis eam virtu-
tem, quam in decursu septimanæ alios
docebat. Actio merito observata, cum
insigni ædificatione, à prudentibus &
honoratis, quæ diu postea illorum me-
moriæ

moriæ inhæsit. Haud aliter se gessit
Mediolani, Taurini, & alibi, dum præ-
dicaret. Offerebat se illico ad servien-
dum in Hospitalibus, ad confessiones
excipiendas in ergastulis & carceribus;
quo pergens aliquando in hunc finem
cum uno Patre, cui Parmæ ea cura
commissa erat, obviam habuit Serenif-
simam Ducissam Matrem: quæ voluit
scire quis esset? & quo iret? Quod cum
percepisset, hæsit perquam attonita,
& admiratione defixa. Itaque ubicum-
que degeret excitabat & fovebat spiri-
tum talium operum vere Sanctorum,
non solum in Nostris, verum etiam in
sæcularibus, quin imo in personis au-
toritate præstantibus, quæ permotæ
ejus exemplo, etiam ipsæ, omni studio
& affectu se impendebant. Non latuit
hoc cives Taurinenses, qui viderunt
eum non solum sine mora euntem ad
Hospitale, conferre eleemosynas qui-
bus infirmos reficeret, confessiones au-
dire & ministrare singulari cum amore:
sed etiam provocantem viros princi-
pes, & Matronas nobiles, ad ample-
ctenda hæc exercitia pietatis, & libe-
rali-

ralitatem suam convertendam in recreationem illorum ærumnosorum, quibus ministrabant in persona. Verum enim vero ut erat *dux facti*: ita plus eminebat in vincendâ generose naturâ, ad obiecta prorsus intolerabilia, maximè personæ nobiliter & delicatè educatæ: in tali enim occasione Heroem se probavit uno mane, in vigilia Nativitatis Domini, dum ferviret in magno hospitali, quod celeberrimum est Mediolani. Hic posuit se circa senem ægrum, totum squallidum, immundum, & obsitum sordibus male olentibus; & postquam lectum ejus composuisset, assumpsit illum intra brachia, & reposuit, & osculatus est, & blande tractavit ad spatium temporis satis largum, tanto cum gaudio, & voluptate cordis, ut facile fuerit videre, quem ipse in illo infirmo cognosceret, & amaret, & cui officia sua deferret. Addo quam fideliter in praxim deduceret propositum, quod fecerat, dum adhuc in habitu Sacerdotis sæcularis fecerat exercitia spiritualia S. P. Ignatii, in quibus meditans de puerulo IESU

su posito in præsepio, inflammari se sensit, & scripsit: *In præsepi volo servire Christo, componens fœnum lectuli sui: & hoc exequar ministrando in hospitalibus infirmis, magna cum charitate, & humilitate.* Tantum etenim se probavit occupando se circa illum infirmum, ut aliqui Iuvenes è nostris, qui erant illi focii in illa functione, ad solum hoc spectaculum senserint se accendi, ut pari cum lætitia & sensu pietatis munus illud charitatis obirent.

Cui porro non poterat servire in persona, eo quod vel ipsemet male valeret, vel absens esset; quacumque alia ratione conabatur prodesse. Inter sua bona proposita adnotaverat hanc pulchram reflexionem charitatis. *Semper satagere eorum, in quorum absentia contra illos sermones miscentur.* Eadem cautela charitatis erga absentes prospiciebat illorum necessitatibus, & licet non esset rogatus, opem illis præstabat. Perceperat quemdam Patrem ob calores quibus immodice æstuabat sentire sibi certis temporibus profutura quædam refrigerantia; & cum iudicaret sanita-

tem illius Patris utiliter impendendam ad gloriam Dei, promptè ea ipsi procuravit: nec enim solum illa vice, sed deinde quovis anno, statò tempore, memoriam ejus servans, etiam non sollicitatus evocabat Mediolano provisionem sufficientem, quam Genua submittebat. Inculcabat insuper cum terminis dulcissimæ charitatis, ut eo remedio non parcè uteretur, scribens illi, & petens, ut se certiozem faceret, si quando posset in aliquo illi gratificari, vel prodesse; paratum se fore, idque cordate. In unis istarum litterarum ait: *Si ad confirmandam ejus valetudinem possit aliquid conferre, securum se eum reddere se facturum; quod si formidaret hoc sibi omnimoda libertate aperire, se graviter offensum iri, quod Amicus alteri vero Amico nequeat se, quod toto affectu cuperet, tribuere. Ita se affectum, ut si posset vel sanguine suo sanitati ejus consulere eum non gravate propinaret. Nec hic erat affectus peculiaris ex humana confideratione ortus, qualem quandoque experimur ratione patriæ, consanguinitatis, necessitudinis, aut sympathiæ natu-*

naturalis, sed ex vera charitate divina originem ducebat; nec consistebat in verbis, & ceremoniis, sed opere & veritate se prodebat, exercita erga omne genus ærumnosorum. Atque hinc hanc ipsam charitatem huiusmodi refrigerationum, adhibebat etiam iam tum in Novitiatu Mediolanensi, ad juvenum illorum recenter Deo consecratorum conservandam sanitatem.

Multo libentius id postea faciebat, quando poterat se fraudare; uti fecit semel dum deberet iter facere. Datum illi erat munus faccari confecti: quid ille? è vestigo detulit dulciaria illa ad Superiorem, petiitque licentiam ut vendere posset, & pretium distribuere pauperibus in eleemosynam. Quod & factum. Contigit quod comperisset Mediolani carceri mancipatis apparari tenue prandium à Nostri in Collegio, ut vel sic illa esca allicerentur ad devotionem. Dum ea cura distraherentur, intelligens quod solo pane, & jusculo essent reficiendi: Charitas zelum Patris acuit, & dixit fratri cui erat commissio data istius refectiois curandæ,

debere pauperibus illis etiam vinum dari. Excusavit se ille ob defectum pecuniæ: verum Pater Antonius Iulius non acquievit; sed omnino voluit ut suo nomine iret ad Superiorem, & promissis illis peteret merum fundi. Annuuit Superior fidens charitati industriæ Patris, cujus vidit bene cito effectum. Quippe vix erat provisio delata ad carcerem, & ecce supervenit mandatum à persona pia cum sufficientibus nummis, ad emendum vinum, carnem, & quidquid esset obsonii congruum ad honestam refectioem in vinculis detentorum. Alia vice cognovit illos carceres scatere innumeris captivis: cum enim ea tempestate Ducatus Mediolanensis arderet Bello, omnes Franci, qui in prælio manus hostiles evadere non potuerant, erant in illos compacti; & propter copiosam multitudinem multifariam patiebantur; in tantum, ut tabescerent sub illo modico stramine, quod illis subministratum erat ad dormiendum; essentque in summa penuria omnium quæ vitam sustentant. *Tacta sunt commiserata-*

feratione viscera Patris ad hoc nuntium, & schedula missa tantopere excitavit charitatem Domini Emmanuelis Brignole, qui opportune tum erat Mediolani: ut sine ulla cunctatione ille cum nummis & hominibus subsidiariis & fratre Societatis, qui ei id denuntiaverat magna que cum humilitate & affectu applicabat se tali operi; contulerit se ad carcerem, curaverit mundari & expurgari ergastula, prospexerit de novis paleis, succurrerit squallidis, varia stipe, & duobus gravissime laborantibus prospexerit de Sacerdote, qui Sacramenta administraret morituris; nimirum in tempore, siquidem sequenti nocte expirarunt. In hunc modum P. Antonius Iulius, qua per se, qua per alios semper fuit sollicitus Procurator indigentium.

Quod si fortasse non nemini videatur, nimis minutas has esse probationes suæ hujus magnæ charitatis, & hinc conficiat deesse alias insigniores: hunc velim apud animum suum reputare, quod sit singularis effectus tenerimæ charitatis, esse etiam sollicitum

in rebus minimis, enimvero in illo laudem hoc meretur & obtinet maximæ. In his porro & aliis studiis charitatis, non volebat ab hominibus cognosci: sed si quis ei hæc accepta ferret, & gratias ageret, videbatur prodere quid indignationis; sibi autem applaudebat, si titulo compensationis, daretur occasio exercendi actum alicujus alterius virtutis. Cum Romæ versaretur, venit eò Mediolano P. Ioannes Maria Olgiati, qui non ita pridem Profectus est in Indiam Occidentalem. Tum juvenis adhuc sæcularis, qui studuerat in nostris Scholis Convictor Collegii Helvetici, quod est Mediolani, & ambiebat ingressum in Societatem. Etiam si Patri Antonio Iulio esset prorsus ignotus, quia tamen ab uno Pater erat illi commendatus; amplexus est illum magna charitate, servivit illi cum omni sedulitate, insinuavit illum in gratiam variorum Patrum, deduxit eum ad Novitiatum, & mille benevolentia signa ostendit. Post tres annos, alibi in eum incidens, cum de beneficiis ab eo acceptis juvenis gratam apud suum patro-

tro-

tronum memoriam refricaret : habuit se quasi eorum ignarum, nec alicujus rei recordari : solumque expetiit, ut sui in precibus ne oblivisceretur. Atqui quantum ipse recusabat sibi gratias referri, tanto gratiorem se probabat erga alios pro minimo officio, quod illi præstabatur: testatus hoc est inter alios quidam Pater, qui Florentiæ ei dederat nescio quid ad usum itineris; postea, inquit, tanta grati animi significatione & verbis & per litteras, hoc beneficium prosequutus est, ut me rubore suffunderet.

Si verum hoc est, quod solet dici, amorem naturalem descendere; non minus vi charitatis descendendo P. Antonius Iulius visus est rejuvenescere, & quasi sanctè repuerascere, aut, ut melius dicam, similis fieri Apostolo qui noverat *lac dare parvulis in Christo*. Anno 1658 fuit missus ad villam suburbanam Collegii Mediolanensis tempore vacationum Autumnalium, tum ad levamen suum, tum ad solatium Nostrorum qui erant omnes satis juvenes, & biennium studiorum impleverant; in

quo loco & tempore noverat illis mirifice se accommodare; atque una satisfacere suæ devotioni, multis horis vacando orationi, atque Sancto illo exercitio nemora illa & sylvas Deo consecrando, sicut superius narravimus; neque hoc oberat quo minus Charitati erga illos juvenes locum daret, & religiose ad hilaritatem suo statui consentaneam provocaret. Aliquos docebat Musicam, quam ipse probe callebat, & licet ea delectaretur, nunquam cæteroqui visus erat se cantu recreare. Ibi non solum contentus erat eos audire inter psallendum à concentu deviare, sed ipse quoque dulciter & patienter melos suum adiciebat. Vespere deinde intererat ipsorum confabulationibus, quæ solent ipsis indulgeri post coenam, quibus pauci Patres ex antiquioribus se subinde socios jungere non dubitabant; eratque objectum non parvæ ædificationis cernere, quod homo quinquagenarius & cæteroqui totus serius, atque solitudinis amans, & in se collectus; in medium proferret nunc unum, nunc alterum curiositatis juncun-

jucundæ argumentum, facetum & argutum, & summa cum facilitate subiret istam poenitentiam, demittendo se ad istos lepores, & innocentes jocos, qui ex vitio illorum juvenum ab eo exigebantur; ipso solo modeste totam recreationem ad vitam & hilaritatem animante. Virtus parum grata iis, qui ponunt in eo omne momentum Religiosæ perfectionis, si habeant arcum semper tensum; adeoque illi ideo postea fuit suspecta, ut alibi dicitur. Sed in illo fuit tanto majori admiratione digna, quanto magis haberet animum aliis cogitationibus, & sensibus devotionis, quos totis diebusolvebat, oppido refertum. Quia diversis ab hac horis, quando juvenus illa aliis diverticulis se distrahebat; ordinarie se subducebat, vel ambulabat solus, secum habitans, internæ vocationi intentus, & aliquid pii meditans. Hinc conficio: quod si ejus conversatio eum successum habuerit; quid dicendum de illa Religiosorum perfectorum, sancta juxta & amœna, & nihilominus omnibus summe

me

me desiderata & accepta? Atqui quid mirum quod vir iste charitate æstuans se accommodaverit & contraxerit coram parvulis suis fratribus, ut sua dilectione, quæ non inflabatur, eos accenderet; si non fuerit dedignatus idem præstare cum scurrilibus pueris, triobolaribus & rusticis, fæce hominum? non solum, ut eos erudiret in rebus ad salutem animæ spectantibus, sicut supra dixisse me memini? Certe fuit observatum, quod aliquoties per urbem incedens occurreret alicui civis filio squallido in vultu, & qui secundum faciem præ se ferret morbum, eum aggressus fuerit gratiose, & magna cum affabilitate interrogaverit, quid mali haberet? exploraverit arteriam, tentaverit pulsum, fuggerit aliquod remedium opportunum, procuraverit quampiam eleemosynam, aut subsidium. Et in his *super omnia vultus accedebant boni*. Totum peragebat modis suavissimis, eaque benevolentia significatione, qualem propriis filiis exhibuisset.

C A P V T V I I I .

*Humilitas P. Antonii Iulii communiter
ab eo usitata.*

ET ecce sicut virtus præstantior est, cui manum adiutricem porrexit Dei gratia, ita charitas libenter Humilitatem habet sibi comitem & conjunctam. Nec immerito, quoniam videbatur permoveri ad similitudinem parvitas, & vilitatis propriæ, quam ipse sibi animo non fictè impresserat; vere factus ex se ipso parvulus Evangelicus, de quo dixit cuidam bono Sacerdoti sæculari, cui erat perquam fidenter familiaris, cum ostenderet se mirari Patrem sibi signa honoris deferre, dareque manum dextram omni conditioni hominum, quantumvis vilium, quin imo pueris egestate pressis. E vestigio enim respondit: *Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum cælorum.* Quodque ipse multum contrahi deberet, si id vellet intrare. Ita ipse apposite. Et vero humilitas fuit
vir-

virtus ipsi tam propria, ut palmam obtineret super omnes ejus alias operationes, easque transcenderet; licet in illis quæ aliam virtutem concernerent, niteretur continuo ad distinctionem radium humilitatis intermiscere. Illâ universa sua opera & affectus, & habitus, corpus suum, & vultum imbuerat; in quibus omnibus spirabat semper modestissimum sui contemptum, & humillimum sensum; cum esset vir tantis & tam eximiis talentis ornatus, fortunæ, naturæ, & gratiæ, & prorsus admirabilis virtutis, spectatæ simul, & amatæ. Et revera erat ipse venustissimum lumen omnium, qui dotium numero cum illo in comparationem venire potuissent.

In sæculo cæperat, ut dictum, exercere se in ista virtute, sed mundo egrediens dedit singularia indicia, quod secum eam portasset omnino radicatum, quam huc usque in alieno solo aluisset; sed volebat transplantare in terram bonam, & optimam, ubi fructum centesimum proferret. Atque ita paulo antequam se Religioni traderet, cum ad-

huc

huc esset Sacerdos sæcularis, & vacaret exercitiis spiritualibus in Novitiatu Genuensi, præter multas humiliaciones quas faciebat; uno mane induit vestem ex tela subrufa, quam subinde assumunt Novitii ex mortificatione, & Fratres Coadjutores in servilibus functionibus operum gravioris laboris; & cum illa posuit se pronum in terram in ingressu portæ, qua triclinium subitur, ad similitudinem cadaveris; unde factum, quod omnes accedentes ad mensam, per illum transirent, tamquam rem nihili, & dignam pedibus calcantium proteri. Cum omnes intrassent, & composuissent se ad accumbendum; erexit se in pedes ipse, & ingressus abiecit se in genua in medio cænaculi; dixit suam culpam, non minori sensu aliorum, quam suo, de suis multis & grandibus erratis in genere; & in particulari de libris à se compositis scatentibus vanitate noxia, & contraria modestiæ Christianæ; deque scandalo per ipsos orbi dato: & pro poenitentia comedit in medio refectorii ad parvam mensam, præparatam ad
assi-

affidendum nostris Fratribus in poenam,
vel ex devotione; & instructam frustis
panis obsoleti, ut inter nos moris Non
permisit mutari quidquam, nec ut pa-
nis recens, & integer apponeretur, sed
illis pastus est fragmentis, & solis edu-
liis communibus se refecit. Cui scenæ
humilitatis licet voluerit interesse om-
nes nostros Religiosos Novitiatus, &
insuper suum generum D. Alexandrum
Iustiniani; potuit tamen censeri actio
privata intuitu ejus, quam in detesta-
tionem illorum leviculorum & minis
petulantium, ac effrenatorum ingenii
partuum publice fecerat; de qua jam
ante meminimus; & non destitit ali-
quanto post tempore deinde tacere,
concionando coram frequentissimo
auditorio, & retractando suam illam
libertatem sæcularem; deprecando ve-
niam de malo & pernicioso exemplo à
se dato, & damno spirituali lectoribus
illato; obtestando omnes, ut quotquot
ex illis opusculis quidquam penes se
haberent, ea vel lacerarent, vel con-
cremarent; ad quod obligabat quan-
tum poterat cunctos in conscientia;

num.

numquam denique finem faciendo dolendi & damnandi, & accusandi seipsum eo ex capite, usque eò, ut in prima quadragesima, quam Religiosus dixit Genuæ, non veritus fuerit pronuntiare, quod fatius comparere debuisset in theatro, quid nomen gerit Sancti Dominici, ad ejurandam suam nequitiam & perversitatem, quam stare in pulpito Ecclesiastico ad prædicandam Sanctitatem.

Porro ut revertamur ad ejus Novitiatum, in illo, utpote palestra & schola humilitatis, progressus est assiduè se perficiendo continuis exercitiis humiliationis; in quibus tantum profecit, ut teste suo Magistro Instructore omnium esset tyronum humillimus. Non ostendit umquam difficultatem in aliquo genere functionum servilium, & sordidarum; in verrendo, lavando, serviendo in culina, in mortificationibus publicis: etenim non contentus ire aliquoties mendicatum per civitatem, sicut alii, iis in vicis quò ordinariè mittuntur: importune institit ut liceret sibi ire cum mantica in humeris

petendæ stipis gratia ad publicam porticum Albari, locum in quem magna pars Nobilitatis Genuensis convenire solet ad conversationem; sicut etiam ad genio indulgendum post prandium sumptum, concedit in villas circumjacentes, quarum deliciis pro more habet, per æstatem, interpolare, & lenire civilium negotiorum molestias & labores. Eò etiam non erubuit pergere, & invenit ibi non paucos è suis propinquis & amicis, forte cum majori illorum mortificatione quam sua. Non quæsit unquam intuitu suæ ætatis eximi à rebus certis, quæ Novitiis juvenibus communes sunt. Ibat cum illis in processione ad civitatem, & quando habebatur concio in nostra Ecclesia, & illi sedebant demissè in gradibus Altaris majoris; jungebat se in eorum serie, & sedebat infimus, homo id ætatis, & sæpe sæpius visus in civili gubernatione spectabilis, & è sacro suggestu avidissime auditus. Insignis æmulator S. P. Ignatii, cujus Sanctitatem cepit Deus manifestare Barcinone, quando in concione inter pueros sedebat

bat in infimo gradu Altaris. Si in P. Antonio Iulio non apparuerint radii visibiles caput coronantes: nihilominus sedens inter illos juvenes Novitios Novitius, tam maturus, spirabat ex humillimo vultu aspectum tam devotum, & bene observatum, ac in admirationem rapientem unumquemque, qui eum noverat; ut omnium oculi essent in eum coniecti, tamquam in obiectum miraculi singularis. Iam dubium oritur, & quæri potest utrum humilitas major sit quæ publico exposita est an exercita in occulto? Utcumque hoc se habeat: certum est humilitatem, qua P. Antonius Iulius pollebat, in utramque partem se probasse. Videns Magister ejus tam expeditum ad omnia officia humilitatis, statuit eum tentare repulsâ, & humiliare, vituperando & reprobando ejus humiliationes. Præcepit quidem ut ferviret coquo, consuetum Novitiis humilitatis experimentum: sed unâ coquo dat in mandatis, ut de illo tam provecto tyrone, periculum faciat humilitatis non usitatum. Vadit ergo Pater ad mini-

sterium sibi impositum, & offert se Fratri ad obsequium: Hic ille ad primum conspectum finxit se mirari, & recusavit illum admittere; dicens, se stupere nec capere posse, quod Superiores, à quibus expectaverat juvenem habilem, fortem & expeditum ad juvandum, mittant sibi senem inutilem, qui nesciat quid faciat, nec sibi in re quapiam usui esse possit. Nequaquam se turbavit Pater ad casum hunc inopinatum, tantummodo studuit eum placare inquiens: operam se daturum, ut idoneum se præstet, ad omne id, quod volet imperare. Verumtamen alter tanto magis præ se tulit ægro se animo ferre, mitti ad se senem morosum & molestum, magis factum ad labores suos impediendos, & intricandos, quam sublevandos. Scena erat bene apparatus, & actores exquisite partes suas agebant. Unus in petendo ut admitteretur ad probationem, alter in reiicendo, & in exhibendo tantum non Herculem furentem, aut implacabilem Iovem. Durum Patri merito videbatur, non tam quod inutilis haberetur ab eo,

eo, qui se Confessario utebatur; at quod minimum non experiretur, quid & quantum subsidii & opis adferre posset? Dirempta tandem lis, tantum dixit, tantum sollicitavit, tot precibus supplicavit, ut Frater ostenderit se cedere, qua supplicationibus, qua necessitati obediendi: & imposuit illi nescio quam rem futilem faciendam; ad quam Pater impigrè se tanto nisu applicavit, quanto umquam in functione Magistratus se commenda verat, ut aptiorem se modo probaret ad servendum, quam tum ad imperandum. Desideravit deinde scire Pater ille Magister Novitiorum, quem motum fecisset in animo P. Antonii Iulii inexpectata illa acceptio; &prehendit non alium fuisse in eo sensum molestiæ, nisi quod verè sibi persuaserit multum sibi deesse, quo par esset ad opitulandum Coquo. Atqui desiderio ardens proficiendi rogavit obnixe, ut in ista probatione sibi liceret aliquanto adhuc tempore perseverare. In quo cum exauditus esset, itabat quotidie ad culinam; eam ingressus illico prosternebat

se in genua ante imaginem Beatæ Virginis Deiparæ, ac recitabat Salutationem Angelicam, offerens illi suum illud opus quod ibi auspicaturus erat, & petens gratiam perfecte id implendi. Ac dein surgens quærebat à Coquo in quo operam suam collocari vellet? Qui secundum instructionem datam à Superiore, jubebat laboriosum quid aggredi, cui è vestigio se impendebat; vix orso præcipiebat ut desisteret; & Pater ipso facto desistebat: mandabat ut aliquid nullius momenti sibi fumeret perficiendum, & Pater se totum illi applicabat. Dictum illi fuit, ut festucam jacentem in medio culinæ tolleret; confestim se demisit in genua, ut eam elevaret. Aliquando asperè & ruditer in suo opere reprehendebat, ut strenue mortificaret, exprobrans illi quod esset homo nihili; & quod eum ejecturus esset è culina tanquam fungum: & Pater pro ut frater ille narravit, cum rubore in facie, & capite demisso, sine ulla commotione, aut signo perturbationis, sicut homo *non audiens & non habens in ore suo redargutio-*

tionem, prosequeretur cum omni ac-
curatione imperata: & quando frater
absolverat sua impropria, ante illum
poplites flectebat, ut sibi condonari
flagitaret, semper retinens vultum tam
compositum, & serenum, ut proderet
humillimam devotionem, qua in tali-
bus circumstantiis operi incumberebat.
Oportebat eum bene profecisse, quan-
do nolebat aestimari actiones virtutum,
nedum in splendore dignitatum, & in
frequentia theatrorum, in quibus fue-
rat spectabilis; sed etiam abditus in an-
gulo neglecto, expositus oculis solius
Dei, contentus esse spectaculum illis,
placere divinæ suæ Majestati, qui pre-
tium virtutis tam præclaræ cerneret,
& ponderaret, in eo qui fuerat non ita
pridem pro Senatore honoratus, & in
aulis Monarcharum pro prudentissimo
Oratore in veneratione habitus: hunc
inquam eo devenisse ut revereretur
correctiones unius Coci, crederet se in-
eptum ad ei serviendum, vim sibi infer-
ret ad se habilitandum, quo vel medio-
crem successum in eo ministerio tam
abiecto assequeretur: numquid profe-

Et o humilitas fuit stupenda? non solum id facere intra se, & recipere ab aliis omne genus humiliationis; sed insuper eo attigisse, ut haberet de se opinionem & iudicium vilitatis, & despicientiæ, adeoque reputaret se non solum pro peccatore, & damnaret ob vitam, quam agebat se in sæculo perverfam duxisse, reprehenderetque multum præterea defectus, in quos inadvertenter incurrebat in Religione, quamvis levissimos: sed quod magis ponderandum est propter raritatem, sibi certo persuaderet, se esse parvi iudicii hominem, æque inter concionandum (ut postea meminero referre) quam in omni alia operatione, in quibus profitebatur sibi deesse prudentiam & moderationem? Hanc temeritatem declarabat multoties modo dicendi plane familiari, sine affectatione, & simili dicenti verum; etiam dum Sacerdotem sæcularem ageret. Quibus si addidero actiones ab eo editas illo tempore contemptus sui & mundi; sapientiæ humanæ videbuntur exorbitantiæ & stultiæ; illis tamen asequutus est, quod

cu-

cupiebat, quia ad eum altissimæ sapientię Christianę gradum pertigit, quem Regulę Societatis præscribunt: videlicet ut velit haberi pro homine iudicii indigo, & æstimari fatuus à nonnullis, qui intime non penetrant ejus medullam, in verbis & actionibus sistentes. Certe uni è Societate evenit, qui cum alterius Ordinis Religioso erat in itinere, ut inter confabulandum mentio incideret de P. Antonio Iulio. Hic de eo loquebatur tam abjecte, ut ostenderet se eum arbitrari hominem exigui cerebri, & adderet erroneo conceptu falsiorem probationem, asserens: Patrem olim petuisse admitti in suum Ordinem, sed quod sui Patres judicantes eum volatilis & instabilis mentis, remisissent candidatum ad illos, qui eum procarentur. Haud tamen dubium quin mundo patefecerit, neminem esse profundioris sapientię, quam illi qui dicunt *nos stulti propter Christum*. Ex hac impressione quam alte imbiberat se esse vitiosum, & indigere alterius directione, consilio, & correctione, oriebatur in eo

sincerissimum desiderium & cupiditas, ut à quolibet admoneretur, & instrueretur. Quam hoc manifestum sit, conficere facile est ex eo, quod cum in Collegio Mediolanensi, syllabum suorum defectuum, quos notaverat, tradidisset, ut de iis publice in Refectorio corriperetur, pro introductione præfixerit hæc verba: *Cum non sint defectus infra scripti, nisi minima & levissima pars meorum erratorum, propterea quod cæcitas amoris proprii, qua laboro, passa non est me plura cognoscere, obtestor per viscera misericordie Domini Dei nostri, quemlibet ex Patribus, & quemlibet ex Fratibus, ut vel publice vel privatim mihi (prout satius judicaverint) indicent omnes alios meos defectus, quos habeo; aut cognitos per se, aut intellectos ab aliis; etenim non sumam hoc in malam partem, sed summi beneficii loco habebo. Conscientiam uniuscujusque compello, quæ possum, ad hoc officium mihi præstandum; ut inde pateat sincerus ardor mee voluntatis. Neque dumtaxat in ista publica protestatione ab omnibus, sed à quocumque poterat, accipiebar grato animo charitatem*

earum admonitionum, & pro viribus urgebat, ut sibi impenderentur. Patri cuidam sibi amico scripsit in hæc verba. *Suæ charitati det impetum, ut mihi suggerat, quando ad me scribit, aliquod lumen salutare in ordine ad meam emendationem, & profectum in Spiritu: quia quantumvis in libris multa inveniam, non crederes quanto majorem efficaciam habeant in me, tractus manus, quos exarat amicus verus, vivus, & domesticus.* Quia tamen sunt aliqui qui petunt errorum suorum commonefieri, & dicunt hoc sibi placiturum: at quando monentur, sentiunt & perturbantur. Indicio manifesto quod ista petitio sit velamentum tacitum vane spei, quod inde magis sint laudandi, quam arguendi: aut oriatur ex quodam desiderio corrigendi suas lases languidè, & ad speciem tantum. Nemo opinetur hac fuligine aspersum fuisse P. Antonium Iulium, ejus postulationes fuerunt sinceræ, deliberatæ, & fundatæ in credulitate, habere se defectus multos occultos. Quod videre erat dum reprehendebatur, de culpis quibusdam etiam inad-
ver-

vertenter commissis ; ex gaudio quo perfundebatur , & professione singularis erga monentem obligationis. Cum scriptum illi esset ab amico nescio quo, respondit, ut sequitur ; *O quam mihi cara fuit Epistola R. V. Visa fuit stillare nectar & ambrosiam ut poetice loquar : quia inde conficio, quam cordato affectu erga me utatur : siquidem quod nomine libertatis, sed revera sincerissima Amicitie fiducia memoneat, quam gratum mihi fuerit, difficile est exprimere. Attulit mihi sane lumen tam efficax, tam clarum, tam suave, ut multe perturbationes, quarum agitatione imperfectum meum & pusillum, licet nullius ponderis essent, ita in animo meo fuit quassatum, & in diversa distractum, ut ad tranquillitatem redire nequiverit. Loquar candidè : verba tua mihi sapuerunt, & fuerunt signum liquidissima charitatis. Magis liquide hoc admonitionis sibi faciendæ desiderium exposuit ex occasione, quod discedenti Mediolano, non nemo eum certiozem fecerat, observari in illo, nescio quem vel gestum vel actum in sacro dicendo minus decorum, ortum fortasse ex devotio-*
ne

ne plus animosa, quam bene ordinata: verum cum esset hoc dictum in genere, & quasi per transfennam, Pater quidam quicum illi magna intercedebat consuetudo, censuit disertius hoc illi explanandum, maxime quando illi celebrandum esset foris extra Ecclesiam nostram, quo, ad concionandum, erat illi eundum. Per epistolam ergo illum monere non est veritus; cui P. Antonius Iulius rescripsit. *Etsi Epistola R. V. sit responsoria ad meas, nihilominus quia continet gemmam pro me tam pretiosam, adactum me video ut cordatissimas gratias agam. P. Rector insinuavit mihi quid simile, sed obscure, & per modum figurate loquutionis; habuerit sine dubio debitam opinionem exiguae meae virtutis, & fortasse timuit, ne sensum incuteret; ideoque servavit mihi patinis, ut vulgo dicitur cooptis. Sed R. V. Pater mi amantissime noverat non esse ita; adeoque si ad quoslibet defectus quos in me animadverterit, me corripuerit; profitebor me obstrictissimum, nec ullum amicum habere in mundo fideliorum R. V. quacumque demum via, sibi innotuerit quidpiam, quod iudicet posse conducere*

ducere

ducere ad utilitatem spiritualem misella animæ meæ, utcumque acerbum accidere possit sensualitati meæ, quaeso te, ne me celaveris. Tantopere desiderium cognoscendi suas imperfectiones, eum stimulabat.

Cæterum quando vel alterius reprehensione, vel propria reflexione, recordabatur, aut etiam sibi videbatur se deliquisse, nunquam fuit auditus nævos suos velare, aut prætexere *excusationes in peccatis*, quod tamen omnibus naturale est: sed contra illud vitium erat optime præmunitus, valido proposito notato inter primæ notæ, quæ cordi sumpserat; hisce verbis. *Numquam me excusare, & illud notare, & ex amore IESU mei observare.* Unde monstrabat summam tristitiam de quolibet defectu, in quem lapsus fuisset, & profunde se ad illum humiliabat. Accidit dum exerceretur in Novitiatu, discurrisse illum paulo vehementius in communi cum aliis colloquio, quod recreationis vocant; post paucas horas P. Rector casu illi occurrens, ei dixit: P. Antoni Iuli, habes sonoram vocem.

Su-

Subodoratus est statim quo illud monitum spectaret, & provolutus in genua dixit: Pater, sum, fateor, inconcinus & absurdus. Responsum profecto egregiæ humilitatis & per se, & ob personæ conditionem, & ob casum inopinatum. Videbitur nihilominus fortasse res parvi momenti, eo quod inter Religiosos hoc sit familiare, præsertim in Novitiatu. Igitur majoris erunt ponderis, alia indicia humilitatis, in quibus semper magis ac magis proficiebat. Fuit quando diceret, se non potuisse frui recreatione in Villa, ob poenitudinem verbi, quod imprudenter sibi exciderat; & arbitrabatur ejusmodi, ut posset alteri umbram displicentiæ adferre. Cum per inadvertentiam aliquantum adussisset linteum quodpiam in Collegio Mediolanensi: detulit ad Fratrem qui lineæ supellectilis curam habebat, & ante illum prostratus in genua, culpam suam agnovit, & postulavit ut se fustigaret, dicebat enim se verbera mereri.

Romæ absolutis Quadragesimæ concionibus abiicit se ad pedes Fratris, qui
fue-

fuerat eum comitatus; precatus est veniam malæ suæ ædificationis, quam aiebat multitudine defectuum se illi dedisse; nec voluit se erigere, antequam Frater diceret se illi ignoscere. Genuæ cum ex domo Professa festo B. Aloyfii Gonzagæ ivisset ad Collegium, fuit usque ad occasum solis detentus ab illis Patribus, qui ejus religiosa conversatione rapiebantur. Dumque illi eum deducerent abeuntem usque ad portam Collegii, invenit ibi Coadjutorem sibi socium, qui vel ex tædio, quod tam diu eum præstolari debuisset, vel ob festinum opus, quod domi faciendum habebat sivit, se patientia abripi, ex sensu tam longæ expectationis, verbis satis acerbis & mordacibus compellans eum indiscretum. Quid ad hæc Pater? Ne minimum quidem se turbavit hæc audiens in præsentia aliorum obiici à sibi inferiore; sed agnoscens se culpabilem, Frater, inquit, da mihi hanc gratiam ut condones mihi hanc indiscretionem: neque hæc fatus est ut carperet ironica confessione erroris exprobrati: sed demonstratione
seriæ

seriæ consuetudinis, & benevolæ humilitatis, impigræ exercens documentum illud Sapientis: *Quanto magnus es, humilia te in omnibus, & coram Deo invenies gratiam.* Non solum Deo reddidit se amabilem P. Antonius se humiliando, sed etiam hominibus, coram quibus quanto plus se dimittebat, tanto plures eum æstimabant, & cum admiratione virtutes ejus deprædicabant: quemadmodum contigit in uno Fratre Domus Professæ Mediolanensis, dum Pater isthic concionibus esset occupatus. Visebat infirmum & animadvertit in quodam genere edulii non optime illi provisum, secundum necessitatem, & morem charitatis Religiosæ: ut erat teneri affectus erga morbis afflictos, non potuit se cohibere, quin in egressu cubiculi obvius adveniienti Infirmario diceret precatoriis verbis; studere niteretur obire suum officium ea diligentia, quam requireret charitas, & meritum quod apud Deum assequi posset. Hæc amica denuntiatio, per id tempus cecidit in terram non multum comparatam ut faceret

N ret

ret fructum. Unde Patri ita respondit, ut ostenderet sibi parum gratam hanc suam sollicitudinem, & ingressus cubiculum ægroti, erupit in quandam excandescentiam dicens: non incumbere Patri eum admonere. Parum illum scire quantum habeat operæ unus Infirmarius. Eum assuetum fuisse in sæculo pro sua commoditate serviri; & cum vix venisset ad religionem adhuc tyro, Zelum sibi sumere ad stimulandum eos ad opus, qui tota vita laborassent. Interea Pater contulerat se ad cubiculum suum, quod contiguum erat ipsi infirmi valetudinario, adeo ut ex uno in aliud esset transitus per simplex ostium, quod tunc erat occlusum; proinde illa & alia, quæ à Fratrem illo sonora satis voce erant prolata, perceptu facilia erant Patri, & potuissent alteri parere indignationem: verum ille ita fuit compunctus, ut in se redeunti visum fuerit, Fratrem querendi justam habere rationem, seque male fecisse eum conturbando. Egredius ergo cubiculo præstolatus est in ambulacro, foras ab ægro prodeuntem, quem

quem ubi præsto habuit in loco illo propatulo, flexis genibus rogavit, condonari sibi culpam, quod molestus ei fuisset: & addidit merito illum dixisse se senem inutilem venisse ad religionem: id enim esse verissimum, uti & carere discretione, & compassione erga alios: imperitum quoque se loqui ut oportet. Oraret Deum pro se. Frater erubuit ad illum actum, nec habuit quod responderet, sed iussit surgere & abire, scitè eruditus tam singulari & salutari documento. Concionatoris partes agens in domo Professa Mediolanensi, ordinarie dicebat sacrum non pro commodo suo, sed templi; & ad beneplacitum Æditui. Quodam mane, quo pro invaletudine debebat sumere nescio quam medicinam, petiit celebrare aliquanto citius; Sacrista autem voluit diceret serius, quod fortasse ita ordinem aliarum missarum difficulter posset immutare: Pater cum omni modestia ei dixit: quæso te compatere magis misello Concionatori; atque hoc dicto abiit: sed paulo post reflectens ad illam exilem speciem impatientiæ, &

existimans se verbis illis deliquisse; quasi saperent vel jactantiam, vel iram; rediit in Sacristiam & genuflexus ante Sacristanum, petiit veniam de renitentia in obediendo, precatusque est sui nullam haberet rationem, nec plus sibi deferret quam bestię, qualem aiebat se esse. Quin imo non voluit selevare prius, quam Sacristanus ostenderet sibi factum satis. Preclara sunt hæc humiliationis specimina; sed magis mirandum, & fortasse non imitabile, quod eo narratum; & exhibuit personę prorsus abiectę. Veniebat Pater Romã ut iret Senam ad concionandum per ætatem, & ob virium debilitatem ab obedientia jussus erat deferri lectica. Mulio partim ob malignitatem vię, partim ob incultos mores, quibus id genus rude hominum assuevit, ad singula momenta excandescebat, & emovebat iram, nunc Deum blasphemans, nunc Patrem diris devovens; quem, ut dicebat, experiretur suorum incommodorum parcum æstimatorem; utpote cujus causa tantum laboris & molestiarum exhauriret. Aliquanto

quanto temporis spatio id tulerat Pater, & nequidquam corripuerat: cum tandem ex aliquo ardore dixit. Quæ hæc impudentia? si alio modo me gestare renuas in aliam lecticam me recipiam, nec deinceps opera tua utar. Hæc dixerat, nec amplius: at vix verba hæc siverat elabi ex ore, mansuetus ille David percussit pectus suum: ob tam levem acrimoniam, usitatam non contra regium paludamentum, sed contra petulantiam tam fordidi, & contemptibilis hominis, statuit se castigare; paulo postquam diversorium subiverant, vadit eum quæsitum, invenit garrientem inter suæ sortis scurras, abiicit se ad ejus pedes, vult eos osculari, petit sibi ignosci, quod importune, inquiebat; eum arguisset, quando compati debuisset. Quo stupore illius gentis inconditæ, facinus hoc insolitum acceptum fuerit, non attinet dicere. Mulio mutatus in alium virum postea se emendavit, paruit ad omnia, quæ Pater voluit, & eum in omni veneratione habuit: cumque Senam advenisset, accessit ad Collegium,

& quæsit, quis esset iste Pater Sanctus? atque ibi, nec non reversus Romam, retulit Nostris memorabile illud exemplum humilitatis.

Non minor fortasse fuit modestia, qua tulit aliam mortificationem tanto majorem, quanto digniores erant personæ, in quarum præsentia eam passus est. Cum deberet approbari ad audiendas Confessiones, Examinatores tractarunt eum rigidius, quam mens Prælati ferebat. Pater moleste non tulit; sed aliis dolentibus & compatientibus respondit: illos laudabiliter functos officio, sibi que gratiam fecisse, usque erga se urbanitate; interrogasse enim ad minimum decem casus diversos, se autem facile in quinque errasse. Proinde in rigore non debuisse illum censi dignum, qui confessionibus audiendis adhiberetur; ad quas tamen admiserant se cum plena approbatione. Præterea cum in examine quæstiones proposuissent Latine, & ipse per inadvertentiam respondendo in vulgari lingua eos aliquantum offendisset. *Dixerunt: responde Latine.*
Sta;

Statim paruit, & quod vernaculo sermone usus fuisset excusavit, causatus non in advententiam, sed quod senex ingressus Religionem non multum latinitatis sibi comparare potuisset; licet reapse, excusationem everterit: perrexit enim expedite Latine respondere, etiam cum elegantia. Ita gaudebat haberi ignorans, coercendo illum à se tam formidatum appetitum ostentandi se litteratum.

Dum esset Novitius, & legeret ad mensam, sæpenumero de industria errores committebat. Dissimulanter pronuntiabat syllabas natura sua longas, ut breves; & contra: & quandoque legebat periodos tam indistincte, ut videretur non capere sensum. Adhæc in publicis concionibus crebro fatebatur tenuitatem, & lapsus memoriæ suæ parum habilis: idque modo dicendi tam sincero, ut credibile videretur. Multo magis privatim id affectabat: agens enim cum externis sæcularibus, nunquam dabat specimen doctrinæ, ea se pollere, aut quandoque excelluisse, quasi nunquam libros versasset, aut

calamos tractasset. Amabat præ se ferre quamdam ignorantiam, ut videretur subdinde idiota, qui imperitus esset omnium, nec sciret aliquid vel litterarum, vel Mundi, vel perfectionis; imo quandoque ne quatuor quidem verba proferre: quod correxerunt in eo nonnulli Superiores, quando desiderabant, ut quidam viri nobiles ex ejus commercio evaderent Deo & virtuti addicti. Præcipiebant, ut ageret cum illis tam dextrè, quam posset: tum enimvero faciebat id tanta cum gratia, ut animos lucraretur cunctorum. Sicuti fecit nominatim cum Domino Marchione Paulo Torriano, qui fuit Heros magnarum partium, capacitatis, auctoritatis, & ingenii in fastigiis honorum sæcularium: sed multo magis spectatus ob generositatem, qua Deo donavit in Societate filium suum unicum, in quo familiæ spes desinebat. Eo privatus omnibus omne solatium suum collocavit in consuetudine & necessitudine contrahenda & conservanda cum nostris Religiosis, quorum commercio mirifice delectabatur.

Desi-

Desideravit is sibi copiam fieri colloquendi cum P. Antonio Iulio sibi de fama noto. Qui cum in primo congressu, cum assumpta illa siccitate illum accepisset, non respondit Marchionis expectationi: sed postea prævenerat Superioris præmonitione, conversatus est cum illo tam ingeniose, solerter, & sapidè, ut illum summe sibi & Deo conciliaverit, cum notabili profectu in virtute, illius boni Domini, quicum deinde magnum commercium, amicitiae exercuit & præsens, & absens, ut videre fuit in amica mentione, quam Pater in variis suis litteris de illo facit. Eundem successum habuit cum Excellentissimo Domino Marchione de Pianezza exploratore magnarum virtutum, non solum ob doctrinam, prudentiam, sagacitatem, & mentis præstantiam omnibus perspicuam, & in pretio habitam apud Duces Sabaudiae; sed etiam ob exercitationem virtutum magis heroicarum in tali viro principe prorsus admirabilium. In hujus benevolentiam tentavit se insinuare P. Antonius Iulius, cum larva

hujus apparentis simplicitatis, quod humanissimum nobilem non terruit. Agente illo singulari cum humanitate & confidentia, Pater mutua officia reddidit, unde tam arctum amicitiae vinculum ex spiritualium rerum reciproca inter illos dissertatione, inter eos coaluit, ut Marchio illud perpetuum esse voluerit, & Pater vicissim frequentissimis, & affectuosissimis litteris semper aluerit.

Sed resumamus sensa P. Antonii Iulii in materia humilitatis. Non erat illi satis reprehendi, quin imo ambiebat reprehendi de culpa, ubi culpa non erat. Proprietas, quam Divus Gregorius tribuit animabus selectis: Atqui supergrediens istos terminos, inveniebat quod reprehenderetur etiam in rebus, ex quibus laudem merebatur. Supra spectatum est, quanta humilitate simul ac charitate se accommodaret in vacationibus, ad religiosas recreationes Juvenum Scholasticorum condiendas, vitam illis addens suis facetiis & leporibus dignis admiratione, cum communi omnium aedificatione. Nihilomi-
nus

nus in actione tantæ virtutis, quam Græci *εὐτραπέλιαν* vocant, invenit quod displiceret, & in se reprehenderet. Nam in charta, quam postea dedit ut publice corripereetur, posuit hæc verba: *Dedi malum exemplum, & turpe scandalum modo meo agendi, maxime in recreationibus vacationum, in quibus sectatus sum vanam, insulsam, vilem, & indignam complacentiam in exhilaranda communitate, & monstrando me dextrum, & peritum in ea oblectanda. Sunt demissiones, quas commisi nimie levitatis, indecentes personæ provectæ, religiose, & Sacerdoti. Supplico omnibus qui interfuerunt ut condonent mihi defectum malæ adificationis, & caveant sedulo me umquam imitari in malis exemplis quæ ex me scaturientia, toto animo aversor & detestor. Quis non dixisset auditus his verbis, eum multum exorbitasse contra decorum religiosi status? & tamen secundum sententiam optimorum religiosorum, quotquot fuerant præsentès à modestia probati, erant actiones laude & commendatione dignissimæ; & quas appellabat levitates indecentes, poterant*

rant

rant aliquæ ex illis censeri, argutiæ ingenii, concionum simulachra, exercitia linguarum, & similes actiones alienissimæ ab omni indecentia, & prorsus licitæ ad finem moderatæ relaxationis, usitatæ à viris Sanctis; & in eo non condonandæ, ut ipse volebat, quasi mali exempli; sed admirationem meritæ instar actuum consultissimæ & decentissimæ charitatis. Dicit tamen non potest, utrum illi non fuerit suspecta sua intentio, aut perinde ac Iob timuerit omnia opera sua, & voluerit uti suo timore, & eorum credulitate, qui non adfuerant, ut posset sibi acquirere notam imprudentiæ, & fructum humiliationis. Unde merebatur in illo particulariter id argui, cum vituperio illo ironico, quo quidam Provincialis Lusitaniæ prædicabat laudes P. Hieronymi Natalis, dicens: eum esse magnum murmuratorem, quia semper de se ipso mala proferebat, eo usque, ut obligari videretur ad suæ restitutionem famæ. Et merito, si quidem vitia, quæ sibi affricabat, poterant apud eum, qui virum non nosset, mul-

multum illum infamare, & vituperabilem reddere. Non tantum poterat P. Antonius obstringi sibi ad restitutionem famæ, sed etiam honoris, tot erant nomina probrosa vituperii, quibus se deturpabat; nominabat se peripsema, bestiam, jumentum mortuum, & foetidum, & his pejora, quæ hic non exprimuntur, quia veretur calamus prodece excessus humilis linguæ, non usurpatos ex cæremonia spiritali, aut affectatione, sed suggestos ex affectu illo, quo mens & cor plena erant, ut nihil ingenii inventionibus relinqueretur.

Quadam vice exiens petitum eleemosynas cum mantica mendicatoria in humero, una cum socio Novitio oppidò juvene, oneratus furfuribus, dixit per jocum comiti: Tibi ut comptiori datae sunt merces elegantiores; mihi, qui sum animal brutum, dederunt quod in me quadrabat, eleemosynam ex furfuribus. Subinde solebat se indigetare ferrum vilissimum, sed cupidum semel totum candescere, igne amoris divini: conceptus, qui potest illi condonari,
quia

quia revera hoc illi evenit : hausto enim semel illo Sancto igne in corde ejus, materia forti & constante, formatum est vas omnium virtutum consummatissimum.

Quando jam eo sagacitatis devenerat, ut discernere posset, an defectus sui morales haberent propius aliquam speciem virtutis ; incepit indagare an nihil vitii naturalis sibi adhæreret, cujus intuitu vituperio exponi posset? Ex natura non erat tam politus & accuratus in rebus suis extimis : res proclivis iis, qui multum intra se occupantur. Unde partim ex innata propensione, partim quia erat assuetus curam earum rerum relinquere illi, qui sibi serviebat; apparebat non ita nitidus, & compositus in suo cubiculo, vestitu, & similibus, quæ in usu sunt quotidiano. De hac incuria sæpe audiebatur se accusare publice, & privatim verbis, quæ proderent magnum hujus imperfectionis sensum, quasi in eo magna culpa lateret; donec tandem ex lumine cælitus illapso, cœpit habere quandam cupiditatem apparendi vilis & defectuosus:
facta

facta enim reflexione, dubium illi sub-
biit, an qui videbantur in se defectus, es-
sent actus virtutis. Atque ideo verrere
cubiculum, efferre sordes, & ejusmo-
di alias atque alias actiones assumere,
quæ habentur viles; differebat facere
in tempus, quo cerneretur à nostris &
sæcularibus. Alias faciebat quæ vide-
bantur paulum diversæ ab usu commu-
ni: Benedicebat quandoque mensæ le-
gendo in suo diurnali, portabat in sinu
clepsydræ arenariam, quando publi-
ce concionandum illi erat in Ecclesia;
metiebatur ad illam in conspectu om-
nium suas preces & actiones. Gestabat
secum libros visibiles, & volumina
manuscripta in templum, & alia loca
exposita; ut se occuparet interim non
inutiliter, quo expectandum erat. Hæc
& similia actitabat, quæ non nullis vi-
deri possent quidpiam singularitatis sa-
pere: & suavis iis abstinere, parum
admodum se emendavit. Cave tamen
hoc vitio vertas, & tribuas incuriæ,
quasi flocci faceret aliena consilia, aut
monita, quæ tantopere ambiebat, &
æstimabat; vel languori voluntatis in
se

se emendando : cum in emendatione aliarum rerum fuerit generosissimus & summè deliberatus : vel inadvententiæ, ut quidam opinabantur, quia fuit deprehensus in se advertere, & notare res minimas observantiæ, & studiose in ea intendere, quæ videbantur ei casu excidere : superest ergo ut dicatur illud, quod quidam postliminio sapienter judicarunt, ultra exercitium aliarum virtutum, quibus velificabantur tales actiones, pullulasse hæc ex occulta radice summi affectus erga humilitatem, & ex cupiditate videndi se annihilatum & redargutum : quæ quando alte est in corde Sanctorum plantata, semper parit actiones, quæ primo aspectu habent quid reprehensibile & singulare.

Verum enim vero quantum quærebat reprehendi & carpi, tantum semper adnitebatur alios laudare, & bene loqui de iis cum affectu, & signis sinceræ lætitiæ, procul ab omni fictione & simulatione. Atque ita ex pretio, in quo aliquos habebat, excurrebat in tantas eorum laudes; ut, nisi provenis-

sent

sent ex sinceritate cordis vere humilis, potuissent videri excessus blandientis immodicè adulationis: equidem contigit eum non formidasse nominare in pulpito, cum insigni commendatione personas quidem laude dignas, attamen adhuc viventes. Si quisquam ederet quodpiam indicium ingenii, talenti, aut probitatis, quod alteri non videbatur nisi vulgare, & ordinarium: Ejus judicio erat tanto illustrius, quanto ipse de se præ aliis abiectius sentiebat. Hinc fuit aliquoties auditus multum deprædicasse res in aliis non animadversas, aut laudari insuetas. Nec solum encomiastem se faciebat aliorum ex proprio sensu, sed alia industria utebatur humilitatis simul & charitatis. Si persentisceret, quod quandoque bene loquebatur coram quopiam, cui non optime conveniebat cum persona laudata: significabat prudenter in quam bona opinione esset apud alium, eo utens artificio, ad majorem inter illos duos affectum conciliandum dilectionis, & conjunctionis: & ut demonstraret, quanti

O

am-

ambos faceret. Hoc exercitium cordi habebat in primis, quo semper esset in opere edomandi tantopere ab eo formidatam & continenter oppugnatam, demumque debellatam passionem desiderii, quo concupisceret in quapiam re præcellere aliis, & dignus præconio videri.

Nec solum verbis, sed insuper in omni modo operandi, & conversandi, volebat videri, qualem se judicabat; id est postremum omnium; quia agebat cum unoquoque, etsi ætate & conditione illo inferior esset, summo cum respectu & veneratione, perinde ac si illi deberet primas deferre. Neque tantum cedebat locum omnibus, eo se habendi modo, ut appareret esse reverentiam non cæremoniam: sed sibi præripiebat semper deterrimum & ultimum, cum certa quadam animi libertate, quasi hoc absolutè ita fieri oporteret; etiam in casu, quo peregrè adveniens hospes esset, aut Concionator. Idque moris habebat facere tanta cum resolutione, ut vix reperiretur quispiam, quamvis inferior, qui aude-

auderet cum illo contendere. Quod si quandoque illi obveniret contentio ex conflictu humilitatis, quæ unicè est laudabilis inter Religiosos; non fatiscibat animo, nec deserebat, quantum posset, suam defensionem. Ita gratiosa fuit concertatio, quæ illi evenit Alexandria, quando illâc transibat, ut pergeret ultima vice Genuam, cum Patre, qui eum comitabatur per viam; à quo cum non potuisset obtinere, ut occuparet primum locum lecticæ, qua Superiores ob debilitatem, qua laborabat mittendum putarant; cogitavit sibi prævalendum interventu majoris auctoritatis, & prius quam acrio excederet, traxit P. Rectorem seorsim, quasi haberet quid gravioris momenti in aurem ei insufurrandum, & omnibus ingenii sui viribus usus est, ut litem suam evinceret, adductis mille rationibus, & precibus, ut præciperet Socio Patri, ex intuitu quod esset se senior professione Religionis, sederet in loco honoratiori. Negotiatio hæc non fuit tam occulta, quin in vultu se proderet, & ex modo agendi.

demisso circumstantibus, quibus hoc probatum fuit; & socio, si non ob aliam causam, saltem ob charitatis meritum imperatum est, ut obsequeretur, ne cum afflictione P. Antonius Iulius iter ingrederetur. Ita consolatus in viam se dedit. In hac, & in omni alia occasione, visus est assidue se gerere, tanta cum submissione, & contractione, quantam posset præferre pauper & inops mendicabulum, in domum de gratia admissum. Semper monstrabat in moribus & vestibus, tam modestum & humile de se iudicium, quam poterat, in gestibus & compositione corporis atque in modo agendi; adeo ut qui eum sibi familiarem habuissent in sæculari vita, vix eum cognoscerent, & in summam tantæ mutationis admirationem raperentur. Hoc usu venit Excellentissimo Domino Comiti Galeatio Trotti, Præfecto militiæ generali suæ Majestatis Catholicæ, in statu Mediolanensi, cui Pater probe notus fuerat, & ex usu, & consuetudine probatus, quando fungebatur officio Legati Reipublicæ in aula Hispa-

pa.

panica. Cum essent ambo Alexandriae in patria Comitum, consultum censuit Superior, ut eum Pater honoris gratia iret salutatum. Ivit, & prudens ille Princeps contemplatus tam humilem, modestum & cum aspectu tam diverso ab antiquo, totum compositum, & spirantem auram vitæ prorsus religiosæ, (ut retulit Pater, qui erat illi socius) postquam illum benigne accepisset, iussissetque sedere, totus in tenebritudinem abiit, & ex motu intimo lacrymas continere non potuit, ac dixit; quod ei sanctam illam sortem sanctè invideret. Ita comparuit non vilis ut ambiverat, sed pretiosus, & venerabilis ob ornamentum non affectatæ, at sinceræ humilitatis.

C A P V T IX.

Humilitas P. Antonii Iulii exercita in munere concionandi.

VIta religiosa P. Antonii Iulii fuit quasi tota impensa Ministerio Evangelicæ prædicationis. Etenim ex-

tractus è Novitiatu sub finem primi anni, missus fuit ad Collegium Mediolanense, ad repetendam privatim Theologiam sub directione cujusdam Professoris, qui illi materias distribuebat; ne illi deesset solidus apparatus doctrinæ, quo erat opus habiturus ad docendum populum; cui muneri erat à Superioribus destinatus, & à pluribus jam tum expectatus, ob præclara ornamenta naturæ & gratiæ, quibus erat à Deo copiose locupletatus. Interea ne esset diu otiosus, maxime in ætate 48. annorum, non est permisus longo tempore in illa occupatione hæerere: confestim absolutis necessariis studiis, quæ propter capacitatem, & velocitatem ingenii, exiguo tempore durarunt; nec non examine peracto ad professionem, in quo judicatus fuit sapere supra mediocritatem, & excellenti doctrina pollere; stabiliter applicitus fuit dicendi muneri, & cepit continuo concionari, quamvis tenuiter ad hoc comparatus; neque enim umquam omisit, vel interrupit hoc opus, usque dum median-

tibus

tibus istis Apostolicis laboribus, gloriosum finem consequutus est. Positus ergo in gradu tam sublimi Oratoris Evangelici, in quo animæ languidæ & leviculæ sinunt se evanescere, & incipiunt se respicere: Pater Antonius Iulius ostendit quam firmo valeret capite, & in humilitate solidato, ut opere pretium me facturum existimem, specimina virtutis hujus in isto ministerio data, quia sunt valde singularia, conjunctim hic recensere.

De suis concionibus humillimè sentiebat: & nihilominus, si videretur fructus, quem in aliis faciebat, & audiretur plausus Auditorum, qui sequebatur: dixisses hominum nullum ita loquutum. Ipse solus instar Pauli recenter conversi *apertis oculis nihil videbat*, & quod amplius *apertis auribus nihil audiebat*, procul remotus imo contrarius illis, qui omnibus tacentibus, ipsi soli sentiunt & vident sua decora, quamquam à nullis aliis percepta. Dum diceret in quadagesima, plane alienus fuit ab omni invidia quod alii majori gauderent auditorio; quod procura-

rent per Dominos , & amicos , & commendationes concursum , quod gloriarerentur de multitudine qua ipse carebat. Totum hoc non probabat , nec volebat ut ahi pro illo , vel de illo loquerentur. Atque ita finita concione , sive secedebat ad cubiculum ut aliquantum quiesceret , sive ascendebat ad fastigium domus , ut in loco aliquo separato deambularer ; & subtraheret se congratulationibus tum , & semper illi importunis. Si non potuisset se subducere , & non nemo intraret , ut loqueretur de sua concione , eamque extolleret : ostendebat sibi displicere , & vel silebat , aut dextrè discursum divertebat , aut apertè alium longe diversum introducebat. Exemplo hoc stabilio. Non poterat declinare laudes , quas non nemo ex Patribus cumulat , de una concione , quam non ita pridem habuerat Mediolani. Initio tacuit aliquanto tempore : sed cum non cessaret dicere , aliis placitum , sibi odiosum acroama : vertit se ad alium ibi præsentem & ex abrupto illi dixit. Ibisne brevi Genuam ? non credo quod ibi me ita belle videbis depictum. Qua
inter-

interjectione tam absona, turbavit
concentum tam ingratae musicae, &
facta est pausa. Et sane erat tam seria,
& cordata displicentia, quam haurie-
bat è suis laudibus, ut nesciret sensum
suum dissimulare: erumpebat ex acti-
bus & vultu adeo manifeste, ut semel
eam animadverterit Pater unus Tauri-
ni: & motus commiseratione, ne mo-
lestiam illi ulteriorem crearet, ipsemet
abrupit discursum, quem in ejus com-
mendationem instituerat. Si personæ,
quæ cum eo fermocinabantur essent
ejusmodi, ut ob humanitatis decorum
consultum esset omnino tacere, nec
minus celare displicentiam: narratio-
nem detorquebat aliquo dicto arguto,
& amœno: sed tincto pretioso illo ostro
humilitatis; ut aliquoties factum, quan-
do recensebantur coram, illi fructus
eximii quos referebat ex concionibus
diserte respondit: Personæ meæ re-
præsentatio plus oratorem sacrum agit,
quam verba, quæ pronuntio; quemad-
modum patibulariis contingit, qui
cruci proximi, fidem faciunt verbis,
quanta infelicitas sit esse sceleratum,

sed populus plus credit spectaculo, quam concioni. Iudicabat tamen fatius silentium ad antevertendum. Multo minus introducebat umquam de illo sermonem: nec enim auditus fuit umquam loqui de concionibus, Panegyricis orationibus, aut compositionibus aliis factis ab eo, aut dictis vel in bonam, vel in malam partem; vel de prædicando, vel vituperando, ut non raro fit ad laudem ciendam: Ut magis se ab omni occasione gloriolæ illius removeret, non audiebatur vel in familiari colloquio narrare res, quæ acciderant; & mentionem adijcere suarum concionum: sicuti solent quandoque alij dicere in conversatione: quando prædicabam ego Romæ. Quando concionabar Mediolani &c. de his rebus, quæ tam sæpe nobis in ore versantur, servabat constans & revera humile silentium. Nec honores, qui illi deferebantur, à populis, Principibus, & Prælatibus cum frequentia aliis inusitata, loquendo cum illo tamquam cum filio tonitruum, & Apostolico Prædicatore, visitando, invitando, colendo,

do, delicijs afficiendo, & alijs modis singularis æstimationis præveniando, alio modo non accipiebat, nisi quo dextrè quilibet declinans & honorum fugiens posset. Et hæc fuga videbatur adhuc illi honorata nimis, si ostenderet se dissimulare, si non velificaretur, si prætextibus coloratis se extricaret. Sic factum Romæ, ubi habebat Cardinales, & multos Prælatos, & nobiliores Dominos sibi propinquos, & veteres amicos. Et Mediolani quidem, ubi plausibiliter conversatus fuerat, dum adhuc sæcularis esset cum Dominabus, & æquestri ordinis præcipuis. Illos non invisebat, nec visitationes admittebat; sed ita se erga illos gerebat, ac si omnem antiquam notitiam abolevisset. Lucæ autem ubi ipse sæcularis, & Marchio ejus filius sæpe fuerat versatus, nemo erat illorum Dominorum, quem cultis suis moribus, & conciliatrice lingua non demeruerat. Volebant illi, quando isthic concionabatur, antiquam consuetudinem tanto plus colere, quanto cernebant accessione religiosarum virtutum magis

nobilitatam : verum ille tum titulo concionum , quas , agebat , sibi nimium operæ dare ; tum preteritu curationis , quam ratione infirmitatis suprascriptæ per diem adhibebat ; omnibus visitationibus vel faciendis , vel acceptandis se exemit ; & quod sequebatur molestia audiendarum suarum laudum liberavit. Tantum admittebat per intervalla colloquium probi unius sutoris , habiti in illa urbe pro viro exemplaris , & inculpata vitæ , cum quo jucundum illi erat aliquot hora traducere conferentiis spiritualibus. Cremonæ numquam voluit uti per civitatem rheda , nec recipere ullam demonstrationem humanitatis officiosæ à benevolentissimo & prudentissimo Domino Episcopo Francisco Visconte ; ne quidem illam , qua sapiens ille Antistes dignari consuevit alios Concionatores , quos solitus erat aliquoties mensæ suæ adhibere , maxime ante , vel post dictam quadragesimam. Sed quidem terrebat ? quod cum ab eo cognitus fuisset Romæ , quando adhuc juvenculus eo profectus fuerat

rat cum Patre suo Legato Reipublicæ; quæ eum, ut moris, miserat ad præstandam obedientiam suæ Sanctitati, suspicabatur sibi plus reliquis honoris deferendum. Nihilominus è compluribus talibus blanditiis, non invenit semper modum se extricandi. De eiusmodi honoribus aut acceptis aut recusatis absolute semper tacebat, aut si esset interrogatus, loquebatur quasi non dignaretur respondere, nisi semper verbis, quæ impressam gerebant ipsissimam effigiem humilitatis. Concionatus fuerat Quadragesimam Mutinæ, & invitaverant eum, ut aliquanto tempore penes illos maneret Serenissimi Principes, qui eum cum magno sensu pietatis audiverant dicentem, & desiderabant fatigatum ex singulari favore extra civitatem aliqua recreatione afficere in locis deliciarum, quos Principum more foris habebant. Ipse se operosè excusavit prætextu negotii prægnantis, quod dicebat se Mediolani habere; & exigebat, ut ibi quam primum se sisteret. Et vero statim post festa properavit Mediolanum, quo cum

ve-

venisset citius, quam quisquam opinatus fuisset; obviam factus est cuidam fratri; qui admiratus dixit: quomodo R. V. reversa est tam cito, ut ne quidem prænuntia habuerimus eam venturam? Respondit Pater: egregia res! nunquid è Magnatibus unus ego sum; qui debeam apparatorem præmittere, ut nuntiet me brevi adfore? In honoribus porro, quos videbat se excutere non posse, utebatur alia industria humilitatis, non velle videri humilem se humiliando, nec acquirere honorem cum inutili repulsa honoris; tum enim moris habebat non loqui vel verbum, nullas excusationes humanitatis adhibere, vel instantias ad recusandum. Quando idem ille Episcopus Visconte Patre destinato jam ad dicendum per quadragesimam, è suggestu suæ Cathedralis, singulari circumspeditione Concionatoribus Societatis reservato; miserat suum Secretarium cum rheda sex equorum, ut adduceret, & reduceret. Pater ad insolitum istum honorem, quem cum decore, non poterat reiicere, non ostendit id sibi placere
vel

vel displicere, gratum esse vel ingratum, accipere vel detractare, sed sivit se vehi contentus quod humiliaret se, monstrando se æque facilem in acceptando, quam honesto prætextu ad resiliendum. Erat utique tam remotus ab omni specie præsumptionis, cujus impulsu prætenderet in domo majus sibi deferri obsequium, aut delicias in victu, aut majorem curam suæ personæ, quæ esset in tanta auctoritate in Ecclesiis, in quibus concionabatur; ut domi se gereret, quasi minimus omnium, nec plus dareturbationis, quam si non esset in rerum natura. Si excipias quod cibum sumeret in cubiculo, quando per quadragesimam concionibus destinabatur; quamvis esset illi non levis mortificatio; faciebat id ne periculo se exponeret, publico præjudicandi: cæterum non admittebat, nedum petebat rem quampiam, quæ speciem haberet singularitatis, etiam abstinens eo, quod fatigatio & debilitas suo jure requirebant. Absoluta deinde quadragesima, tam procul erat ne evanescens gestiret,
de

de magno auditorio, singulari applausu, & fructu extraordinario sequuto, ut semper potius tam dejecto animo reperiretur, quod quandoque oportuerit eum consolari; contra quam aliquibus contingit, quibus displicet illud quod faciunt ex appetitu gloriæ; quia revera judicabat se defuisse partibus suis, & pulpitem dehonoraſſe, eo quod videretur sibi dixiſſe quædam, quæ haberent plusculum licentiæ, & levitatis, quas opinabatur præcone verbi divini indignas.

Si contingeret elapſum ei quidpiam fuiſſe dignum censura, aut in se, ut poſſunt etiam prudentiores errare; aut propter adjuncta, quæ quandoque exigunt particularem circumſpectionem; ipſe non ſolum non detrectabat correptionem, nec excuſabat dictum, ſed errorem plene ac ſincere agnoſcebat. Cum aliqui ad P. Generalem detuliffent, exceſſiſſe in inveſtiva quædam è pulpito ex nimio zelo facta, non tantum ſe non purgavit; ſed P. Provinciali ſupplex fuit, ne ſe defenderet, ut merito poterat, apud ſuam Paterni-

tatem; sed permetteret mortificationem dignam, ut dicebat, propter suam temeritatem, sibi injungi. Notabilius aliud documentum, quod Romæ dedit; ubi cum magna vehementia gravius perstringeret vitia, & exaggeraret gravitatem peccatorum, quam arguebat ex plagis, quas Deus immitteret Christiano orbi, flagellans etiam ferro hostili: exemplo usus est rei, quæ Magnatem aliquem perturbavit. Quare iussus est in pulpito hoc temperare. Sine ulla tergiversatione, & oppositione sumpsit in se, non solum id facere libenter, verum etiam fecit cum maxima claritate, & tranquillitate, observata à compluribus prudentibus, Religiosis æque ac sæcularibus: & insuper libenti animo subivit impositam sibi in refectorio poenam, nec doluit eam innotescere personæ offensæ; quin imo dixit P. Generali, etiamsi præciperet cum recte ad collum alligato accedere ad suam Excellentiam, ut peteret sibi condonari offensam, se non defuturum. Et in omnibus ejusmodi eventibus eo se gerebat modo, ut licet culpabilem se

P

non

non inveniret, paratus esset dare satisfactionem, & fateri se vere errasse, atque mereri correctionem. Scribens deinde hunc successum ad Amicum, solum dixit: *De meis concionibus absolutis cum consueta mea imprudentia, nihil tibi habeo dicere, ne fastidium pariam argumento parum lectione digno.* Qua parsimonia in scribendo, volebat se præterea privare illa consolatione, quæ sentitur ex eo, quod in simili casu quis possit Amico fidenter aperire, quid sibi sinistri acciderit: dici tamen potest eum non habuisse sensum afflictionis, quem alteri posset communicare; quia apud alios gravius se incusabat absurditatis & temeritatis, quod caruisset semper judicio; & quod meritus fuisset expelli è Societate, cui non noverat servire, at solum damno esse. Nec hoc erat iudicium actuale unius vicis, causatum ex aliquo casu extraordinario, sed perpetuò, quantumcumque res illi bene & prospere secundum communem opinionem successissent, humilitas eum in suo tribunali condemnabat. In Epistola ad amicum,

cum, post prædicatam quadragesimam Genuæ anno 1646. maximo concursu, plausu, & fructu: ita fatur: *Fecit mihi Dominus gratiam supra communem, quod dederit mihi vires ad continuandum usque ad finem: sed ego illi respondi more meo, hoc est absurde; quia subinde timui illi servire, eo quod illum sæpenumero offenderim, effutiendo res insulas, & indecentes, quas non adverti esse tales, nisi postquam protulissem. Si antea reflexissem, voluissem conferre cum aliis, qui me prudentia antestant.* Has vero quas vocat absurditates, & indecentias, nemo cogitet fuisse vana & levicula, poëticis phaleris, & verbis ad prurientes aures compositis, & risum concitare natis pigmentata, & depravata; sed solum erant tractus aliqui, magis arguti tamen, quam Sacri, qui ex assuetudine librorum variæ eruditionis à se in sæculo stylo eleganti editorum, illi adhæserant: Quemadmodum S. Hieronymo elegantia Marci Tullii Ciceronis, & ex versibus Virgillii, quos non fatis cum maturitate Sacri Oratoris potuerat ad limam revoca-

re: enimvero Zelus se, & alios salvandi desiderium, cito eum rapuerant ex Academia ad Ecclesiam; nec dederant otium commodum studio Sanctorum Patrum, quorum lectione, ita ejus eloquentia reformabatur, præscindens ornamenta Magdalænæ, & in locum assumens Iudithæ, ut si illi plus temporis relictum fuisset ad se perficiendum, reliquisset normam perfectam sacræ eloquentiæ, forte à multis expetitam, sed à paucis impetratam. Qualiscumque tamen fuerit, omnibus erat admirationi, præterquam sibi soli: ea propter arbitrabatur dignam, cui silentium saltem in urbibus imponeretur. Hinc in alia sua epistola, dolens se Senâ Missum Romam in lecticâ, ad quod fuerat adactus, quia de facto febricitabat; eratque ejusmodi morbus, ut phtyfm minaretur in aëre Senensi: ita tamen scripsit. *Haud dubie habebis quod doleas, quando intelliges me alteri rei servire non posse, quam quod proficiscendo nunc uni, nunc alteri Collegio molestus esse, & onera creare debeam: verum tamen me consolor hac satisfactione,*
quod

quod Superioribus plus una vice repræsen-
taverim prævisionem meorum successuum,
& quod par non sim deinceps futurus, li-
cet alii meliorem de me haberent opinio-
nem, itineribus conficiendis. Ex humili
hoc sensu quem de se ipso habebat in
munere annuntiandi regnum Dei;
oribatur illud magnum desiderium,
quod supra, illum notavimus habuisse
in aliis rebus; nec in hac functione de-
fuit, instructionis accipiendæ; &
promptissima facilitas accommodandi
se aliorum consiliis, atque secundum
ea componendi æque alias suas actio-
nes, ac conciones; quia numquam si-
bi persuadere poterat quod in arte di-
cendi magister esset. In quadam qua-
dragesima, Pater, cui multum tribue-
bat, observaverat non nulla ex con-
cionibus ab illo auditis, quæ videban-
tur posse corrigi, ac emendari: aliquo
igitur post quadragesimam finitam
tempore, ad eum detulit puncta à se
censurata. Quibus P. Antonius Iulius
ita recreatus fuit, ut voluerit sæpius
recurrere ad eundem Patrem, quo
melius reminisceretur, & clarius il-

las animadversiones perciperet : nec finis erat gratiarum, quas ei referebat, dicebatque dolere se quod non omnibus suis concionibus interfuisset, ut de omnibus suis erratis iudicium prudens ferre posset. Apud alios vero profitebatur, illum Patrem se habere pro amico sibi carissimo, qui se de omnibus secundum veritatem & rationem commonefecisset : condemnans seipsum, nominatim in quibusdam, de imprudentia commissa non parva. Dum versaretur Mediolani, fuit rogatus ab Excellentissimo Senatu, ut peroraret in solemnitate, quam sacrum illud collegium celebrabat, in Die natalitio ultimi Principis Hispaniæ. Pater se excusavit quantum potuit, quia non libenter ratiocinabatur nisi cum fructu, cujus ejusmodi Panegyres parvam spem faciunt. Nitebaturque illum honorem, & plausum excutere, utpote semper hostis omnium earum concionum, quæ pompam habent; & in genere exornativo plus ostentationis præferunt quam rei. Ista autem vice magis difficilem se præ-

præbuit in admittendo, quia sibi in
animum induxerat, non posse se dis-
currere hic & nunc cum satisfactione,
tam sapientis & gravis confessus. Ve-
rum cum excusatio non esset admissa,
humile ejus cor suggestit illi rarum
conceptum: petijt enim ut alter com-
poneret discursum, quem ipse sibi im-
primeret, & recitaret. Eo nec proba-
to, nec concesso; non supersedit, do-
nec assignaretur ei Pater, qui auxilia-
rem saltem ei manum in componendo
præstaret, & secum conferret. Et de
facto contulit, mutavit, correxit,
dempfit & addidit ex arbitrio illius Pa-
tris, quidquid suggestum fuerat. Nec
solum mutavit, accommodando ex
virtute certo quodam modo volunta-
tatem, sed maiore virtute penitus
subijciens intellectum, fatebatur re-
cte esse emendatum; & ostendebat ip-
semet personis, quæ ignorabant alie-
nam manum intervenisse, censuram
quam tulerat; & arguebat illa, quæ
primo in chartam coniecerat, tam-
quam inconcinna, aiebatque se mul-
tum debere illi, qui plumbum suum

verterat in argentum & aurum. In his erat multo liberalior, corrigebat, & delebat, quando minima umbra apparebat auctoritatis Superiorum. Atque ita Cremonæ significaverat se decrevisse de pulpito proponere casum qui evenerat recenter: Superior curavit eum moneri per Fratrem Coadiutorem, qui erat illi socius, conducibilius fore, si id non diceret. Ipse statim paruit, & erasit. Incumbebat illi Mediolani concio de B. Francisco Borgia, in ejus festo die, quæ maiori quodam apparatu celebrabatur, ob præsentiam D. Ioannis de Borgia præfecti Castri Mediolanensis. Multum tergiversatus est, etiamsi multa illi erga Beatum illum intercessisset propensio tam in sæculo quam Religione: tandem tamen acceptavit laboris solius intuitu: quem appetebat, & à quo alij se subducebant; cum esset tempus, quo studia cessabant. Et tum quidem quod attinet argumentum, non dabat occasionem, timorem demonstrandi, ne esset aliquid in suo conceptu quod esset incongruum, aut suspectum de Iudicij
de

defectu : ut ne tamen impegisse se
nesciret , petijt studiose à quodam
Scholastico nostro, ut se moneret, si
alicubi exerraret. Cæterum quando
offerebatur necessitas præstandi ali-
quam actionem, quæ nata erat ei pa-
rere plausum singularem, nec posset
excutere, aut obscurare, quasi habe-
ret horrorem illius splendoris humani,
confestim se recipiebat ad orationem,
& ut posset ex animo dicere: *diem ho-*
minis non desideravi, etiam lucem diur-
nam excludebat, colligens se in tene-
bris; fortasse ad imitationem P. Vin-
centij Caraffæ, qui honore affectus à
Prorege Neapolitano, ut Patrini vice
assisteret filio, Sacro fonte Baptismatis
lustrando; reversus domum in obscu-
ro se abdidit, & quæsiuit occasionem,
ut omnem aulæ recordationem à men-
te sua excluderet. Non absimiliter P.
Antonius Iulius, Taurini concionatus
festo Circumcisionis coram Celsitudi-
nibus suis Regijs, & tota Aula nobilif-
simæ claritudinis: continuo se sub-
duxit in cubiculum: quo caritas sug-
gessit cuidam Patri, ut eum conveni-

ret, ex sollicitudine, ne deficientibus alijs, qui eum curarent, solus relictus esset, & male illi provideretur; pulsavit ad ostium, & cum ob strepitum, qui foriserat, non audisset, an Pater respondisset; aperuit, & reperit eum in obscuro cum toga, stola, & superpelliceo, sicut descenderat è suggestu, genuflexum in medio cubiculi; ut cor suum cum Deo recolligens, abstraheret ab illo plausu, & honore externo, qui ei utcumque lenocinatus fuerat, & mentem distraxerat; quo ostenderet pluris se facere illam sui desertionem, quam dignum se censebat, quam concursum.

Confugiebat ad omnes illas latebras (si tamen ita appellare fas est) quibus ejus studebat humilitas procurandis, adiunctas claritudini concionum ejus, quam dum nitebatur caligine involvere, magis acuebat ad splendorem. Omitti hic tamen non debet magnum & assiduum, quo flagrabat, desiderium non prædicandi in urbibus celebrioribus, & magnis; nec è pulpitis, quæ nomen & famam conciliabant; sed in exiguis pagis & oppidis, ac locis igno-

ignobilibus ; imo prorsus desistere à concionandi munere optabat. Movebatur autem eo ex causa , qua zelum animarum moderabatur ; quod diceret se jam inde à sæculo habuisse appetitum se ostentandi , & quod ille perpetuo sibi adhæreret , faceretque concionari cum ambitione & vanitate. Fatebatur id tam ingenue, & eo candore, ut credibile faceret, sibi relictum aliquem ex illis Angelis Sathanæ, qui eum colaphifaret puerilibus illis vanæ gloriæ insultibus, ut per illam infirmitatem perficeret se in virtute virili & robusta humilitatis, quæ sub illis ictibus vigorem hauriebat ; & ex adverso suspectas faciebat negationes illorum, qui subinde spirantes vanitatem in dictis, in aspectu, in persona , non habent tamen minimam humilitatis scintillam in corde. Fatebatur P. Antonius Iulius sibi tales favillas aliquando in pectore subsilire, sed tanta cum celeritate eas excutiebat, ut non solum *odor ignis non esset in illo*, sed etiam repercuteret eò, unde venerant ; ut inimicus ringeretur, & arderet invidia. Sic Cremonæ, ubi
fuit

fuit libentissime auditus, quodam die ob exequias celebres, quæ alibi celebrabantur, habuit in concione paucos præsentem: de quo sensit primo intuitu displicentiam quandam naturalem, sed illico ut *faceret cum tentatione proventum*, se humiliavit, manifestando imperfectum suum fratri sibi socio, & dicens; quod utcumque sensisset, videre auditores tam raros; sed simul adiecit quod si obedientia ei præcepisset, concionari ad nudos parietes; eodem tenore & fervore dicendi, quo alias, usus fuisset. Verum enim vero licet hanc insidiantem sibi ambitionem studeret tantis animis superare, quia tamen recordabatur antiquarum inanitatum, non fidebat sibi usquequaque. Ut itaque isto se metu liberaret, & in poenitentiam suorum peccatorum; sæpius proposuit voce & scripto suis Patribus Spiritualibus, ac Superioribus, sibi adimerent ministeria ista speciosa, & occuparent se in locis & functionibus inferioris ordinis. Quam autem sincere hoc cuperet, in litteris suis satis exprimebat, In unis
ad

ad amicum scripsit in hæc verba. *Absolvi conciones esurialium dierum magno cum tædio & labore. Nunc cum approbatione Patrum meorum, quibus Spiritus curam concredidi: cogito Patri Generali proponere aliquas rationes concernentes, alias corpus, alias Spiritum; ob quas mihi apparet, si debeam perseverare in munere prædicandi, satius fore Sphæram Concionatoris Provincialis, quam Generalis percurrere, id est prædicare in pulpitis tertiæ classis, quam primæ vel secundæ, quæ P. Provincialis dispositioni relinquuntur. Hæc illi vivaciter proponam, & postea cum resignatione promptum me exhibebo, ad omne id, quod de me statuet Obedientia. Id cum exequutus fuisset, paulo post scripsit ad eundem: scripsi non fictè, sed ex corde Patri Generali, & proposui illi nervose multa solida in utramque partem argumenta, quibus permoverem, ut consideraret, utrum expediret magis me applicari pulpitis speciosis, in locis, & urbibus conspicuis, quam conditionis minoris, non tamen minus, at fortasse magis idoneis ad fructum colligendum. P. Generalis rescripsit mihi sibi gratum id accidisse, nihil tamen in*
par-

particulari resolvit. Equidem hoc lucratus videor, quod in illo splendore nihil habiturus sum mei, & me promptum obtulerim ad descendendum à summo ad infimum gradum scale, sine ulla vel minima repugnantia; uti per Dei gratiam palam faciam, si periculum fiat.

Porro licet videret, quod Superiores prudenter anteponentes gloriam Dei ejus judicio, & desiderio fugiendi vanam gloriam; nec non civitatum, & Prælatorum expectationem, bono humiliationis ejus, non annuerent ejus petitionibus: quia tamen illæ proficisciebantur ex sincero corde, & cupientissimo, non apparendi humilis, sed vilis, ut sibi persuadebat se esse; non desijt umquam prolixis id litteris sollicitare, & instanter à Superioribus deprecari, nec desijt, usque dum vita suppeteret. Anno 1661. quatuor præter propter mensibus, priusquam ad meliorem vitam migraret; dum esset Mediolani ut diceret per Adventum, eo quod debilitas virium se proderet in vultu, & indicium esset, quod affligeret se maioribus doloribus, quam par erat

erat, præcepit illi P. Provincialis, ut chartæ committeret omnes orationes, devotiones, & austeritates corporis, quas faciebat, quo eas moderaretur, & solatijs reficeret. Quid ipse? Quamvis esset humillimus, paruit tamen confestim, & quod erat iussus facere, in folio descripsit, & tradidit: de quo postea redibit mentio: finita autem enumeratione pœnitentiarum, non reflectens, quod non exigeretur ab illo recitatio desideriorum, quibus flagrabat ad se humiliandum; quoniam tamen ijs plenum habebat cor, ut quocumque loco & tempore ea excitaret, adiunxit etiam ea *opportune importune*, & verbis suis expressit, quæ operæ pretium erit ad edificationem hic referre. Et licet alibi aliquid in hanc rem perstringendum est, nec ingratum, nec superfluum erit ea subiungere tamquam spirantia præstantem virtutem. Dicit itaque in hunc modum: *Habebam ex natura meretricium genium ad studia litterarum, & vanitatis, quæ ex illis resultat, cupidissimum; nec habilitas supra vulgarem ad ea assequenda deerat.*

deerat. Verum enim vero Pater meus ei non velificabatur, non permittens me frequentare scholas. Sed domi dabat mihi Magistros parum peritos, à qualibus cum facile didicissem, quidquid habebant scientia, credebam me affatim sapere. Postquam vero in virum excrevi, vidi me parum scire: & quasi phrenetica quadam ambitione in cupiditatem abreptus, me in doctrinis perficiendi; volui tempus deperditum recuperare; atqui totis diebus & quasi totis noctibus incumbendo studijs, sensi me magis, ut ita dicam intricari, quam proficere: ad eum modum, ut licet stomacho præditus essem & capite fortissimo, post quinque, vel sex annos, quibus eam vivendi normam sectatus fuisset, expertus sum unum & alterum ita labefactatum, ut invenirem me plane inidoneum, qui deinceps aliquid prestare posset. Perpetuo tamen per annos plurimos, violentâ illâ passione doloris fui cruciatus, quod caruissem bona directione in conquirendis scientijs, & quod valetudinem pessumdeditsem ex ambitione eas assequendi, & per earum splendorem eminenendi. At licet mihi per Dei gratiam lux aliqua affusa sit rerum æternarum, qua ille pas-

passiones non parum fuerunt refrenatae, non
tamen fuerunt penitus extinctae; nam per
intervalla melancholicis insultibus me im-
pugnarunt, nominatim suggerendo appeti-
tum commorandi in locis celebrioribus, in
quibus obeuntur functiones illustres, & lit-
tera efflorescunt; tum quando isthic judico
de tali vel tali juvene, quod in re litte-
raria laudem tulerit, mihi recurrit in men-
tem, quod cum essem adhuc aetate inferior,
plus praestitissem, si pares praecceptores ha-
buissem. Qua omnes ariditates ex vanitate
Spiritus originem habebant, cui fui extremè
obnoxius; neque adhuc modo ab illâ sum
omnino immunis. Puto me vero, ab ea im-
pugnatione penitus liberatum iri, si vivere
mihi detur in quopiam Collegiolo, mini-
sterijs tam splendidis non occupato, sed
omnibus ignoto; & sub Superiore, qui ex
natura contrarius meo genio, occasionem
det abnegandi meam voluntatem; quod si
autem pars tunc sensitiva sentiret, repug-
nantiam in parte inferiori; nihilominus
pars Superior, ut mihi persuadeo, pro emo-
lumento spirituali haberet non leve substi-
dium. Quare R. V. infirmis precibus obte-
stor, in genua abiectus, ut pro gloria Do-

Q

mini

mini Dei nostri, mihi hoc tribuere dignetur. Hæ erant impressiones & cogitationes humillimi illius cordis, in quibus ultra notitias, quas dedit suæ excellentiæ naturalis, tanto securioris, quanto magis comparatæ ad se humiliandum, manifestarunt se tantæ virtutes, quantas poterit observare Religiosus Lector, cupidus proficiendi.

C A P V T X.

Mortificatio passionum in animo P. Antonii Iulii.

Mortificationi hæroicæ passionis tam superbæ, possumus Socias addere, quasi in comitatum triumphii, alias passiones animi, quæ fuerunt ab illo tam alacriter coërcitæ & refrænatæ, ut cum ne quidem parvi motus fuerunt ei familiares, non potuerit deprehendi quo firmo animi decreto dominium eorum sibi comparasset. Sufficient tamen pauca iudicia in argumentum victoriæ tam generosè obtentæ. In eorum seriem accenseri potest

test illud desiderium supra relatam, vivendi in aliquo Collegio obscuro, non solum humiliationis gratiâ, sed etiam cum accessione Superioris, qui eum assiduè exerceret, in abnegatione propriæ voluntatis. Tale fuit postulatio, ut posset se tamquam vile mendicabulum ostendere in porticu Albari, & vanitatem sæculi explodere, mortificando se in ipsa mortificatione amicorum, & propinquorum. Tale item constantia in gestando habitu vili, cum esset Sacerdos sæcularis, in conspectu totius civitatis cum sensu suorum consanguineorum, inter quos ut fuerint multi pietate præstantes; tamen cum necdum pervenissent ad eam Philosophiam, quæ latet sub hoc pallio, habebant se pro dehonoris & læsis: sed alia sunt præterea quæ non sunt adhuc commemorata, recordatione tamen & imitatione digna. Sunt autem hæc: Eo tempore, quo Oratoris munereungebatur in aula Hispanica, & meditaretur reditum cum tota sua familia, fuit per mortem ereptus filiulus, qui illi erat longè carissimus,

& de quo scribens ad Dominam suam Matrem dicit: profecto tam inopinamors & jactura, pupugit mea viscera, quia puel-
 tus elegantior, & indolis placidioris, non poterat vel imaginatione alicujus concipi & fabricari: dein recensitis qualitati-
 bus ejus bonis, robore & valetudine, quæ præferebat, statim prodidit, quam Christiane viderit eum, spatio non am-
 plius quatridui, quadam specie epilep-
 siæ expirantem, dicens: Et tamen quando fingebamus nobis spem affulgere pe-
 riculi cessantis; subito extinctus est. Pa-
 tientia. Dominus dedit, Dominus abstulit,
 sit nomen Domini benedictum! meliorem
 sibi sortem securam reddidit, & migravit,
 ut æternum beatitudine gaudeat; cujus fi-
 dem certam habemus: proinde dignus est
 invidia, non lacrymis. At tamen qui cor
 eripi pusionem & infantem tam amabilem
 totum venustum, & mansuetum, & totum
 bellum qui sortitus erat animam prorsus
 bonam; non potuit non esse lacrymabundum
 etiam illud gaudium, quod sit beatus. Cæ-
 terum orabit pro nobis, intercedet pro no-
 bis. Deo gratias agamus. Ita noverat suo
 tem-

tempore concordēs reddere affectus
Patris, & Christiani. Aliquanto post,
cum esset Sacerdos sæcularis, mortua
est sibi senior filia, non ita pridem ma-
rito juncta. Indiciū sensus hoc so-
lum edidit, quod receperit se ad No-
vitiatum nostrum foris Genuam, ubi
sequenti manè, plus quam per horæ
spatium discurret quidem cum uno è
Nostris de rebus bonis, & salutaribus,
sed ne verbo quidem illato de tali
morte, nec minimo perturbationis
signo dato: adeoque qui non perce-
pisset aliundè casum, ne tum quidem
recordatus fuisset; nisi quando Pater,
qui recenter fuerat Sacerdotio decora-
tus, se paravit ad celebrandum, & ro-
gavit ejus opem, ut quæreret in Missa-
li Sacrum pro defunctis, quod inten-
debat pro eâ facere: per cujus mor-
tem, quanto minus commoveret se,
ad sensus doloris inutiles eliciendos,
*sicut & cæteri qui spem non habent, tan-
to magis resuscitati sunt sensus illius
tristitiæ, quæ in salutem stabilem opera-
tur.* Etenim illo ipso mane dedit in re-
fectorio communi quædam signa hu-

militatis, & poenitentiaë; de quibus dictum jam est superius. Argumenta animi altè, & Sanctè in Deo fixi. Neque minus ponderanda est fortitudo, quâ, licet jam Religiosus, accepit obitum Domini Iacobi Philippi Durazzo cognati sui, quem singulari amore complectebatur, tenero simul ac forti; utpote qui fundatus erat, non solum in communiione sanguinis, verum longè amplius in soliditate virtutum, quæ illi præsto erant in supremo gradu, & exercebantur moribus gratiosis & benevolentia plenis; quod ei etiam conciliabat gratiam apud non conjunctos, & reddebat supra modum spectabilem inter Nobiles; utpotè qui tum honoribus civilibus, & auctoritate privata in sua patria emineret. Cum ita nobilitate, atque una præfulgeret ornamentis virtutis, finivit optimam vitam morte, quam fecit pretiosam coram Domino, fortitudine animi, pietatis affectibus, & crebris actibus virtutum Christianarum. Quod cum relaturn esset P. Antonio Julio, qui tum temporis versabatur Senis apud Dominam suam sororem,

rem, viduam defuncti: dedit ad illam Epistolam spirantem quid Sanctitatis, in quâ, uti non patefecit minimum infirmitatis humanæ indicium, eo quod perdidisset propinquum tam arctè sibi devinctum, & amicum tantopere addictum illi, & toti Societati; ita attulit sorori consolationem planè robustam, desumptam ex certa fiducia bonorum æternorum; & nixam spe certâ, quam conceperat de salute animæ ejus, quod gauderet remuneratione, qua bonorum suorum operum aliàs patratorum, qua cruciatuum in morbo & morte constantissimè toleratorum. Vndè concludit: *quod me attinet nullus dubito; quin ipse ut summum, ut summum inquam tantum transierit, quasi per ignem, & modo dicat: O beata & felices afflictiones, qua paucorum dierum levissimis pœnis, me redemerunt ab illis, quarum singula hora superant annos integros, quibus aliquis decumberet in lecto, omnibus Iobi miseris, & morbis oppressus! Eia ergo soror amantissima, noli angi corde circa res transactas: sed esto segura, quod Deus usque ad extremum halitum Marito tuo astiterit, & cu-*

stodierit paterno suo, & amabili, & liberali modo agendi, quo solet divina misericordia uti erga suos, quos magis diligit. Certè quasi manibus palpandum dedit quam luculentè noverit premiari eos in morte, qui dum viverent, illi benè servierunt. Hæc erant sensa, quæ in morte carorum vivebant in corde P. Antonii Iulii mortui omnibus aliis. Nec enim solum mortuus erat suis consanguineis extinctis, sed insuper etiam vivis. Invitatus aliquoties ad domum vel prandium à dicta Domina sua Germana, ubi, ob conpirationem animorum quæ erat inter illos, poterat esse securus, tractandum se magis ab eâ ad modum Magdalensæ, quam Marthæ. His non obstantibus quantumcumque rogaretur, & licet in ejus domo sæpè versaretur. Dominus Franciscus filius suus secundo genitus sibi per dilectus; numquam induci potuit, ut iret, nisi fortassè unis vicibus, ut suis Superioribus obsequeretur; & tum tam frigidè se gessit, & animo tam distracto, & aliis cogitationibus occupato, quasi esset à se distitus, & ut volebat S. Antonius,

pius, esset Monachus extra cellam, videreturque piscis extra aquam. Quin imo quando ille, & illa degebant Mediolani; quantumvis dicta Matrōna videret alio se non gaudere solatio, quam ex ejus conversatione spirituali; aut aliquorum ex suis filiis Religiosis; ita tamen erat ab illâ abstractus; ut subindè alia de causa egressus domo, si quaeretur à socio, an non vellet eâ occasione uti ad invisendam sororem? responderet: non certè: quia esset perdere tempus. Cum esset missus Genuam, ac ibi multis mensibus subsisteret, numquam accedebat ædes suorum consanguineorum, aut propinquorum ad eos invisendos, nisi ob aliquod officium misericordiæ & Charitatis; cuius instinctu multo tempore de industria astitit sedulo Dominæ Matri suæ in morbo & morte; nec voluit interea immiscere se negotiis ullis familiæ, prout fecisset alibi: sed solummodo impendit se salutis & devotioni illius animæ, quæ istis pietatis obsequiis consolatissima ex hac mortali Vita migravit ad immortalem. Cæterum ex

humanitate, quamvis intra terminos Religiosis non dissentaneos, non ibat quemquam visitatum, dicens habere se rationes, quare sibi magis, quam cuilibet alteri, maximè Genuæ conveniret ab omni simili urbanitate abstinere: unde per æstatem concionanti in templo nostro quod habemus Albari, cum insinuaturn esset à Superiore moris esse, & consultum Ecclesiastæ, visere personas eminentiores, nobis magis addictas & devotas: ne obedientiæ se subduceret, paruit: aliquot earum cum ipsomet Superiore adivit; atque ita se gessit demissè, ut apud illos Dominos non solum benevolos erga Societatem, verum etiam familiariter notos, & veteres amicos, cum quibus paucis ante annis fuerat familiariter conversatus, & nominatim, in domo Marchionis Rodolphi filii sui; manserit vacationi internæ intentus, & abstractus; & tam parcè locutus fuerit, & se ostentaverit, quam faceret minimus Frater Coadiutor in socium assignatus. Fuerunt illi actus mortificationis multo insigniores, quam si visita-

sitationibus illis abstinuisset, in exemplum profecto Religiosis, multum dignitate illo inferioribus; laudem mereri, non tantum moderatum esse in visitationibus, verum etiam in usu libertatis, quam existimabat se dedecere. Negotiis & commodis suorum propinquorum, etiam filiorum tantum supersedebatur, quantum sibi licitum erat & possibile: multoque magis aliorum, quibus minus erat obstrictus. Hinc factum quod cum versaretur Bononiæ, & ibi curaret nescio quæ, pro quibusdam suis propinquioribus amicis, se ostenderit tam ab illis alienum, ut scripserit prudens quidam Religiosus, quod viderentur illi consanguinei sui adinstar istorum, quos sibi olim quidam Sanctus fabricabat, ex nive masculos; & quod cum necessariis suis, & eorum rebus valedixisset, indicium esse videretur morientis in eo tam piæ, & præclaræ ex natura & virtute propensionis, egentibus benefaciendi; quia cum esset Genuæ, & recurrerent ad illum egeni & calamitosi, quorum multos reliquerat pestis, ut sua intercessione
impe-

impetrarent aliquod subsidium ab ejus propinquis, solebat illis magna cum commiseratione, & repugnantia dicere: *Fratres mei, non sum ego jam amplius is Antonius Iulius Brignole, qui fuit; non habeo apud illos auctoritatem. Non sum Dominus bonorum, & facultatum eorum. Tædet me ipsorum. Sed si meo consilio stare velitis, vos ipsi eos accedite. Si pii sint, & justi, vobis succurrent.* Displicebant illi plurimum tales interpellationes, quæ illi occurrebant pro rebus temporalibus vel amicorum, vel aliorum. Eaque de causa, atque ex aliis motivis, quæ aut per se, aut ex sua viva apprehensione, quando Genuæ degebat, vehementer eum affligebant; aut etiam ex virtutis dictamine, quod nullum posset amplius gustum percipere ex rebus fluxis, quas tam generoso animo aspernatus fuerat, dum mundo nuntium mitteret; tum etiam ut se prorsus liberaret ab affectu amicorum, & patriæ, valdè invitè ibi morabatur, quod quidem in pœnis annumerabat, & ita ei molestum erat, ut scripserit non semel esse se in perpetua inquiete-

quietudine, quæ illi tollebat attentio-
nem, & sapidam applicationem erga
exercitia spiritus, & surda quasi lima
vires corporis cum sensu aspero attere-
bat. His tamen non obstantibus tam
erat sui Dominus, ut quoties illi injun-
geretur Genuam se conferret, semper
promptissime eo properaret; sive ad
verbi Dei prædicationem, sive ad alia
munia, licet sentiret tantam repug-
nantiam ut diceret se malle proficisci
in Indias Occidentales; & vero serio
cogitabat eas expetere: etiam ea prop-
ter, ne posset amplius mitti Genuam,
& se tam magno locorum intervallo
sejungeret, ubi nihil novorum audi-
ret, de illis, quæ tantoperè fastidie-
bat. Sæpe sæpius, ut minimum in
mente versavit cogitationes, ut effica-
citer à Superioribus peteret, si ad glo-
riam Dei esset, permitterent sibi sem-
per degere quam longissimè remotum
à Patria. Scribens ergo ad amicum con-
sili gratia ita ait. *Secundum experien-
tiam quam habeo, nullum aliud superesse
mibi remedium reor quo jucundè vivere
possim: puta: quo longius abero Genua, tan-*

to plus letabor. Loquor de letitia quietis sensibilis. Quid jam melius est? an recusare fortè, an perseverare in ista cruce? qua amaritudine afficit spiritum, & non potest non redundare in corpus: ut in me verum fiat illud: spiritus tristis exsiccat ossa: nihilominus sum paratus, & iugo obedientiæ actutum collum submitto. Et in alia epistola conjungens simul molestiam & resignationem, ita loquitur. Contigit quod turbatus fuerit animus, ob certa quaedam eventa qua me vexarunt; ex quibus apparet, quod nulla re gaudere valeam quin semper interius affligi me sentiam, nisi sim longè Genuâ remotus. Vsu didici id unicum esse remedium ad quietem; si illi tamen qui me gubernant, arbitrentur non esse consultum, ut illa fruatur; persuadebo mihi Dei esse voluntatem, ut illam crucem feram, & humeros illi subdam; non tamen sine gravi sensu. Quia quantumcumque conor per partem Superiorem, voluntatem meam conformare divinæ; non possum equidem cohibere rebellionem partis sensibilis. Sed expeto aliorum precibus adjuvari, quo meæ molestiæ & labores non separent me à Deo, sed magis cum illo

con.

conjungant. Ejusmodi erat fortitudo animi in P. Antonio Iulio, quam non nemo fortasse parum exercitatus in soliditate virtutis, credet defectum exiguæ mortificationis, illam, quem Pater vocabat rebellionem partis sensibilis & turbationem animi. Verum si quis taliter sentiat, recordetur Angeli Sathanæ, qui datus erat Apostolo, & teneritudinis Sanctorum in separatione & morte suorum, quos efflictim diligebant: & facilè videbit, quod sit discrimen inter apathiam stoicam, & mortificationem Christianam, quæ non tollit sensum, sed negat consensum: quanto enim acrius sensit animus impressionem naturalis displicentiæ, tanto magis heroicam reddit fortitudinem. Non solum in sustinendo sensualitatis impetu, sed etiam in quærendâ ferâ illâ indomitâ, & provocandâ ad certamen. Post illam lentam quidem, sed præclariorem victoriam quam de seipso reportabat P. Antonius Iulius, videri poterant, minoris momenti, nonnullæ breves & actuales, quæ sequutæ sunt. Operæ pretium tamen erit

erit hic producere, quid post castigatum erga consanguineos & filios affectum fecerit, ut eum erga partus ingenii, & opera mentis, in quibus exantlandis se exhauferat, vel extingueret, vel refrænaret. Dum habitaret in Domo Professâ Mediolanensi, & diceret per Adventum, perierat ingens fascis scriptorum, quæ complurium annorum improbo labore collegerat, pro materia concionum. Obviam factus isthic uni è Nostris dixit, an ignoras infortunium quod mihi supervenit? cumque animadverteret eum compassione commoveri; sive ut se corrigeret, sive ut ostenderet se doluisse de re nihili, subiunxit: Cogita utrum debeat me poenitere, qui quotidie me sæpius offero Deo in Sacrificium, & præsto sum pro illo mille mundos, si haberem, perditum ire, si Deo jacturam paucorum scriptorum devoveam? Et fuit sane mirum, quod de se tantum proferret: sed Deus posuit in ore ejus hæc verba, ut alter actus illos apprehenderet, quibus in se reflectebat. Deus autem contentus hac

hac resignatione, ita suaviter res dispo-
suit, ut collectanea hæc fuerint brevi
post reperta. Quid jam dicam de in-
numeris aliis ingenii sui foetibus, quos
composuerat, & impigro studio elabo-
raverat in sæculo, eduxeratque ad
tantam perfectionem, & elegantiam,
ut calamus ejus famæ pennis pervola-
verit ad celeberrimos scriptores Italos?
Antequam Deo se arctius in Religione
consecraret, severum de iis instituit ju-
dicium, & eos, qui prælo editi evase-
rant rigorem suæ justitiæ, neque po-
terat recuperare, omnes exilio multa-
vit & proscripsit, & ut filios adulteri-
nos, & abortivos execratus est, &
publicè per omnia pulpita proclamari
fecit, pro damnatis. Contra alios, qui il-
li supererant in domo, fulminavit cen-
suram, si essent vel modica vanitate,
& levitate aspersi, ut igne absumeren-
tur. Tantum reservavit pauculos, qui
videbantur illi magis tolerabiles, erant-
que, prout ipsemet exposuit Patri suo
Spirituali, quem consulebat in omni-
bus; quædam Satyræ morales, & sex
poëmata versus heroici, mixti armis,

R

&

& amoribus; sed honestis; nec non quædam soluta oratione, in quibus erat quid Menippæum, & vitia perstringebantur; omnia Italicè conscripta, & hæc ipsa tamen quia erant illi suspecta, rogabat, quid iis esset illi faciendum? Ut autem ordinatius de illis judicari posset, quia prius non distinxerat benè in partes, quid illis fieri conveniret, chartæ commisit in hunc sensum. *Distinctionem, quæ circa illa scripta sumi potest, videtur mihi in tres partes dividi posse. Primo ut maneat, & retineantur prout sunt. Id autem nullo modo reor conducibile: eo quod non gesserim me in eis describendis, quæ vanitatem redolerent, ut à peccato excusari possim, saltem veniali: Secundus modus est, ut omnia simul in unum cumulum congesta, Vulcano tradantur, quod esset Sacrificium absolute generosissimum, & Deo gratissimum. Et mihi dicitur pars superior faciendum: verum enimvero se opponit natura, ne cogar prorsus destruere, quod mihi non parvo labore sterit: & foriè minus malum est, inter ea, quæ mea infirmitas committere possit. Quin & incidit mihi dubium, an*

non,

non, si ea retineam, poterunt mihi aliquando venire usui in rem bonam, & statui meo consentaneam; unde sensum haberem postliminio me ea concremasse. Tertia divisionis pars est, aliqua inde posse eximi, qua mihi poterunt servire pro lectionibus Sacris, aut alia functione religiosa, & reliqua igni tradere. Hæc cum consignata à me essent in manus cuiusdam, cui Superior iudicium commiserat. In hoc ipso verebar inesse plurimum amoris proprii, & quod eo ipso tempore, quo poteram messem inferre in horreum Domini, tum me non impenderem rei, quæ ex radice sua esset prorsus Sacra & divina. Nullum tamen alterum intuitum admittebam, quam ad debitum, cui ex voto eram obstrictus; nempe ut unice respicerem ad hoc, quod judicarem ad maiorem Dei gloriam, & bonum meum spirituale esse conducibilis; quod cum auxilio Domini accurate exequar, quia mihi decretum est obsequi Sanctæ ejus voluntati. Pater Spiritualis rescripsit: iudico melius in Domino non destruere templa profana, sed convertere in cultum Dei. Huic rescripto acquievit, & adeo submitit voluntatem, & intellectum, ut postea

ne cogitaverit quidem de illis abolendis. Atque ita isti scrupuli manserunt sepulti, usque ad mortem in illius corde, qui eos absterferat. Hæc erat celsitudo animi, qua spectabat, imò dedignabatur res sibi maxime caras, non reservans sibi vel unum oculum solum; & perfectius ambos istos duos animæ devotæ convertens in beneplacitum Dei solius. Adeoque quemadmodum dicitur quod *Deus tranquillus, tranquillat omnia*, sic Dei servus tranquillus, ipse, habebat virtutem tranquillandi animos, & suam pacem communicandi aliis; ostendendo illis, quam viles & despicabiles sint res illæ, quæ perturbant, indigna admitti à magnitudine animi Deo consecrati. Transibat aliquando Cræmonam, & offendit quosdam in Collegio, qui inter se dissidere videbantur, sensit aliquam perturbationem, quia putabat inter Religiosos dedecere omnem alienationem animi, tamquam eam, quæ scintillam periculosam proicere posset majoris passionis; unde incendium gravius alimentum sumere posset.

Quam-

Quamobrem, ipse ex motivo charitatis se interposuit, ut difficultatem conaretur superare, studens ex dictamine virtutis, unam partem alteri conciliare; & vero feliciter. Evenit enim P. Antonio Iulio quod fuerit instar ro-
ris placidi, qui mitigaret omnes passiones, dulcibus atque validis argumentis inspirans animis spiritum charitatis & concordiae, & desiderium non perdendi summum illud bonorum, ob res nullius pretii, & contentiones frivolas. Confirmavit igitur in Sancto suo decreto illos, qui parati erant cedere: atque ita serenitas pacis restituta est, & exhortatus est ipsos, quemadmodum olim S. Barnabas, *in proposito cordis permanere in Domino*. At-
qui vim habuit ejus adhortatio ob opinionem, quam conceperant de ejus probitate. Ut autem adlaboraret stabilitati illius, quam procuraverat tranquillitatis; cum deinde pervenisset Mediolanum, Superiores certiores fecit, quam laudabiliter ex virtute fecissent illi, qui maluissent cedere, quam contentiosum funem trahere,

multum illos deprædicans, quod postposuissent sua commoda caritati; Recepit dein ab iis litteras, quibus sibi congratulabantur, & multum sibi consolationis accessisse ex facto illo testabantur. Alia vice quidam Pater qui ægritudine animi laborabat, propterea quod alii ab eo requirerent rem, quam putabat à ratione alienam, & sibi in exequutione difficilem; adeoque non sine lucta superandam. Ivit quæsitum P. Antonium Iulium, ut solatium apud eum inveniret, & impetraret opem orationum ejus, in quibus multum fiducia posuerat, narravitque ei suam afflictionem, ejusque causam. E vestigio P. Antonius Iulius prorupit in hæc verba. *O mi Pater multum compatior illis secularibus, qui se vident intricatos angustiis, ob adversitates obortas in sua familia!* quo responso, etsi primo intuitu, desperato, ipsè valde caute, & prudenter tetigit concentum organi, quod facilè possit dissipare phantasiam Religiosorum ex consideratione, quam sint parvæ eorum tribulationes, si comparentur cum iis, quas

quas patiuntur mundani homines. Poterat certe apud Patrem istum esse vice modestæ correptionis, licet istis verbis non intentæ. Quippe habebat parentes necessitate & penuria pressos, quos P. Antonius Iulius aliquando magnâ Charitate sublevaverat. Attamen passioni Patris applicabat, proprium & opportunum, & efficax, & leniens pharmacum, si quidem satis erat videre quam esset compositus, & in suis passionibus domandis esset eruditus, ut in aliis eas moderaretur. Atque hæc sunt pauca illa indicia, quæ sunt observata, ut mortificatarum in eo passionum notitia extaret.

Verum cum sint passiones omnes, quasi impetus & operationes, quantumcumque sint refrenatæ, mortificatio earum non potest tam in faciendo cognosci quam in non faciendo: in quo concordat, universale, testimonium eorum, quæ in P. Antonio Iulio comperta sunt. Ipse enim noverat cum tanta solertia cohibere illos suos motus, ut numquam percipi posset, vel minimum eorum murmur intus,

vel minimus sibilus foris. In Cholera quis illum vidit umquam, vel motibus qui imprudentibus suboriuntur, & vocantur à Theologis primo primi, utpote iudicium rationis prævenientes? Quando umquam se ostendit involutum sermonibus recreationis, cibi, & potus, commoditatis, satisfactionis non solum superfluæ, sed etiam congruæ & necessariæ? Quibus umquam se ostendit offensum? quando verbis negantibus, tergiversatione, significatione alicujus tolerantia perturbatum se prodidit? Quando umquam questus est de doloribus, itineribus, cubiculo, morbo, qualibet res ei sufficiebat: omne cubiculum commodum, omne edulium sapidum, omnis functio arridens, omne consortium dulce, omnis provisio abundans illi erat. *Sedebat solitarius & tacebat, quia levaverat se super se.* Vix audiebatur nisi in suggestu, sicut David sapientissimus in cathedra, sed extra eam in suo angulo *tenuissimus ligni vermiculus.* Quæ moderatio sui velle, & modestia in agendo, fecerunt

runt illum magnum & celebrem coram Deo, & mundo: eoque non potuit pervenire, nisi acquisitione laboriosa, & generosa mortificatione, ac Domino perfecto omnium suarum affectionum.

C A P V T X I.

Mortificationes corporales P. Antonii Iulii.

VT transeamus jam à mortificatione spiritus ad mortificationem corporis; magna admodum fuit animositas, quâ usus est in tractando corpore cum summâ austeritate; cuius affatim habuit copiam in variis tolerantia occasionibus, aliis quidem compluribus Religiosis communibus, & usitatis; sed in illo cumulatis & geminatis ob circumstantias peculiare, per quas Christus Deus, & Dominus noster eum dignum faciebat duplici honore in patiendo pro ejus amore, Interea quo se fatigabat *in verbo & doctrina*, affligebat se geminatè in laboribus

bus numquam intermissis concionum, cum exactissima observantia regulari. Molestias itinerum exhauriebat cum incuria sibi consulendi. Accedebat debilitas valetudinis cum abstinencia recreationum & quietis subtractione. Asperitas paupertatis cum rigore gaudebat se cruciari. Incommoda quæ subibat non permittens sibi ministrari, in ætate matura & servitiis diuturno jam tempore assueta. Quæ tractatio personæ, quam diu patienter toleraverat etiamsi alia non jungerentur, poterat illi conciliare æstimationem, viri, qui spiritu præditus esset non mediocris poenitentia. Hæc tamen quia non adeo apparebant foris, tantum laudem communem ei provocabant. In particulari vero in profectioibus quas tam crebro confecit, tempestate anni maximè inclementi, exempli gratia, mense Ianuario, quando in more positum est Concionatoribus Italiae se transferre à Natalitiorum concionibus ad pulpita Quadragesimæ; tanta cupiditate ferebatur patiendi, & incommoda subeundi, ut peiora semper sibi

sibi sumeret in provisionibus, & viatico; in vectura equorum & mulorum; in hospitiiis, in lectis, & victu. Et tamen in itinere quod fecit Genuâ Lucam, cum, se coram, socii sermocinarentur, de incommodis quæ subire oporteret viatores, respondit ipse se numquam talia expertum: & speciatim quod numquam sibi obtigisset equus meritorius malus, & difficilis incessus. Quod cum omnes in admirationem raperet, non sciebant cui tribuere causam, nisi vel solatiis quibus à Deo intus inter patiendi occasiones præveniebatur; vel animi ejus magnitudini, cui exiguum erat quidquid toleraret molestiarum, & expetebat plures, quamvis aliis nimium multæ viderentur. Equidem in suis istis patientiæ exercitiis non est dissimulandum, quam virtus ejus esset industria & ingeniosa: illud etenim quod faciebat ex intentione patiendi, ut multis in casibus peculiaribus fuit observatum, tenebat tali larva inadvertentiæ, ut tribueretur genio cuidam oscitantæ, & esset in opinione, quod nesciret illa curare,

rare,

rare, & apprehendere. Id quod illi proderat non solum ad hoc quod intendebat, nimirum ad thesaurum suum subducendum periculo, eum non ferens publicè in via grassatorum oculis expositum: verum etiam ad illud quod nolebat; ne videlicet materia patientiæ subtraheretur: Etenim quanto minus sibi prospiciebat; tanto magis conformiter ad rectam regulam Charitatis Superiores invigilabant ut nihil illi deesset, ad lecticam usque, quando necessarium judicabant; & socios qui per viam non tantum ei servirent, sed etiam regerent in iis, quibus opus habiturus esset: Idque declarabant discretè Superiores in digressu: cum auctoritate, quâ, ut isti gubernationi, & commodo de quo multum dolebat, acquiesceret; quâ industriè prætexendo, non fieri hoc ejus causa, sed ob alium finem. Quemadmodum quando postremum ibat Genuam ad dicendum, junctus fuit sub alio titulo ei comes Pater quidam commendatus à prudentia & Charitate; eique serio inculcatum, ut non pateretur eum quidquam in-

incommodi perferre in itinere, & ita eum moderaretur, ut vires integras illi servaret, quæ laboribus quadragesimalibus sufficerent. At P. Antonius Iulius spiritum illum ardentem poenitentiae, qui eum à mundo convertit ad Deum, atque etiam demum in sæculo eum repleverat odio sui Sancto, numquam minus cessabat ventilare, & animare & impellere nescio quem fervorem usque ad iudicium excessus, quo patefaceret, quod cruciatus & molestiae vitae religiosæ, & prædicationis Evangelicæ, essent deliciae animarum Innocentium; ad quos ipsum oporteret adiungere asperitates animarum poenitentium. Atque ita sæpius confidenter quasi scrupulum cui-dam amico ex Patribus suis Spiritualibus aperuit, multum se vexari à formidine, quæ eum invaserat, quod nimis raras & parvas asumeret poenas, nimisque lautè haberetur; dicens quod moderatio in communi præscripta per regulas nostras, locum relinqueret adjungendi illas, quæ conducerent personis particulariter illo subsidio egentibus:

tibus:

tibus : qualem ipse se censebat esse. Unde petebat multas à Superioribus suis & exercebat omnes, quæ illi permittebantur.

Ex illarum genere, quia sunt clam exercitæ, multæ in obscuro latent; nec in cognitionem nostram deveniunt; & multo minor earum extaret memoria, nisi aliqui Superiores videntes viribus imbecillem, sed animis vividum, ut opera metirentur non ex conatibus, sed robore corporis, per intervalla eum interrogassent quas poenitentias faceret? eum adjuvantes, ut ex fide sibi eas exponeret: & ille ea sinceritate & obedientia quam deferebat illi, cui loco Dei se sciebat obnoxium, ut divinæ voluntati obsequeretur, eas coniecit in chartam. Quarum aliqua folia post mortem ejus inventa sunt penes Superiores. Ex illis compertum est, quod initio vitæ religiosæ plus ejus fervoribus indultum fuerit: Verum ætate crescente, & viribus debilitatis, visum est Superioribus illos accidere multum, unde in ultimo autographo quod ab eo postula-

tum

tum est mense Novembri Anni 1661. paucis mensibus ante obitum, dum prædicaret Adventum Mediolani, annotatæ inveniuntur pauciores austeritates corporales, quam in aliis anterioribus; Ejusmodi tamen, & tam magnæ in homine sene, & exhausto, ut necesse fuerit, & illas ad moderationem revocare, possuntque in exemplum, & pro stimulo proponi junioribus, qui intuitu ejus sunt otiosi, & pigri, & sibi nimium indulgentes. Ac primò quidem ad actiones orationis mentalis & vocalis, adjungebat de suo pœnalia opera situs, quæ efficacia forent ad augendam devotionem intimam & afflictionem extimam. Quælia erant se pronum abiicere in terram, linguâ sua in pavimento formare cruces & brachiis extentis Christum in ea extensum figurare, facere per horam meditationem (dicit ipse in ultimo illo folio) de genibus, sine ullo sustentaculo cui inniteretur, in qua post primam mediam horam (res quæ videtur impossibilis) altera media hora modo perdurabat brachiis in modum crucis
pro-

protenfis, modo lingua solum cruce signabat, modo prosternebat se in terram; quæ tamen subinde mittebat. Iisdem illis actibus secundum mensuram temporis quod dabatur, condiebat aliam mediam horam orationis mentalis, quam faciebat quotidie; quarta parte horæ, quam impendebat gratis Deo agendis post Sacrificium Missæ, examini conscientie vespertino, stationibus obeundis, & aliis orationibus vocalibus per diem occupatus, semper brachia in formam crucis habebat distenta, & subinde terram osculabatur. In quibus occasionibus fuit quandoque casu deprehensus inadvertenter retinere signa in fronte & vultu terræ appressæ, & diu adhærentis. Officium divinum non interrompebat talibus molestiis, sed totum recitabat genuflexus, nulli rei innitens: ut observatum fuit etiam Lucæ quando incipiebat convalescere aliquantulum ex diuturno malo tibiæ quo laboraverat. Solis Dominicis dabat requiem suis brachiis, ne extenderet crucis more in oratione: prout consueverat

fueraſt per plures annos aliis diebus fa-
cere: quibus aſſerebat nullam noxam
per eam vexam adferri ſanitati; quin
imo multum ſpiritui accedere adju-
menti. Cum eſſet ſæcularis, genibus
nudis fundebat bene multas & longas
preces in ſolo duro & aſpero; adeo ut
ſibi contraxerit plagas & vulnera, quæ
illum ad curationem lecto affixerunt;
nec amplius illi deinceps libertatem
reliquerunt, ita ſe cruciandi. Videtur
tamen quod Deus in vicem illi ſubmi-
ſerit illam ægri tudinem tibiæ, qua
diu, multumque fuit vexatus, cum
intumeſceret non ſine magnis dolori-
bus; potiffimum cum Lucæ conciona-
retur, ubi ſummè ædificavit cum Do-
minum Decanum Sancti Michaëlis,
ſummum amicum Patris, totiusque
Societatis, cujus in domo morabatur;
tunc totam ejus familiam, ſingulari ſua
patientia, quâ totis diebus immobilis
permanebat in ſedili, elevatis pedibus,
ad impediendum concurſum humo-
rum ad partem affectam deſluentium;
aut ad minimum quo poſſet quotidie
concionari, ut fecit. Verum ultra hæc

S

con-

constitit illi curatio illius mali multis purgationibus, balneis, & aliis medicamentis, quibus Deus ei lenocinabatur ut solet facere suis amicis.

Disciplinæ initio quando primum se dedit Deo, erant tam atroces, ut magna copia spargeret sanguinem; & Domina ejus Mater dicebat, quod tota inhorresceret cernens subuculas, interulas, & alias vestes interiores horrendè cruentatas. Idem illud asperum regimen suæ carnis profecutus est in Religione, tam crudeliter in eam defæviens, ut Fratres Coadjutores qui lineas vestes colligunt, prehenderint delibutas sanguine: ac in Novitiatu & aliis Collegiis & domibus putarint se obstrictos, superiores de tota hac laniena certiores facere. Undè secuta moderatio, non tamen tanta, quin perseveraverit diu ferè usque ad mortem in consuetudine se flagellandi tribus, imò quinque vicibus, singulis septimanis, per illud spatium temporis, quo illi erat permissum, fassus se recitare tam tractim, quam posset, illos Psalmos *Miserere* qui erant ei assignati ad

ad mensuram. Communiter deinde adiciebat ex devotionibus peculiari- ter assumptis, quandoque triginta tres alias disciplinas, ac similiter alias au- steritates eodem numero singulis an- nis, & alias diversi numeri secundum devotionem, qua utebatur ad impe- trandam à Moderatoribus extraordi- nariam licentiam ad pœnas, præter statas, sibi infligendas; nec poterant ejus fervori denegari; censeri tamen debebant artificiosæ, subreptitiæ & furtivæ. Nec minorem usum habebat se macerandi cingulis ferreis mirificè aculeatis, quos pluries per hebdoma- madem ordinariè gestabat, præter vices, quibus extraordinariam ita se affligendi potestatem sibi concedi de- poscebat. Adeoque qui præerant in concedendo parciores erant, confide- rantes quam exesâ esset carne, exsuc- cus, macilentus, exhaustus, & ita ex- tenuatus, ut ipsemet sibi compatere- tur: quia suo se Superiori manifestans quoties vestitus in nudis asseribus dor- miret, quod sæpenumero faciebat, subjunxit: *Quantumvis macilentia me co-*

gat *asseribus insternere pallium*, aut *vestem aliquam crassiorem*; *alias dolor ossium non sineret me dormire*. Et tamen, licet in sæculo illum rigorem quietis sine quiete usurpasset; non poterat tamen sibi temperare, utcumque labores diurni in Religione accessissent continui, & ætas & extenuatio. Quin ad minimum sibi in fine vitæ à P. Provinciali veniam postularet dormiendi vestitum, bis per septimanam, *adjungens; non in asserebus, quia durante hac mea macie, timeo ne mihi nocerem, sed super culcitra*. Cum autem & hoc illi esset negatum, modum adinvenit quo lectum communem redderet incommodum & dolorificum; uti fecit anno integro nominatim Mediolani, ubi dum degeret, & hyems ea tempestate esset acerbissima, & ipse indispositus ac multum exagitatus frigore diurno; voluerunt Superiores, ut lectus calefactorio prius illi calefieret, verum tot precibus & rationibus ingeniosè prolati institit, ut obtinuerit totâ hyeme facultatem lecto frigido se immitendi.

Cate.

Cæterum poenitentiarum ejus fitis omnium maximè se prodidit in cibatu. Quando extra solemne jejunium accumbebat in refectorio communi, ipse quidem industriè abstinenciam suam in sumendis cibis dissimulabat, quo oculos assidentium falleret; attamen non poterat tanta cautela uti in occultando, quin fuerit observatus & moniti Superiores. Sicut uno die Veneris Parmæ contigit, ubi visus fuit comedere tam parum, ut reflecteret qui ministrabat mensæ, & P. Rectorem certiozem redderet. Ille præcepit; rediret ad mensam, & de novo pranderet; quod fecit suaviter subridens. Istam virtutem abstinentiæ jam tum quoque exercuerat in sæculo: adeoque dum esset Romæ tempore Anni Sancti in domo sui Nepotis, qui tum erat Prælatus in aula Pontificia, ut se subtraheret à cibis mensæ aliàs frugalibus, & sua jejunia subduceret censuræ domesticorum; prætexuit, nescio quam causam edendi privatim in cubiculo, & mandatum dedit nihil sibi pararetur præter panem & jusculum

commune: quâ refectione compluribus diebus contentus ibi victitavit; oportuit autem ei in hoc obsecundare, ne reciperet se alio, ubi liberius fervoribus suis fræna laxaret. In Religione vero abstinentiæ ejus erant tantæ, quantæ permittebantur. Et ut erat ingeniosissimus in modis excogitandis ad petendum & obtinendum: semel ab uno Superiore impetraverat plenam facultatem faciendi circa victum quidquid sibi videretur: eo quod polliceretur, cohibiturum se intra eos terminos, quibus non læderet sanitatem. Sed æquè periculosus judex est ejus quod prodest quam quod nocet valetudini, qui summo odio contra gulam unâ & summo affectu erga abstinentiam agitur. Suo ergo arbitrato relicto, ut postea revelavit, fixum habuit ordinariè jejunare diebus Mercurii in pane & fructibus; Veneris in pane & vino. Sabbatho prout consuetudo ferebat, ita tamen, ut sibi interdiceret, uno genere cibi solito dari tali die; causatus ab illo stomachi abhorrescentiam. *Non tamen hic mos, inquit,*
dura-

duravit longo tempore, quia Superiori fuit indicatum me varia edulia omittere. Voluit ergo à me distinctè intelligere, quid facerem? Etiam si autem illi dicerem, non sentire me dispendium; & revera videbatur mihi ita se rem habere; voluit tamen ut diebus Mercurii & Veneris tantum portionem relinquerem. Ergo in ista Novena Virginis Deipara, in qua feci hanc relationem, fateor me non nihil amplius sumpsisse, sed admodum parum id fuit, & expertus sum id mihi potius profuisse quam nocuisse. Superioribus postea consilium fuit non solum in illum animadvertere, quando degebat in nostris domibus; verum etiam, & fortassè diligentius, quando versabatur in itineribus; & hospitabatur tempore concionum in Episcopis, aut aliorum domiciliis: ac propterea quando Genuâ Lucam abibat prædicatum, P. Præpositus accer- ciri curabat quemdam Patrem è tertio probationis anno, qui esset illi socius, & injunxit, ut in rebus valetudinem concernentibus P. Antonius illi obedi- ret; quod si obvenirent illi quidam fer- vore non communes, & desideria in

rebus potissimum quæ poterant esse consequentiæ; semper communicaret cum illo, & exploraret ejus judicium. Quod humillimè executus est. Et quidem quamvis libertas illi sublata esset, per quam indiscretionis subiisset periculum; non destitit tamen deprecari, & obtinere abstinentias aliquanto moderatiores, in quibus visus est cum notabili frequentia continuare, existimans sibi licitam quamdam speciem epikiæ, multum diversam ab ea, quæ subinde alii obsequuntur suis sensibus: eratque hæc: quod elicita quadam licentia ex ore cujusdam Superioris, ea uteretur adhuc dependenter à consensu alterius, cujus directioni erat commissus; susque deque habens utrum mutatae essent circumstantiæ laborum, debilitatis, & aliarum occupationum ac temporum, quas alius requireret; sed tantum considerans quid esset de novo observatum & moderatum.

Porro is qui genium suum ita fraudabat in victu ordinario & necessario, facilè est colligere, quanto minus sensibus obsecundaret in iis quæ lautitiam
&

& delicias præferrent. Si mensæ inferretur cibus aliquis delicatus, forte in eleëmofinam submissus; statim illum Deo donabat. In eduliis communibus, si quidquam erat in totum aut ex parte melioris conditionis, ex toto vel ex parte non tangebatur. Illud quod dari solet supra reliquos Concionatoribus, tamquam necessarium ad restaurandum exhaustas vires; quasi superfluum ferè semper intactum remittebat & inviolatum. Vix venerat Cremonam ad prædicandum; quam mox flagitavit ne quidpiam sibi apponeretur vel amplius, vel diversum à communitate. Cum postea transtulisset se ad Episcopium, ut per quadragesimam ibi habitaret; patravit mirabilia in omnibus, quæ austeritatem vivendi quam servabat: quippè per puram necessitatem & obedientiam attinent. Coactus vesci carnibus, non voluit plus sibi in mensa dari, quam tres aut quatuor uncias, cum jusculo sine sale, & modicum postpasti. Vesperis autem pro cœna non admittebat nisi pulmentum aliquod quod desiderabat esse ex pane

aqua macerato confectum nullo condimento Salis adhibito, ut plus insipidum esset. Lucæ testatur Socius, quod noluerit esse singularis in quærendo, ut sibi apportaretur hoc vel illud obsonium, quantumcumque parum videretur. Sed ex iis, quæ vel Medici, vel socius curaverant illi apparari, sumebat semper pessimum, & in tam parva quantitate quam fieri poterat. Ea propter socius, qui illi adhærebat per quadragesimam in Episcopio Cremonensi, dixit eum sibi visum perpetuum miraculum, quod tantillo cum cibo par esse posset laboribus concionum, quas faciebat tantâ cum alacritate & contentione, ac si fuisset homo validus & robustus. Multo magis recusabat omne genus lautitiarum, quæ offerebantur tam à nostris, quam ab extraneis. Exemplo sit, quod cum Festo Sanctæ Catharinæ Parmæ exhortationem habuisset in Collegio Nobilium, invitatus ad prandium noluit ire; & patinam honorariam, quæ illi fuit missa ad Collegium Sancti Rochi, cum illi apposita esset, reliquit illibatam.

tam. Sæpius de illo quæsta est Domina Maria Magdalena Durazzo, ejus Soror Germana, quod cum voluisset illi dare aliquantum sacchari rosacei, aut quid similibus confectionum, quibus valetudo ejus egere videbatur, si-ve multum illud esset, si-ve parum; semper rejecisset; quasi monstraret se de- dignari tales reculas minutiores, sed re- vera non erat nisi heroica accuratio, ob quam deliberatum illi erat genio nil indulgere, quod delicias præsefer- ret, quantumcumque exile. Ut illi subministraret pocillum electuarii, una cum quatuor rosariis, opus fuit trade- re Socio occultè deferenda, & per Su- periorem adigendus, ut acceptaret. Numquam tamen voluit illa admitte- re, nisi in usum aliorum. Posset videri cuiquam esse saltare extra orbitam, si hoc loco dicerem, numquam con- quæstum esse de obsoniis, numquam auditum fuisse aperire os super cibo bene, vel male apparato, aut quod parva fuerit habita cura suæ sanitatis tam labefactatæ. Quam sæpè tamen hoc monstrum in Religiosis personis, se

se prodit; quod cum gravi sensu priventur eo, quod habent; & cum passione murmurent sibi deesse, quod non habent. Quam longè aberat ab hac illusione P. Antonius Iulius! numquam desiderabat habere, sed semper non habere, quod carni, & palato blandiretur.

Omnis ejus quærimonia erat de pœnitentiis, quas credebat se posse subire, & tamen illi à Superioribus vetabantur; apud quos assiduè instabat, nec desisteat, licet sæpius repulsam passus, ut sibi in eo satisfaceret, sicut olim dicebat B. Aloysius Gonzaga, quod sibi ipsi non defuisset. Suo Magistro Novitiorum narrabat frequentia jejunia, quæ in sæculo peregerat in pane & vino, nudos aseres in quibus somnum ceperat, & alias species asperitatum, quibus se afflixerat; ut persuaderet sibi adhuc vires iis pares superesse: illique exercendis licentiam extorqueret. In illo autographo, in quo paucis ante mortem mensibus declaravit (sicut dictum est) P. Provinciali cupido restringere Pœnitentias
quas

quas faciebat; tantum abest ut cogita-
ret debere eas diminui, quod post-
quam exposuisset voluntarias istas pœ-
nas, quas assumebat, subjunxerit:
*Cum ita se res habeat, quod per illas pœnas
nullum corpori dispendium accersam; vi-
detur mihi, postquam vires meas mensus
sum, probabile esse; sine detrimento sani-
tatis posse me aliquanto plures, pœniten-
tias enumeratis adjungere. Petiit ergo
quinies per septimanam se flagellare;
tertio aut quarto catenulis se, aut ci-
licio constringere; dormire vestitum;
tribus vel quatuor diebus jejunare; &
aliquot in pane & vino; allegans expe-
riri se nihil magis sibi conducere, quam
sobrietatem; quibus rationibus adde-
bat inflammatas preces, ut sibi conce-
derentur; multoque magis ne accide-
rentur illæ austeritates, quas faciebat,
onerans conscientiam Superiorum
damno Spirituali, quod incursum
se putabat ob nimiam indulgentiam.
Undè in alio folio ejusmodi postula-
tionum ita concludit: *Si R. V. velit
aliquid pœnitentiarum defalcare, conside-
randum relinquo: quod quantum attinet
ad**

ad partem corporis, pro certo mihi persuadeam; si desinam facere sicut usque modo feci, notabiliter spiritum debilitandum; nisi hoc modo per pœnas excitetur. Etenim hæc est mea miseria, quod nisi sicut cœpi, integrum eum conservem; exponar presentissimo periculo, post primum passum, quo retrogrediar, secuturos multos. Præterea sensibiliter mihi impressum habeo, quod pauca illa mortificationes me facient minus tepidum, & interius distractum; quin imo occasio erunt ut ministerium verbi Dei obeam majori cum alacritate, & puritate intentionis, ac zelo salutis animarum, glorieque divinæ; quod utique sperandum non est sine illis. Ab eo tempore, quo multis austeritatibus iussus est supersedere, & ipsemet cognovit se non posse eas assumere; studuit supplere hunc defectum aliis mortificationibus, ex illarum genere, quæ non incurrebant in oculos, ut prohiberentur; vel non nocebant corporis sanitati; attamen animæ cupiditatibus non minus erant acerbæ. Quomodo in eo se gereret assequi possumus è quibusdam suis propositis, quæ scripta reliquit, & ita sonant:

nant: Nunc cum deinceps non possim pro
meis, tantis & tam gravibus peccatis, fa-
cere pœnitentias majores ob corporis imbe-
cillitatem; dabo me studio abnegationis mei
ipsius, in rebus gloriosis, & permittam me
superari in contentione ingenii: quia licet
hoc quoque debilitet corpus, nihil obest quo-
minus hoc faciam: tot enim mea delicta
traxerunt originem ex radice propria exi-
stimationis: & alio in loco hoc infirmat
dicens. Si non possum, quæ deberem per-
ferre, stante hoc mei corporis languore;
quare non patiar ad minimum ubi possum,
& patiendo non officiam valetudini? In
laudibus meis reiiciendis, permittendo me
vinci ubi certamen erit de ingenii præstan-
tiâ, omittendo conceptus in concionibus ma-
gis argutos, & plausibiles, quam utiles; re-
linquendo cibos delicatiores & sapidiores:
&c. Quæ quam studiosè impleverit &
ex animo à se impetraverit, norunt il-
li, quibuscum convixit, & ea quotidie
videre potuerunt.

Itaque non contentus refrænatione
gulæ in ciborum abstinentia, juxta
celebre monitum S. Bernardi, cogita-
vit progredi ad mortificationem inge-
nii,

nii, & aliorum appetituum. Vnus eorum fuit erga Musicam, in quam propendebat ex naturæ genio, & habitudine ad perfectionem formata, ob peritiam artis, proinde subsidio cantionum spiritualium elevabat cor suum ad Deum, replebatque affectibus sanctis. Et quidem dum esset Romæ itabat libenter ad Oratorium S. Philippi Nerei, ubi exercitia miscentur modo concionibus, modo musicæ modulationibus devotis. At recordatus quod in annis juvenilibus deliquisset, ea abutendo ad quampiam vanitatem; cogitatio subiit, eâ prorsus abstinendi ad castigandum priorem defectum. Sane ibi Romæ consuluit Professore Religiosum, utrum consultum illi esset se in eo mortificare, & voluptate illa innoxia se privare; de quo illi tum inciderat dubitatio. Postea fervor ejus quotidie incrementum sumens, eam sustulit, & certum reddidit fore hoc Deo gratius; atque ita fecit, uti repertum est in uno dictorum foliorum, ubi insit: *Me summe recreat Musica, sed quia mihi servivit in seculo pro uno ex instrumentis, quibus offend*
di

di Deum; statui me in ea mortificare non
accedendo loca, ubi ei interesset, ne qui-
dem quando fit in nostra Ecclesia. Nec so-
lum privabat se ea modulatione, verum
etiam domestica recreatione, quæ
erat illi dulcior harmonia, quam mu-
sica; quia multum delectabatur con-
versatione religiosâ: ideoque in sæcu-
lo sæpè sæpius adibat cœtus religiosos,
ut eorum Societate frueretur: quin-
imo compluribus diebus apud eos per-
sistebat, ut talentis eorum se pasceret,
& proficeret in virtute, ac doctri-
na. Coërcebat tamen illam ipsam re-
laxationem tribus illis diebus, quibus
per septimanam jejunabat, abstinens
consuetibus superioribus ab ordi-
nariâ recreatione; quamvis non diu
hoc illi licuerit; quippè præterquam
quod salubre ejus valetudini esse non
poterat, confestim à sumpta refectio-
ne se subducere ad seria peragenda; re-
dundabat in præjudicium aliorum, qui-
bus erat delectabilius omni Musicæ
concentu commercium P. Antonii Iu-
lii, acceptum æque ac utile, ob amabi-
lem ejus, & religiosè compositum mo-
dum

T

dum

dum agendi. Ipse vero insuper ut minimum egebat communi recreatione, quia reliquo tempore erat ita abstractus, & solitudinis amans; ut nisi in cubiculo suo vel templo, nullibi unquam reperiretur. Cubiculum illi serviebat ad devotionem magis collectam, & internam vacationem; ad parandas conciones; & ad incommoda, quæ variæ tempestates anni causant toleranda. Illâ ætate, quâ de bona Morte ratiocinabatur Genuæ, habebat cubiculum calidissimum, licet in eo totis diebus studiis se occuparet. Repertus ibi per intervalla à quodam Patre, & interrogatus, qui posset isthinc tam diu perdurare; cum alii qui versabantur in cubiculis minus molestis, ab æstu iis expulsi, discurrerent per domum, alibi quærentes aliquod refrigerium: respondit, quod potius inde sentiret levamen; etenim cum consuesset multum pati à frigore, calore illo refocillaretur, & novum hauriret vigorem; & utcumque guttæ sudoris crassiores stillarent à fronte, vendebat tamen illas pretio gemmarum ingentium:

tium: Quia per illas comparabat tantam & tam ingentem copiam animarum converfarum, & meritis cumularum, quas Deo lucrabatur.

Aliarum Mortificationum publicarum complures faciebat in culina & Triclinio, ubi non solum erat accuratus in ministrando & lavando diebus assignatis (volebat enim juxta alios nomen habere in tabula, & aliis in iis ministeriis esse æqualis, sine ulla exceptione: Imo etiam si concionandum illi esset, ne utiquam se excusabat, ne quidem diebus, quibus dicebat) sed insuper obibat functiones illas viles, sordidas, & molestas cum impigra applicatione, diligentia, & desiderio patiendi, & in iis se fatigandi. Fratrem autem illum qui solet monere, quando à lavando cessandum esset; impensè rogabat, ne se missum faceret, sed quam tardissime abeundi potestatem daret; & dicebat magno cum affectu: sibi margarita cariorem esse quam libet lancem, quam pro amore Dei sibi purgandam daret, nec voluisse pro omni auro mundi perdere quæstum similis
T 2 diei.

diei. Tanti faciebat valorem operum
pœnalianum, quæ Christus Dominus
noster suo exemplo reddidit pretiosa.
Adhæc multociens cernebatur in me-
dio refectorii comedere in terra; & in
exercitiis ejusmodi mortificationum
eligebat semper situm corpori mole-
stiosem. Si illi à Superiore negarentur,
tamdiu manebat de genibus supplicans,
ut, ne contristaretur, opus esset illi per-
mittere. Et fuit profecto rarum ex-
emplum in isto, quâ propter frequen-
tiam, quâ propter humilitatem, quam
in eo prodebat. Numquam illi venit
in mentem esse similia exercitia magis
juvenum, quam viri quinquagenarii:
quin potius è vestigio advolabat ad ta-
les actiones cum junioribus; & in qui-
busdam locis, ubi non est moris eas
obire, nisi ad primam mensam; quan-
do venire tum non poterat, obtinebat,
ut faceret etiam solus in secundâ. De-
nique tam altè imbiberat istum spiri-
tum mortificationis ut non solum in
his & aliis operibus perpetuo illum ma-
nifestum faceret, verum etiam ex ple-
nitudine cordis redundabat in verba
proin-

proinde — semel cum esset in Novitiatu, discurreretque cum Tyronibus de virtutibus B. P. Francisci Borgia, cujus eo die festum celebrabatur: multum extulit in illo spiritum ejusmodi mortificationum, & dixit: Ecce quomodo Sanctus ille Pater impellebatur ad poenitentias; & nihilominus aliqui mihi inculcant, oportere me in illis circumspectum esse, & magis moderatum; & concludebat, cum significatione magni sensus: quod omnes Sancti per istam viam transiverint, eamque esse prorsus tutam & securam.

C A P V T X I I.

Rigida Paupertas P. Antonii Iulii.

MAteria poenitentiae omnibus numeris absolutae, secum infert Paupertatem Christi. Cum igitur P. Antonius Iulius fuerit tam sollicitus ad procurandam materiam aliunde, non fuit sequis in hac concupiscenda, quae ex paupertate illi in manus deferebatur. Erga quam demum in saeculo,

Deus illum sensim disponens ad virtutes religiosas, indiderat magnum affectum; & id ipsum monstrabat non solum exhauriendo se largis eleëmofynis, quas sine modo erogabat; sed etiam eam amplectendo, ut sponsam, & in seipso laudabiliter exercendo. Ex illo enim tempore satagebat gestare vestes, chlamydes, & pileos attritos & labefactatos ex vetustate; & se ostentare tam abjectè more pauperum indutum, ut dictum est. Et Genuæ quidem, ubi ad Senatoria subsellia erectus fuerat, cum esset filius Ducis, & in aulis Principum admirationi: & Romæ, ubi habebat Nepotem Prælatum, ex cujus domo quotidie, prodibat in publicum; plus pompæ præ se ferebat in sordidâ paupertate, & insignibus Christi; quam in prætexta & pileis Cardinalitiis ac purpura suorum Consanguineorum. Et quando Tirocinium ingrediebatur primo accessu, indutus erat calceis tam pessumdatis & caducis, habituque tam abjecto, ut appareret eum nil deportare ad domum religiosam, nisi humilitatem & paupertatem Christi. Genuæ
in

in domo Professâ , procuravit caute per famulum Sartoris , mutari pallium, quod habebat affatim bonum , in aliud notabiliter pejus , & centonibus consutum , donec Superior id reprehendens iussit illud tolli , & aliud subrogari. Alias in eâdem domo Genuensium cum haberet calceos, non leviculos, nec delicatos, nec ex corio molliori (numquam enim tales admittebat) sed communes , & Religioso congruas , & pro quocumque alio tolerabiles : non acquievit tamen , sed ivit ad sutorem , & titulo quæsito , nescio cujus reparationis , ibi , quasi pro exiguo tempore reliquit , donec reficerentur ; obtinuit & retinuit par calceorum vilium , antiquorum , perforatorum , & abjectorum , utpote nulli deinceps usui servientium. Nam illud *interim* seu *exiguum tempus* , duravit diu , undè fuerunt quidem priores restituti , postquam refecti essent ; sed ille adinvenit nescio quid , unde diceret istos tam viles & pauperes sibi magis commodos ; tantumque effecit , ut sibi relinquerentur. Eâdem astutiâ narratur sibi pro-

vidisse de vestibus summam paupertatem olentibus, & delegisse semper pauperrimum omnium rerum, quæ illi subministrabantur. Neque enim solum servabat summam Paupertatem in vestibus, quantumcumque laceris; sed præterea summum rigorem, cavens, ne quid superfluum in utensilibus haberet. Moris illi erat recusare etiam necessaria, si in illis non esset quod pateretur. Quemadmodum Taurini ei evēnit; ubi cum per frigidissimam hyemem moraretur, Frater qui debebat ei providere; testatur, se debuisse multum obsecrare, antequam posset inducere, ad admittendos pannos sufficientes arcendo frigori: quorum onere tamen censebat se multum gravatum & afflictum. Non tantummodo interea dum versabatur in domibus Professis & Collegiis, in quibus alio modo suppleri defectus vestium poterant, gaudebat se sentire effectus sanctæ Paupertatis; sed volebat etiam eam esse sibi comitem in itineribus, quæ conficiebat tam frequenter, quam mos est Concionatoribus, qui multum re-
qui-

quiruntur in Italia. Haud sibi umquam volebat copiam fieri, hujus vel istius supellectilis; sed acceptabat sine mora, quod erat allatum, nisi videret nimis laute sibi provisum, quod tum sicut aliis vicibus contigit, recusabat. Fuit tamen digna relatu, & religiosa contentio, quæ visa est Taurini inter charitatem Superioris, & paupertatem P. Antonii Iulii, quo inde discedente in Ianuario, frigidissimâ anni, per id tempus, præter morem sævientis, tempestate. P. Rector homo præstantis Charitatis, jussit ei paulò supra receptam consuetudinem prospici de iis, quæ contra inclementiam auræ rigidioris, eum tueri possent. Verum Pater ægrè id ferens, non poterat induci, ut iis se communiret ex affectu erga paupertatem, existimans se futurum perinde ac Davidem; non armatum vestimentis Saul, sed impeditum. Atque hinc per intervallum quo ipse hoc deprecabatur, & alii quibus demandata erat cura ut apparatus provisionis adferrent, jucundissimum exhibebatur virtutis religiosæ spectaculum, termi-

natum ut ratio exigebat, in eo, quod paupertas aliquo quidem modo cederet, sed magis tandem victrix evaderet Charitas. Multo minus afficiebatur rebus, quæ alias erant illi subministratæ, quasi iis semel acquisitis, consecutus fuisset *jus in rem*: sed iis omnibus erat contentus cum humilitate, tantumque ei videbatur, quod nimium ei deferretur: atque adeo malebat per vias incedere veste ad cingulum accincta, cum aliquot chartis in sinu, & clepsydra in sacco; quam habere bulgam ad res suas deportandas. Erat omnibus suis exutus bonis, saltem quod ad usum attinet, quia quantum ad dominium fuit judicatum ad Dei servitium fatius, illo se non abdicare, ante professionem solemnem quatuor votorum. Ita tamen de facto omni possessione se privaverat, ut ne vestem quidem aliam peteret. à Domina Matre, quæ tamen erat administratrix bonorum ejus, nec ab aliis propinquis rem quamcumque, etiam minimam in usum suum, nedum pecuniam ad coëmendam; volens se holocaustum præbere

bere undequaque perfectum. Si ex occasione itinerum, quæ debebat emetiri, quisquam vellet ei subministrare quidquam, quo putabatur opus habiturus, ipso incio agendum erat cum Superiore, qui juberet eum accipere. Et si ad sublevanda Collegia in modum viatici illi quandoque darent aliquot nummos, non volebat illos usurpare tamquam peculium aut fructum suæ industriæ, sed ut daretur Collegiis in Eleëmofynam, & illa iis uterentur in toto & in parte, perinde ac si Superiorum arbitrio servati essent. Atque hac parsimonia, & aliàs, serviebat sibi de viaticis, quæ recepta erant à Collegiis nostris, & domibus, vel Ecclesiis, & Prælatiis, quibus se impendebat prædicando; cum tantâ cautela, ut non dumtaxat nihil largiter expendere in res superfluas, vel puras putas commoditatis: sed volebat, ut socii sui darent exactè rationes; & ut ita dicam, licitarentur cum cauponibus, nautis, aurigis, & mulionibus ac viarum ductoribus de mercede: hoc enim modo, inquiebat, profitemur nos pauperes

peres Religiosos, & videmur quiddam alienum erogare; & maximè de patrimonio Ecclesiæ, æs Christi & pauperum. Ita se totum abdiderat, & abjecerat in sinum Paupertatis, ut sui immemor, si illa solum sibi præsto esset, putaret sibi abundè omnia suppetere. Fertur quod aliquoties dederit se in viam sine obolo in viaticum, dum socius putat sibi Patrem illud curasse, & Pater non cogitat aliud, quam se esse pauperem, & explorandos sibi esse effectus indigentia, nihil prorsus expectiit; donec in progressu itineris aperuisset se defectus, & attineret ad socii industriam illi occurrere: tunc enim patuit error nimia in utroque confidentia: Nonnumquam non obstante sollicita charitate in providendo, disposuit Deus, ut non esset proficiscenti prospectum: atque ita habebat quod desiderabat: nempe usum, & experientiam paupertatis. Faciebat iter Romam versus per hyemem, & casu venit Florentiam solus. Solus statuebat discedere. Sed Superior illo clam curavit illi vectorem, qui illi esset dux-
que

que, comesque viæ: & cum cerneret illum pauperis more malè instructum, dedit illi quædam subsidia pellendo frigori: restitit quantum potuit ne hæc & illa admittere cogeretur, satis se contra injuriam temporis munitum esse ratus panopliâ Paupertatis. Quamvis postea cum omni grati animi significatione, & per litteras, & ore tenus profecutus sit hanc curam, & memoriam servare se ostenderit officii, quod benefactor in eum contulerat.

Numquam visus est esse molestus Superioribus aut officialibus ad obtinendum cubiculum, vel ornamenta ejus, vel lecti mobilia, vel libros, vel alias res quæ ad usum quotidianum spectant: imo ne quidem aperire os, nisi ad deteriora postulanda. Quidquid illi assignatum erat, prout inveniebat, sive esset multum, sive parum perinde habebat, & tale relinquebat, & quia subinde parabatur ad modicum tempus, eo quod commoratio ejus in locis illis, non erat futura diuturna: conclave erat aliquando
tam

tam pauper & male instructum, ut vix videretur personam ibi honestam habitasse.

Non tam male erat compositum, licet satis miserè instructum cubiculum, in quo exceptus fuit Taurini, quando eo iverat concionatum: cumque P. Rector apud eum se excusaret, quod tam malè habitaturus esset; adduceretque pro ratione angustias Collegii nondum fabricati: ille cum modesta hilaritate respondit: Non possum tamen credere non esse Collegium non dignissimum, & quod spectat ad materialia bene ædificatum, cum obtingat cubiculum tam egregium mihi, cui omni titulo debuisset longè pejus assignari. Breviarium quo utebatur, absit ut esset auro oblitum, imaginibus elegantibus instructum, ligaminibus sericis, aut claustris æneis ornatum; sed tam vetustum, & dissutum, ut vix cohæreret. Libros, iconculas, rosariola, tabellulas pictas, vel ad usum suum, vel ad donandum; nec volebat, nec habebat: usque eo, ut cum post obitum ejus multæ personæ
sol.

sollicitarent aliquid regularum ejus accipere pro sua devotione, difficile fuerit reperire quidpiam, quo nonnullis satisfaceret.

Cum esset tam accuratus, quam dictum est, & adhuc dicitur in formanda sua vita ad mensuram horarum & semihorarum & quadrantium, quem in finem semper secum in civitate, & per viam portabat clepsydram; fuit res magnæ ædificationis, quod nunquam habere voluerit horologium portatile rotatum, vel aliquid, quod in speciem esset pretiosum, vel curiosum, quæ ornamenta non amat sancta Paupertas, sed potius ferebat incommodum portatu in sacco vel sinu horologium arenarium; quod sine magno labore poterat conquirere. Quid deinde? Conciones suas quæ Concionatoribus pro thesauro sunt, volebat insuper in paupere forma esse compositas: non in charta tenui, nitida, & integra, sed in fragmentis eas scribebat; & aliquas, quod mirabile, quando hospitabatur in aliena domo, non tantum in dorso Epistolarum, quas rece-

rece-

receperat (ut nonnemo sibi imaginatus fuerat) sed intra lineas, & lineas; quando tanto intervallo unæ ab aliis distabant, ut una interiici posset. Ut videre fuit in aliquibus ejus concionibus, quæ ab ejus morte repertæ sunt. Quapropter ob despicientiam sui, & humillimam paupertatem auctoris, qui tam parvi eas æstimabat, in memoria posterorum vivere merentur, & in pretio haberi.

Alio modo industriæ usus est studiosè, ut tractaretur pro paupere; videlicet in recusando omne genus servitii: agebat enim veros pauperes non solum carere debere facultatibus, & vestibus splendidis, sed etiam personis, qui illis serviant. Idque observabat constanter non permittens sibi ministrari ab ullo, vel juvene, vel Novitio in persona; seu cubiculo; nisi ex vera & pura necessitate. Et inter sua proposita habebat notatum: *In cubiculo habere scopas, & verrere: nec non acum cum filis; ad suendas, & reficiendas vestes.* Quod ipsum exercuerat in sæculo, postquam Sacerdotio initiatus esset. Erat hospes
in

in Novitiatu Genuensi, ut istic exercitiis Spiritualibus vacaret: petiit clypeum à Novitio, & interea temporis, quo vadit ille quæsitum, Pater sequitur illum pedetentim ad cubiculum, & ibi foris ad januam mansit stans instar mendici præstolantis eleëmofynam; donec Novitius ignarus eum se subsecutum, absolvisset nescio quid operæ, quod habebat prius faciendum, & egrederetur ad dandum quod petierat.

Contigit in domo Professa Mediolanensi mutandum illi fuisse cubiculum. Non quæsit alicujus auxilium qui eum juvaret in transportandis rebus, quas habebat ad usum: sed cum vix haberet quidpiam præter sua scripta, & pauculos libros omnes coniecit in saccum, & ipsemet expeditè transtulit solus. Occurrens Superior interrogavit, quare non implorasset opem alicujus, qui eum illo labore liberasset? Respondit: illud exercitium mirificè prodesse suæ sanitati.

Parmæ hyeme rigidissima cum non potuisset obtinere ut in lecto frigido

se componeret ad capiendum somnum, voluit supplere molestiam sibi ipsi serviendo; & quantumvis à Superiore esset designatus qui illi ministraret de omnibus, semper ibat ipsemet quæsitum ignem calefactorium, tam ad mitigandum frigus, ut minimum quantum permetteret obedientia; quam ad compensandum parvum commodum caloris, cum incommodo proprii servitii, sine molestia cujusquam in domo. Cum diceret ad populum Taurini concionem suam mandabat memoriæ, ad focum communem; ibique quandoque visus est torrere super carbonibus frustum panis, quod abstulerat ex refectorio; atque ita edebat; & illud erat unicum confortativum, quo subinde ante concionem viribus consulebat; postulatus ad minimum sibi ab aliis illud apparari sineret, & intingi vino, ut plus inde vigoris hauriret; recusavit: usus excusatione parum probabili, nimirum quod simplicia plus conferrent substantiæ: sed revera volebat ut ille delicatus bolus transfiret per manus aliorum. Quando dicebat per
qua-

quadragessimam, Fratres, qui ei dati erant Socii, habebant bene plus negotii ad illi persuadendum, ut permitteret sibi serviri, quam opus erat impendere aliis nonnullis, quibus numquam fatis erat, quod fieret: non patiebatur sibi sterni lectum, nec excitari ignem in cubiculo; nec alia obsequia admittebat, quam quorum insuperabilis necessitas esset mensura. Quod si aut per incuriam, aut per impedimentum ejus, cujus erat providere, quid occurrisset patiendum; cum gaudio, & exultatione cordis sibi plaudebat in silentio, & spe; cum nullis loquens, nisi forte cum Deo; sicut quando Taurini fuit inventus in oratione post concionem, offerens Deo molestiam illam, quod non daretur sibi post fatigationem vires restaurare, & curare exhaustas.

Relatum est quâdam occasione postremi sui, ac fatalis morbi, quam timida fuerit ejus modestia in exigendo servitio; ut cum illi, cui incumberebat, excidisset calefacere lectum, in quem coactus erat se recipere post concionem, ad necessariam dejectarum vi-

rium restaurationem ; ne mortificaret Fratrem commonefaciendo illam commissæ oblivionis conjecerit se propter erat sudore madens in lectum frigidum, unde contraxit tremorem, qui fuit principium alterationis febrilis. Non tanti periculi, sed singularis modestiæ, non solum in recusando ne sibi serviretur, sed etiam in præventionem ne incommodo esset aliis, censendum est illud, quod fecit in adventu Senam, ad ibi concionandum ; huc cum Florentiâ delatus esset solus, & fatigatus ab itinere, semel pulsaverat leniter campanam, nec Portarius aperiebat portam ; hæsit ibi diu foris stans, nec secundo pulsans, prorsus instar pauperis, qui reverenter stipem expectat : Unde Nobilis familiaris, & valdè addictus Patribus, qui observaverat, quam diu ibi moratus esset, suspicatus esse peregrinum, & imperitum moris, ostendit illi campanæ funiculum, dicens quod oporteret illam sonoram facere. Respondit Pater : non velle se Patribus incommodum parere, quos sciret fortasse accumbere mensæ : atque ita mansit

fit ibi expectans ad mediam circiter horam; de quo adhæsit Domino illi singularis ædificatio, & narravit uxori, quæ de eo, & aliis virtutibus P. Antonii Iulii per plures annos vivam memoriam retinuit. Et anno post mortem ejus proprio motu, absque eo quod esset ad hoc requisita, extollens eximias ejus virtutes idem retulit, adiciens multa alia encomia in laudem defuncti P. Rectori Collegii istius, in quo Pater reliquerat multa præclara monumenta devotionis, Paupertatis, Humilitatis, & Observantiæ religiosæ, quæ grata recordatione digna sunt celebrari. Simili modestia, quamvis cum minori patientiæ tolerantia, multo tamen & frequentiori incommodo, solebat sæpe-numero ad januas quoque, quæ sunt in ambulacris & locis publicis per domum, & erant clausæ, subsistere; ne cuiquam molestus esset, ut cito aperiret, nisi casu supervenisset: & pluries rogatus cur non deportaret secum clavem communem? Vel culpabat suam oscitantiam; vel dicebat modestè, quod Deus vellet aliis dare occa-

sionem, faciendi sibi eam charitatem; quam recipiebat tantâ cum humilitatis & modestiæ testificatione, perinde ac si esset vere unus ex pauperibus, qui non audet intrare portam alterius; & minimum officium, quasi sibi indebitum cognoscit.

Denique quam magnus in eo fuerit amor religiosæ paupertatis vel inde colligere licet, quod verbis suis eum aliis inculcasset. Patefecit hoc in uno è celeberrimis Monialium cœnobiis Genuæ, in quo cum unaquæque haberet suum peculium, communitati non erat ita provisum, ut ratio poscebat. Præfecta, ut erat Dei famula integerrima, & fœmina singularis prudentiæ, pietatis, & virtutis religiosæ, de eo sensum suum satis prodebat; verum se animabat, confidebatque, quod Deus tandem aliquando efficacè remedium esset illi excessui subministraturus; & vero spei ejus respondit eventus: quodam enim die venit eò Pater Antonius Iulius, ut in illo monasterio exhortationem haberet spiritualem. In ea discurrebat de virtutibus religiosis, eo affectu quo sole-

le-

lebat; tandem dilapsus est sub finem ad laudes Evangelicæ paupertatis, & perinde ac si esset Sampson novus, in quo irruebat Spiritus Domini, in messem Philistinorum immisit ignem. Etenim illas docens quam pulchrum sacrificium futurum esset, si omni se proprietate exuerent, quantumcumque regula, aut consuetudo recepta eam permitterent; & omnia sua in commune deferrent, ac spoliarent se omni affectu particulari erga ista fluxa amore sui sponsi, qui ex amore earum, se fecisset extremè pauperem: tam ardentè & potenter peroravit, ut corda illarum Monialium igne Spiritus Sancti repleverit: quia postridie omnia sua tulerunt Matri, ut disponderet in communitatis usus, mille nempe & quingentas libras argenti, quas quælibet possidebat ad usus proprios, quarum proprietate se exuebant; ita Deus per servum suum ex cordibus earum expulerat cupiditatem pecuniæ, ut eam consecrarent Deo; cui ut sacrificium esset acceptius, se ad eum modum expurgarunt, ut vellent evulgari

se decrevisse deinceps vivere in illa perfecta paupertate.

C A P V T X I I I .

*Obediencia & regularis observantia P.
Antonii Iulii.*

Pietati, Mortificationi, Pœnitentiæ & aliis suis virtutibus conciliabat securitatem P. Antonius Iulius caractere religiosæ Obedienciæ, quæ fuit in tali viro plurimum admiranda; eo quod ingressus esset Societatem jam maturus: cujus ætatis videmus quosdam intrasse quandoque in Religionem, sed paucissimos illorum se ita accommodasse, ut essent in omnibus obsequentes, utpote longo tempore assueti vivere suo arbitrato. Nec solum erat vir provectus; sed in Senatorio Patriæ suæ munere versatus, solitus imperare, & suo consilio regere præter privata, insuper publica negotia. Ad hæc pollebat ingenio acri, & tenaci suæ opinionis, ac sententiæ, ut videre erat quando obedienciâ aut paupertas

voluntaria eum non cohibebat; quod non facilè se pateretur dimoveri à suo iudicio maximè in objectis, quæ speciem boni præ se ferebant: quæ res potuissent multum eum labefactare, & imperfectum reddere in obediendo: verum enim vero cum ita esset obnoxius illis periculis, ad quæ solent abripere parum ordinati fervores, ut Patres ejus amici & voce, & litteris admonuerint, singulariter, huic hosti debellando sedulam operam navaret; tanta cura in hoc bellum incubuit, ut non obstante lucta difficillima, evaserit obedientissimus in summo gradu, quantum ullus juvenis, & quantus ullus Novitius; vere conversus & effectus sicut parvulus, ut testati & admirati sunt omnes, quotquot habuit, Superiores: & ut demus aliquod specimen, satis erit dicere, eum, quod concernit munus Concionatoris, non sciri umquam, vel affectasse, vel recusasse, vel petiisse aliquid directè, vel indirectè, per se, vel per alios; non civitatem, non pulpitum, non tempus, non facere, non omittere: si excipias solas sollicitationes Su-

perius commemoratas, quibus supplicabat ut posset talentum suum impendere in locis minus celebribus & honoratis. In quo declarabat elegantiam ingeniosam suæ Obedientiæ: etenim licet hoc maximè seriò expeteret, subdebat se tamen penitus menti Superiorum; ad quorum solum nutum transferebat se ad diversa loca: vocabant, revocabant; ibat redibat; mutabant pulpita obmutescebat; itinerum molestias subibat æque semper hilaris; jubebatur prædicare, prædicabat; dicere in tempore & extra tempus, dicebat; desistere, desistebat. Quando autem erat invitatus ad aliquam cathedram primariam, aut infimam, qualemcumque, ut scribit Pater, qui repertus fuerat; nunquam ex ore ejus aut calamo extorqueri potuit minimum signum propensionis, ut diceret ita, vel non; placet, vel displicet; ad aliquam rem particularem, quæ se offerebat, respondebat quidem terminis religiosè urbanis, sed cum indifferentiâ æquali in omnibus, & dependentiâ à Superioribus; nec adiciebat verbum de suo, quo ostenderet

deret desiderium, vel impedimentum:
& licet illi videretur, quod locus vel
functio ob laborem, aërem, vel aliam
circumstantiam possent grave damnum
sanitati creare & vitæ: re semel pro-
posita simpliciter Superiori, acquiesce-
bat, & tranquillo animo obsecundabat.
Senæ cum degeret, ubi fuerat concio-
natus per æstatem, & manebat ad di-
cedum per adventum, scripsit ad Soro-
rem in hunc modum: *Pro tua in me hu-
manitate, soror mea, velles, ut tibi aliquid
de me nuntiarem, & ego contra fugio mul-
tum scribere; quia perpetuo dum mei recor-
dor, occasionem habeo deglutiendi bolum
aliquem amarum. Heri tamen die natalitio
Virginis intemerata finiui concionem, &
resumam 1. Novembris in templo nostro, &
deinde incipiens Adventum Ecclesiasticum,
dicturus sum in Cathedrali; nisi aër ille fri-
gidissimus & subtilissimus mihi facessat ne-
gotium: sum tamen ad beneplacitum Supe-
riorum, & quod consequens est, Dei, sem-
per paratus. Illi sunt de statu meo affatim
informati, & cum eo obdormisco. Romam
pergam, quando mihi dicent ut vadam. Il-
lum contemptum valetudinis propter*
Obe-

Obedientiam palam fecit, quando illi impositum erat Genuæ Concionatorem agere, ubi passurus erat aërem subtilissimum, suæ sanitati apprimè contrarium; scripsit ad Amicum se eo destinatum ad dicendum per æstatem, & se non invitum eo proficisci, ut exponeret vitam discrimini intuitu Obedientiæ, quamvis expertus esset aërem illum è diametro adversum suæ valetudini ob subtilitatem. Tanto plurius æstimabat Obedire quam vivere; cumque esset illi consilium datum à quibusdam Amicis, ut se excusaret à concionibus æstatis, & adventus; ne se perpetuo exhaustum iret, & pergeret ulterius pessumdare, uti antea acciderat; numquam illis consiliariis assensus est, sed missus perrexit semper, & vitam suam immolavit in victimam Obedientiæ.

Parum illi erat generose obtemperare in rebus arduis & majoris ponderis; fuit præterea accuratus in observandis studiose omnibus apicibus Obedientiæ & regulæ. Virtus in homine provecto tanto magis inusitata, quanto magis
quan-

quandoque Seniores se sinunt decipi, ut existiment ista crepundia Novitiis esse propria, se autem indigna. Non ita P. Antonius Iulius; in omnibus enim observantiis erat irreprehensibilis, atque pro rebus minimis petebat licentiam, nec utebatur epikiis, nec acquiescebat permissionibus in commune datis; sed subiiciebat se semper & ubique, toties quoties, dictis Superiorum: ita, vel non. Ad hæc in tyrocinio exercebatur quando Domina ejus Mater institit apud P. Rectorem & Magistrum Novitiorum, ut posset epulo aliquo forensi omnes Novitios recreare in uno suo prædio suburbano, & ratio dictabat esse permittendum. Ibi P. Antonius Iulius petiit à Domina, ut procuraret sibi è domo sua librum quemdam Spiritualem, quem nominabat; sed reversus ad novitiatum, & reflectens super ea petitione damnavit eam, ut inobedientem, & inobservantiæ ream, utpote factam sine scitu Superioris; quamobrem derepente eum accessit, & petiit sibi injungi, poenitentiam: missoque libro noluit eum inspicere: sed
detu-

detulit ad eundem, inquiring sibi sufficere Thomam à Kempis. Quamvis autem bene animadvertatur illam observantiam sapere Novitium, non fuit tamen privativè Novitii: sed in ea semper perstitit, & incrementa sumpsit; quando enim postea erat jam Concionator maturus complurium annorum, & sæpè exhortabatur Moniales, habebat inter sua proposita notatum istud pusillum: *Non videre Moniales finita concione, nisi facta Superioris potestate.* Nec hoc solum, siquidem postea Mediolani, cum ex catharro laboraret, Domina ejus Soror misit quatuor pastillos parvos ex saccharo, rosaceo liquore infecto conditas, enixè postulans, ut hoc pauxillum non aspernaretur. Primum se excusavit prætexens ejusmodi delicias ibi non quadrare; deinde tamen subjunxit se absolute eas non posse recipere, eo quod sibi non esset licitum. Aliàs fuit illi datum exiguum frustum ex osse, vel ex ebena ad calamos recondendos: sumpsit quidem: sed ecce recordatus se non habere licentiam ad accipiendum, illico restituit; nolens ne
qui.

quidem cum tacita, & nisi certissima
venia admittere etiam rem tam parvi
pretii, & eam prius non flagitare, etiam
cum animum haberet flagitandi: sibi
enim persuadebat parvis illis laxitati-
bus (ut revera sunt) observantiam sen-
sim sine sensu dilabi, & ejus splendo-
rem offuscari: Ibat ergo prius re ipsa
veniam petitem, & ea concessa acci-
piebat, quod offerebatur. Transibat
Alexandriam, quando ei allatum epi-
stolium unius Monialis sibi consangui-
neæ, in quodam parthenopæo istius
oppidi: noluit admittere. Quapropter
Monialis consultum putavit rogare P.
Rectorem, ut illi traderet: atque ita
legit. Non continebat aliud, quam ut
dignaretur exhortationem habere ad
illas sacras Deo Virgines; cui petitioni
non annuit priusquam P. Rector eum
monuisset, ut responderet se earum
desiderio obtemperaturum: è vestigio
hoc respondit, & illis postridie adfuit,
fecitque exhortationem exceptam,
cum devotione & fructu notabili illa-
rum animarum, quæ anhelaverant ut
frangeret illis panem verbi Dei. Nec
so-

solum in Collegiis quando per transennam ibi hospitabatur, sed etiam quando extra domum erat, non putabat sibi licere dispensare, in regula, quam poterat observare: ac proinde cum moraretur in Episcopio Cremonensi, in quadragesima, quam istic concionabatur; si occurreret necessitas scribendi, mittebat litteras apertas ad Superiorem Collegii, ut lectas, si videretur, obseraret: & una quidem vice, quæ cogebatur scribere litteras, quæ festinato opus habebant, dedit illas apertas Secretario Domini Episcopi; precatus ut sigillum apprimeret si putaret consultum; quia sibi dicebat deesse talem auctoritatem.

Non formidabat revelare quod viveret in tam exacta observantia: unde cum non nemo in Domo Professa Mediolanensi venisset ad ejus cubiculum, ut cum eo quid ageret, dato signo ad examen conscientiaë meridianum, eo stante ad januam, non quæsit prætextus, sed libere edixit, nunc pulsatum est ad examen, alias videbimus invicem. Similiter vocatus à Portario
tem

tempore secundæ orationis, respondit, hoc manè dormivi, non possum, si quispiam, quidpiam me velit, non possum venire, nisi absoluta meditatione. Si per aliquam extraordinariam occupationem non potuisset statuto tempore exequi res observantiæ religiosæ, non putabat sibi permissum se excusare, nec iis partem aliquam subtrahere: sed in eo se gerebat cum sancta quâdam libertate: & quando partem aliquam orationis debebat perficere in templo aut in loco publico; non formidabat videri, quod metiretur tempus clepsydra, ut esset securus non diminuisse se momentum tam pretiosæ sibi occupationis, & ex devotione, & ex obedientiâ sibi impositæ. Nec aliter faciebat etiam quando iter faciebat; observavit quippe idem quando profectus Cremonam, rediit in rheda Illustrissimi Antistitis, comitem habens Secretarium, ut supra commemoratum est. Vix enim conscenderat vehiculum quando extraxit suam clepsydram ad horam meditationis integrè complendam. Nec bono illi Sacerdoti hoc ægrè
X fuit,

fuit, ut quandoque nonnullis fit, quibus observantia videtur mali moris, & displicet præsertim sæcularibus: verum hic ob hanc pietatem & accuratam observantiam summum erga eum amorem, & haufit, & retinuit; de hinc fuit visus tam sæpè cum clepsydra penes se, quod ista accuratio fuerit æstimateda, tam illi propria & familiaris & boni exempli, ut dum deliberarent Patres ab ejus decessu de ejus adumbranda effigie, & adiiciendo aliquo religioso judicio, quod eum propriè ad vivum designaret, fuerint ex illis aliqui ejus sententiæ, quod deberet pingi genuflexus in oratione, vultu plane humili, & devotionem spirante, apposita juxta illum clepsydra in terra, prout moris habebat. Hæc ejus tam perfecta observantia maximè in rebus spiritualibus, etiam post mortem, fructum in aliis operari non cessavit, sive per præsentiam, sive per conceptum. Etenim Religiosus magnæ auctoritatis & dotibus eximiis præditus, nec temerarius, de se narravit; quod cum aliquoties P. Antonium Iulium rogasset

set adhuc viventem, ut suis precationibus, sibi à Deo aliquas gratias de novo impetraret, uno mane se illi jam defuncto commendavit ad aliam obtinendam; vesperi deinde illius diei, dedit se per modum diverticuli lectioni Poëtæ vulgaris; & licet superveniret tempus præscriptum à regula ad faciendum examen conscientiæ, sivit se tamen seduci delectatione illius lectionis: quando ecce illi visum est, se cernere stantem ante se P. Antonium Iulium in habitu concionatorio cum superpellicio & stola, qui illum intuebatur fixo oculo, austero vultu, & ad severitatem composito; nec loquebatur tum quidem exterius verbum ullum: sed eodem tempore sensit sibi inspirari huiusmodi cogitationem: Iste non est modus consequendi gratias: & unà illi videbatur librum, quem tenebat, sibi fuisse ereptum è manibus, & conjectum in terram, ubi deinde deprehendit cecidisse. Si hæc fuerit præsentia realis P. Antonii Iulii ordinata à Deo, fuerit certe ad secundandam, & remunerandam exactam istius sui observan-

tiam famuli: sin vero fuerit tantum imaginatio istius, qui retulit; bene apparet, quam altum conceptum religiosæ suæ accurationis reliquerit impressum P. Antonius Iulius in animis eorum, qui eum ex usu & visu noverant: sufficit etenim hæc ad formandam in persona matura non tantum sinderesim, sed etiam vivam talem apprehensionem culpatae inobservantiæ, & imprimendum terrorem.

Et profecto tantum illi in amoribus fuit ista ordinata harmonia & concentus bene distributorum operum, quæ observantur à Religiosis; ut in officio concionandi (quemadmodum habebat complacentiam quod laboraret in bonum animarum) id illi parum fuerit gratum, quod ob varietatem itinerum, locorum, & impedimentorum, cui obnoxium erat ministerium illud, causaret necessitatem ordinis, in vita religiosa stabiliti, subinde turbandi. Atque ideo scribens ad quemdam amicum expetiit precum ejus subsidium, inquit: *Opus habeo ope tua ne deterior sim, interim quo alii meliores evadunt, in*
fun-

functione, quæ & ob itinera quæ emetior;
& propter varietatem hominum, cum quibus versor; & propter habenas solutas, quas habeo; & propter turbationem horologii religiosi, ex natura sua periculo exponit, precipitandi in torporem animos robustissimos: quid futurum credis de debilioribus qualis est meus?

At non erit fortasse tam mira in isto viro, tam exacta Obedientia in minimis quidem, verum creberrimis, & tepido Religioso molestissimis observantiis; quantum in fidelissima sinceritate, cum qua, ut supra vidimus, exposebat conspectui suorum Superiorum totum suum intimum & extimum, bonum, & malum, virtutes, mortificationes, & sensa animi sui; quoniam in illa, & cum illa exercebat magis illam suam supra laudatam sui iudicii diffidentiam, submittendo illam censuræ Sacerdotis; cuius magis intererat lepram, vel sanitatem internam discernere, de qua alibi est dictum à me quidpiam. Itaque non contentus directione, quam aliquoties à Superiore accipiebat; & desiderans plus imme-

diatam & frequentem, petebat aliorum interventu in rebus plurimis iisque minutioribus studiosius gubernari, nedum in primis annis vitæ religiosæ, quibus unusquisque se timet, & habet suspectum: sed insuper in ultimis, quibus solent quam plurimi de se præsumere, & non timere, nisi sint prudentiores. Atque adeo in folio supradicto quod exhibuit P. Provinciali, quatuor mensibus, antequam ad Superos migraret, conclusit, inquiens: *Supplico præterea R. V. ut considerare dignetur, an non videatur consultum, ut habeam directorem particularem, qui me deducat per vias rectas: quia omnino promptus sum & paratus, me ejus directioni submittere, ad eum modum, quem R. V. censuerit expedire.* Et nominabat unum qui illi occurrebat, & quem pro censore tam rigido habebat, ut nulla in re dissimulasset. Quando deinde nactus erat unum, qui eum strenue commonefaceret, & consilio adesset opportunius; quantâ promptitudine obtemperarit, patuit Lucæ, dum istic per quadagesimam sacrum Oratorem ageret. Cum,
ex

ex metu ne excederet in rigore erga se,
& fervore erga alios, P. Præpositus
Genuensis commendasset (quod Su-
perius commemoratum memini) ut se
regeret juxta consilium unius Patris ex
tertio anno, qui ibat illi socius. P. An-
tonius Iulius præstitit se tam facilem,
& obsequentem ut (sicut scripsit ipse-
met ille Pater) mihi opus fuerit cir-
cumspectè cavere, ne excideret mihi
verbum, quo patefacerem meam in-
clinationem; quia totum interpreta-
batur in sensu regiminis illi injuncti;
nec aliud respondebat aut faciebat,
sed statim acquiescebat & obediebat.
Quantum autem sibi congratularetur,
quod videret se ad hanc normam com-
positum, & securum redditum adim-
plere se hoc modo voluntatem Dei,
colligi & adstrui ulterius potest ex eo,
quod supra scriptum ab eo memini-
mus, ad arbitrum unum conscientiaë
suæ, virum revera valdè religiosum,
& disertum Spiritus Magistrum; à quo
cum quæsiisset judicium de certis du-
biis in particulari, subjunxit: *R. V. non
speçtet aliud, nisi obligationem quam habeo*

ego, ex voto mihi impositam; ad faciendum id, quod judicaverit melius ad divinam gloriam, & bonum meum spirituale. Ego autem per gratiam Dei conabor quam accuratissimè exequi sententiam suam, quam pro Sancta venerabor. Unde manifestum est non fuisse contentum correxisse suum illum timorem claudicandi in virtute, per vincula ordinaria Obedientiæ præstitæ Superioribus: sed voluerit etiam voto particulari eam asserere non minus difficili quam perfecto, voto inquam obedientiæ erga suum Spiritus instructorem. Si unquam sibi videretur non obedivisse cum ea promptitudine & simplicitate, cujus sibi præfixerat perfectissimam idæam; pœnitebat eum privatim & reprehendebat se publice cum gravi sensu. Dum habitaret in Collegio Mediolanensi revertens quodam die de foris domum; postquam pluribus vicibus pulsasset, Ianitor tardabat venire, ut intromitteret: quid faceret Pater? discessit ut intraret per lateralem portam templi, & inde in domum: sed socio eum memorem reddente, regulæ, non
in-

intrandum nisi per communem januam domus, regressus est, & iterum atque iterum nolam traxit; cumque diu frustra expectasset, arbitratus est circumstantiam prævalere legi, & per portam Ecclesiæ ingressus est: Sed non transiit dies ista, quin dicta fuerit de hoc defectu ejus publicè culpa, & imposita pœnitentia non terminis ordinariis, sed verbis valde exprimentibus, aggravantibus ejus humiliationem: unde habetur certum quod ipse considerata secum melius illa actione, & comperita pro prævaricatione observantiæ regularis, conjecerit in chartam eandem istam formam, qua interius seipsum arguerat; precatusque fuerit Superiorem, ut curaret publice legi in mensa, quo non videretur à suamet humilitate dictata, sed ad majorem humiliationem ab eodem Superiore directè inflictâ.

Paucissimæ tamen sese obtulerunt occasiones accusandi se, quod non perfectè impleisset, secundum præscriptum regularum, Superiorum voluntatem: nec illud ferè unquam continge-

bat; nisi quando illi præscriptum erat, vel suasum, indulgeret sibi nonnihil amplius recreationis vel commoditatis: verum in una investiva publica, quam obtinuit, ut sibi faceret post vacationes Mediolani, posuit diserte in enumeratione defectuum, etiam illud: *non sum executus, sed potius feci contrarium ejus, quod Superiores, ut suam erga me exhiberent charitatem, & benevolam humanitatem, mihi non semel dixerunt, puta, ut me recrearem.* Ecce qualia fuerint argumenta inobedientiarum ejus, in quibus tamen & in omni alia materia, volupe illi erat, ut Superiores de se libere disponerent, & gaudebat quando voluntatem suam frangebant: quæ quia in aliis vix rumpi poterat, uti dictum, nisi in commoditatum & recreationum usu; si quandoque talis obedientia accideret loquebatur cum satisfactione, & sibi multum plaudebat. *Placet mihi, inquit, iste modus: Superior tam humanus est, & ego habeo repugnantiam, ut hisce diebus morer in villa. Bene habet, ob id ipsum vade, & te crucia. Mihi placet multum. O placere paradoxum!*

natum ex displicentia, & è diametro
oppositum displicentiæ illorum, qui
etiam in objectis, quæ appetunt, nau-
seam sentiunt, si sint imperata modo
aliquanto minus molli, quam queat
sufferre delicata sensibilitas. Non po-
terat quidem aliter esse, quin senti-
ret difficultatem in transcribendo &
subiiciendo suum velle, & multo ma-
gis flexibiliter conformando illud opi-
nioni suorum Superiorum; & quidem
oppidò magnam, cum esset genii vi-
vacis, & ingeniosus: sed gloriosè
victor lubentiam suam jugo Christi
subiiciebat, uti aliquando exposuit
Patri, cui multum confidebat, &
quem consuluerat super casu aliquo
particulari. Quod ille exhortatus eum
fuisse, ut totum se traderet Sanctæ
Obedientiæ, rescripsit illi his verbis:
*Vestræ benevolæ confortationes efficaciter
in me operatæ sunt. Adeo ut, quamvis
in substantia mearum operationum fue-
rim satis firmus, volendo voluntatem
meorum Superiorum servare pro regula;
tamen circa aliquas circumstantias acci-
dentales, cum essem forte tentatus, ne*
ad-

*adhiberem modum planiorem, & sincerio-
rem, in quo nulla esset formido, quod amor
proprius in partem posset venire, & vitium
facere in holocausto; sed jam à Spiritu ro-
boratus, qui calamum hunc direxit, decre-
vi me gerere prorsus instar baculi senilis,
& corporis mortui. R. V. me juvet suis ora-
tionibus, ne propter illam meam resolutio-
nem, deserant me tentationes; sed ad om-
nem occasionem, quæ quotidie una ex alia se
offert, redeam in arenam ad decertandum
alacriter forte certamen. Ita ille: Atqui
Christus dominus noster se bonum du-
cem præbuit tam egregii militis, & cer-
tamen forte dedit illi ut vinceret, ac dein-
de ut verus obediens loqueretur victorias.*

C A P V T   X I V .

*Opinio virtutum in qua erat P. Antonius
Iulius, & felix transitus ad me-
liorem vitam.*

HÆ sunt virtutes P. Antonii Iulii,
quarum usque in hanc horam
potuit colligi aliqua distincta recorda-
tio: ex quibus, & compluribus aliis non
ita

ita speciatim observatis, mansit impressa animis opinio & æstimatio illius, perinde ac hominis singularissimi, ac extraordinariæ probitatis. Usque adeo ut pictor qui nunquam alias eum viderat; primo accessu, quo eum contemplatus est, spirantem in eo deprehenderit auram quamdam cælestem, talemque hauserit de eo conjecturam Sanctitatis, ut dignum censuerit, cuius effigiem ex occulto ad vivum delinearet. Atque hæc opinio sublimium ejus virtutum invasit communiter omnes, qui eum usu, & visu cognoverunt, expressa verbis & formulis loquendi multum significantibus à variis, qui percunctati quid censerent de virtutibus P. Antonii Iulii, non nulli dixerunt fuisse eximiarum virtutum: alii quantum de illo proferri posset, minus esse ejus meritis. Hi vocarunt virum Sanctorum morum: illi hominem immaculatæ vitæ, qualis primariis Sanctis conveniret. Quidam purissimæ animæ elogio honorarunt. Mutinâ scriptum fuit, quod dedisset ibi magnam ædificationem, exemplis nunquam

quam intermissis, assiduæ orationis, profundæ humilitatis, despicientiæ sui, & multarum aliarum virtutum, ob quas fuisset tantum in veneratione, quantum ullibi: etenim virtutis erat in omni loco æqualis. Cremonâ nuntiatum est in hæc verba: P. Antonius Iulius felicissimæ recordationis concionatus est in hac Cathedrali; reliquitque post se opinionem tamquam viri magnæ virtutis. In populo, & in nobilitate æstimatus erat summè, & in Episcopio ubi commorabatur, erat ab omnibus honoratis, uti vir singularis virtutis. Bononia misit quidam ex Patribus multæ doctrinæ & integritatis hoc testimonium: Præsentia P. Antonii Iulii & commoratio in hac civitate, fuit rara, & non longi temporis; sed per istam brevem moram reliquit tam eximiam & diu duraturam variarum virtutum fragrantiam, ut memoria illius evadat dulcissima simul & amarissima, illi qui meminit primo se potitum fuisse prorsus cælesti ejus conversatione, cujus jacturam jam fecerat; quia in cælum sublevabat personas,
cum

cum quibus tractabat : idque etiam modo experimur, *quod memoria ejus in compositione odoris facta opere pigmentarii in omnino quasi mel indulcatur.* Et addit quod in litteris ab illo per intervalla receptis, semper cernerentur coruscare sensa, & affectus suavissimi de Deo, abnegatio, & contemptus omnimodus sui ipsius, resignatio consummata, & dependentia à Sancta Obedientia, innumeræque aliæ virtutes; ac proinde quod una ex ultimis epistolis recepta, dum postremum Verbum Dei prædicaret Genuæ, servaretur instar præstantissimæ, & venerabilis reliquiæ, & sæpius eam reverenter oscularetur. Taurino allatum est: Vox communis omnium horum Patrum, ac Fratrum est P. Antonium Iulium, eo, quo habitavit in hoc Collegio, tempore, dedisse semper ædificationem non vulgarem, tam domi quam foris; & quidam Patres è Senioribus hoc addiderunt, quod si diuturniori tempore ibi substitisset, mirabili metamorphosi Taurinum Sanctum effecisset. Cum Pater ex hac mortali vita ad immortalem migrasset.

graf.

grasset, accepit unus è nostris Taurinensibus epistolam Genua, nuntiam felicis ejus obitus, atque una imagunculam defuncti simpliciter adornatam; cumque compertum haberet, quantum æstimatus & amatus fuisset ab Excellentissimo Domino Marchione de Pianezza: procuravit ut una & altera ad manus ejus veniret. Bonus ille Dominus perlegens epistolam exclamavit: mortuus est unus Sanctus. Eodemque fuit epitheto decoratus à Domina Principe Regali, peracuti ingenii Matrona, ad nova de morte ejus, quæ ad illam detulerat Dominus Marchio; qui postea voluit iconculam sibi retinere in memoriam, & venerationem spectatissimæ virtutis, sicut & litteras ab eo acceptas affectibus religiosissimis refertas. Adhuc vivus fuit habitus cum ea demonstratione reverentiæ, quæ solet deferri personis venerandæ virtutis. Concionabatur in celebri civitate, & invecus est in irreverentiam, quæ committebatur in templis, & indecentiam in celebrando, qua certam Ecclesiam contigit designare &

& innuere; senserunt se notatos aliqui, ad quos cura ejus spectabat; illico questi sunt apud Illustrissimum: sed prudens Antistes eos placavit, dicens: finite sua peragere P. Brignole, quia ejus Virtus meretur omnem venerationem. Proficiscens Genua Lucam fuit coactus subsistere aliquot diebus Massæ, ubi reperiebatur præter illius loci Principem cum Marchione de Carrara, etiam Dux & Ducissa Doria, Principissa Castilionensis, & Marchionissa Sarra. Expressi calamo nequit, qui honores istic ab omni ista nobilitate isti Dei famulo, fuerint delati, & quæ significationes pretii in quo probitatem ejus habebant. Eodem vesperre quo advenit toto pluebat; Princeps tamen octogenarius & infirmus, deportari se curavit ad visitandum in domo, in qua Pater, qui erat principibus illis foeminis à confessionibus, eum hospitio exceperat: & dixit non potuisse se ullatenus cohibere, quin accurreret ipso momento, quo intellexerat ejus adventum: venire se in persona, ut accipiat ab illo benedictionem,

Y

sine

sine qua sibi impresserat, illa nocte dormituum se non fuisse. Sequutæ sunt deinde devotiones supra recensitæ, quas hortatu Patris obiverunt. Quando deinde stabat in procinctu ut discederet, cum Princeps inaudivisset difficultatem, quam patiebatur in equitando, ob male affectam tibiam: omnimodè voluit Lucam usque sua lectica uteretur; & quia difficilem se præbebat in admittenda, Patris Socii adhibere oportuit auctoritatem, ut reluctantem expugnaret. Cui præterea multis precibus enixè commendavit quemadmodum etiam fecerunt omnes illi alii Principes & Principissæ, si vel Lucæ, vel in reditu res aliqua occurreret, in qua P. Antonio Iulio usui & comodo esse possent, certiores se faceret; pro maxima se gratia habituros si tali Dei Ministro in re aliqua gratificandi opportunitas daretur. Eadem officia postea renovavit eo tempore quo Pater commoratus est Lucæ, & litteris, & Nobili citatis equis misso, ad invisendum, & gratulandum de fructu quem reportabat ex suis concionibus.

ni-

nibus & commendandum se ejus precibus.

P. Provincialis, sub cujus regimine in Domino obdormivit, faciens exhortationem in Domo Professa Genuensi, paucis à morte diebus; ut communi expectationi Patrum faceret fatis, incepit excurrere in ejus laudes: & licet deberet loqui cum ea cautela, quam deceret majoris notæ Superiorem; non dubitavit tamen dicere: quod apud totam civitatem esset in opinione magnæ virtutis, & fuisset persona in omnibus, per quos transiverat, vitæ statibus, valde singularis, & admirabilis: sed multo magis in Societate memoriam ejus futuram in benedictione, obtinorem vitæ decem annis irreprehensibiliter in Religione traductæ, quæ æquivalent compluribus ob continuum & numquam intermissum fervens exercitium religiosarum virtutum, profundissimæ Humilitatis, Paupertatis, Vilipendentia sui, Mortificationis, exactissimæ observantia, Obedientia, Charitatis, fervoris, & consuetudinis cum Deo, atque summæ

Religionis in rebus omnibus; ad eum modum, ut fuerit communis omnium sententia, quocumque se verteret se cum deferre normam veri & perfecti Religiosi, qui omnes permoveret ad pietatem & devotionem. Hæc dixit P. Provincialis parum in verbis, sed multum in substantia, quæ, ut verissima, fuerunt accepta cum universali consensu & consolatione. Si orationes funebres habitæ fuissent de ejus laudibus, ut mos est fieri in exequiis Religiosorum, qui mortui sunt cum opinione non vulgaris sanctimoniam, quæ non panegyres dictæ fuissent! Atqui cum non fuerint illæ celebratæ, sed ob impedimenta dilatæ; existimavi fatius, præsentem laudum ejus commentarium compilare, qua possem; & colligere plura quam brevitatis concionis caperet, atque ita pluribus Provinciæ locis communicare. Quin etiam P. N. Generalis Goswinus Nickel tam fuit captus exemplo isto vivendi religiosè, & Concionatoris tam evangelicè, ut, quemadmodum scripsit, dixerit: *Tales homines desideramus nobiscum manere.* Et ideo

ideo

ideo cum solerent ante æstatem Roma dimitti Concionatores, voluit Patrem ibi subsistere, & diutius retinuisset, si sanitas ejus passa fuisset; & nisi multæ civitates Italiæ eum sibi petiissent, ut utilium ejus laborum fierent participes.

Attamen potentior in expetendo, & felicior in impetrando fuit Genua ejus Patria; tamquam illa, quæ præferenda erat, ex merito quod eum genuisset, & per eum artem proficiendi calleret, Deo exceptionem faciente in illa universali: *Nemo Propheta acceptus est in Patria sua.* Quamvis enim quadragesimales conciones paucis annis ibi peregisset, opus fuit illi indulgere alteram, quæ fuit postrema. In ea resumpsit dicendi pensum, quemadmodum concursu majori quam unquam, ita Zelo & fervore spiritus tanto inflammatio-re, quam consuerat in corripiendis Evangelica libertate moribus profligatis, & permovendis animis, cum affectu vehementi, ad dolorem de peccatis, & exercitium Christianarum virtutum; adeoque licet ipse non præsa-giisset, potuisset prævideri illum esse

novissimum, sed & generosissimum conatum Charitatis, secundum totam latitudinem suæ spheræ agentis; quia ipse hoc finit sibi elabi & quis scit an de Cœlo, ut quibusdam visum, hoc illi insinuatam non fuerit? In auspiciis enim suarum concionum, petens licentiam à Patria sua, ostendendi suum erga illam amorem magis quam unquam, in vitiis periculosis detegendis, ex quibus sequeretur certa animarum pernicies. Applicavit sibi non modo monitum apostolicum datum S. Timotheo. *Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistæ, ministerium tuum imple*: sed etiam annuntiavit id quod subjungit Apostolus: *Ego enim jam delibor, & tempus resolutionis meæ instat*. Allegans hoc pro stimulo impendendi se cum majori Charitate ministerio prædicationis Evangelicæ. Id quod fecit eum hæc proferre, fecit etiam hoc præmonere. Et vero fuit ab auditorio acceptum tamquam mirum quid, de quo sermo percrebuit per civitatem, non sine timore; & perscriptus est alio, cum suspensione, perinde quasi Pater præ-

prædixisset sibi instare finem vitæ; quem tamen sine lumine majore, & ipsa ætas, & indispositiones corporis, & debilitas per se comminabantur: atqui comminatio ista fuit nimis, quam vera, quia cum persequutus fuisset tam ardentem suas conciones, ad duas prope septimanas, cum confluxu & fructu famam superante, & imbecillitatem virium vigore Spiritus confirmante: coactus est cedere feбри, quæ eum stravit in lectum cum occulta malignitate: cumque in principio spem inter & metum res dissimulanter hæret, protinus se prodidit fatalem; & intra spatium duarum minus hebdomadarum extinxit. Tempore, & ex occasione hujus postremæ infirmitatis secutæque mortis, docuit Pater, quam propriè denuntiationi sui finis annectere potuisset consolationem illius doctoris gentium Pauli Apostoli: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; in reliquo reposita est mihi corona justitiæ.* Etenim ab initio suæ ægritudinis ante Medicos, ex sensu proprio, derepente cognovit mortalem; vel ut

melius dicam promulsi fidem æternæ vitæ. Inundavit hæc cor ejus voluptate, quæ in vultu transparens, & in verbis se patefaciens, causavit in omnibus magnam admirationem; utpote res insolita, & raro visa, etiam inter Religiosos, qui etiam si cernuntur bene moricum tranquillitate, in præmium laborum pro Dei obsequio susceptorum, & eum alta pace in fructum multarum victoriarum de seipsis in vita religiosa relatarum: P. Antonius Iulius, non solum requievit in pace; verum per anticipationem intravit in gaudium cœli, quod resplendebat in facie, & faciebat eum loqui instar Angeli de propinqua felicitate, ad quam spem proximam habebat se profecturum illico, & Deo fruiturum. Illis ergo, qui subinde indicabant vitam ejus non habere se pro desperata, dicebat: *Amabo molite mihi dicere tam ingrata nuntia.* Ad quod responsum cum animadverteret, alios in admirationem rapi, subintulit; *An non forte essent mala nova Nauclero, qui navim suam provexisset usque ad officium portus, si oriretur inopinato ventus*
ad-

adversus, qui eum propelleret retrorsum in
medium tempestatis? Quomodo ergo non
erunt infausta nova pro me quibus fiat mihi
omnis non modo spes; sed timor etiam reje-
ctum me iri, in vitam tam procellosam. Af-
ferebat sæpe numero sibi dici non pos-
se verbum magis insipidum, quam si
Doctor Medicus, ei denuntiaret se li-
berum esse à feбри. Atque ita sicut so-
lidius consolabatur illos, qui venerant
eum consolatum, ita relinquebat tri-
stiores, tanto plus ponderantes jactu-
ram, quam facturi erant, quanto ipsi
futura erat majoris lucri. Quamvis ut
verum fatear mors P. Antonii Iulii ha-
buerit unam proprietatem, ab aliis
compertam, in obitu aliquorum San-
ctorum; quod amicos non reliquerit
nimios afflictos. Enimvero cum absol-
veret vitæ telam non adeo effectus, quin
aliquot adhuc annis vivere posset, &
abrupturus esset spem tantorum fru-
ctuum colligendorum in servitium &
gloriam Dei, quorum effectus in luce
publica versabantur; ad hæc ob amabi-
les mores esset in desideriiis & amoribus
omnium; hilaritas tamen, quam oppo-
ne-

nebat terribilium terribilissimo, ita influabat in animos aliorum, ut cordium amaritudinem dissiparet, & dulcitudine leniret: adeoque mors eius multo minus turbavit animos suorum amicorum, & eorum, qui familiariter eum noverant, quam videbatur debuisse: receptaque est majori cum invidiâ, quam luctu & comploratione.

Non fuit immemor in ista sua lætitia, dilectæ sibi humilitatis. Itaque uti omnia super ea fundabat; non attribuebat suis meritis spes suas, sed meritis religionis, in qua moriebatur. Hinc omnibus & singulis, qui eum invisebant, nostris & extraneis, non desinebat magno affectu exponere, quanto hoc sibi esset solatio mori posse Religiosum Societatis. Ultimis diebus rogatus à quibusdam principibus viris, valde piis, & illi affectis, ut in illo articulo vellet illis dicere aliquod verbum salutare ædificationis; cum putaret illam actionem competere alteri, quam sibi, semper detrectabat: donec P. Provincialis plus respiciens ad devotionem, & merita istorum Dominorum, quam
ad

ad humilitatem Patris, præcepit ut illis obsequeretur; permisit ergo intrare cubiculum suos liberos, aliquot propinquos, & alios complures sibi affectos; qui in genua provoluti circumdederunt lectum cum multo affectu dolore intermixto: atque ipse paucis verbis, sed sensu plenis eos affatus est in hunc modum: *Quod cum viderent eum in procinctu, ut brevi comparendum illi esset ante tribunal Dei Iudicis, non dubitarent se dicturum illis veritatem: & ut essent certi, se non habere remorsum conscientiae, ut sparsum fuisse perceperat, & ad illorum aures potuerat pervenisse, quod Religionem fuisset ingressus; quasi vero ea de causa fuisset occasionem elabi faciendi bonum, quod putarent eum in saeculo, majus facere potuisse: velle se, ut scirent, quod si adhuc deliberandum ei foret, idem se facturum: nec habere se in isto articulo consolationem majorem, quam quod factus sit, & vixerit Religiosus: & sicut summè doleret, non prius id se exequutum fuisse, ita omnium letitiarum instar illi esse, quod moriatur in Societate IESU. Si tamen decretum illis esset manendi in saeculo, & illic vivendi*

me-

melius quam ipse vixisset, laudarent Deum; viderent tamen etiam atque etiam, ut non patiantur se decipi: sed quandoquidem experientia se docuisset, quod difficile sit salvari in mundo, rogare se, suam ut imprudentiam non imitarentur quæ tanto tempore ingressum distulerat; sed primo quoque tempore statuerent, quibuscumque modis securam reddere animæ suæ salutem, & procurare veram & unicam in morte iucunditatem. Deinde quod post salutem animæ suæ, cuique eorum impense commendares Societatem, & ut illum affectum, quantum sibi exhibebant, erga eam servarent, quam magis ac magis jure meritoque semper diligere cogeretur; quod si in eo sibi obsecundarent, summè gratum in eos se futurum promittens; & postquam venisset ad locum beatitudinis, numquam obliturum eorum pietatis. At hæc cum omnibus, exciderent lacrymæ dixit illis ultimum vale, & ab illo divulsi sunt omnes, contristati simul, & solatio delibuti.

Ille porro intentus, sicut fecerat à principio morbi, exercitio illius præclaræ virtutis, quam tot actibus frequentatis in vita sibi fecerat habitu ac-
qui.

quisito tam familiarem, ut nec dolores morbi, nec timor mortis illum diverterent, nisi quando sub finem, affectus & cogitatio elanguescerent: fuit semper obedientissimus quàm Medico, quàm Infirmario: nunquam auditus est queri de aliqua re, nisi quod nimium studium impenderent recuperandæ ejus sanitati, quam rebatur aliis fore inutilem; atque indignam cui tam operose serviretur, & sibi damno futuram, ob ingens desiderium, quo flagrabat, solutis corporis compagibus, existendi cum Christo. Confusus est P. Provinciali dubium aliquod notabile proponere; cujus una & altera pars erat in favorem humilitatis: dicebat enim valde se optare, ut ante mortem egregiè flagellaretur, ad deinde deponeretur in terra, ut ibi coöpertus cinere & cilicio extingueretur: Verum enim vero quia sciebat illos actus esse postulatos & exercitos à Sanctis, non audere se illos expetere, ne videretur velle pompæ, & ostentationi exponere humilitatem: timere se tamen non exponere hanc suam inspirationem, quasi ignoraret
quid

quid mererentur ejus peccata. Totum vero postquam explicuisset, submittere se iudicio sui Superioris, quem solum obtestabatur, ut si non probaret, nulli palam faceret se hoc vel petiisse, vel cogitasse; futurum enim hoc illum obiicere periculo vanitatis. De aliis ejus devotis affectibus non tantopere sollicitus erat, ut impediretur, quo minus manifesti fierent; erant enim frequentissimi actus devotionis, quos eliciebat, & colloquia, quibus adspirabat cor ejus ad summum bonum, laudans, & benedicens Deum tenerrimè, quod admisisset, & conservasset se usque ad finem in Societate. Admonitus autem ne se nimium loquendo fatigaret, tacebat aliquantisper lingua, sed corde loquebatur: aut si desisteat, rogabat ut sibi legerent librum pium, nec lubebat illi audire fermocinantes nisi de Deo, unde ut illi satisfaceret pro ultima & tam Sancta voluntate, excluso omni alio discursu, oportebat de tempore in tempus hoc illi solatium præbere, in diceretur, aut prælegeretur punctum aliquod sapidum Spirituale.

Re-

Recipit ultima Sacramenta plenè
sui compos, cum intensissima pietate,
cujus præter circumstantiam temporis
habuit aliud singulare motivum. Ete-
nim anno antequam monitus esset ad
edendam professionem qua uor voto-
rum, licet non expleisset nisi novem an-
nos Religionis, privilegium hoc illi in-
dulgebat P. Vicarius Generalis, ut
dispensaret in uno anno ex decem, qui-
bus solent expectare, qui studia sua ab-
solverunt extra Societatem; intuitu
dotium quibus erat ornatus à Deo tam
naturæ quam gratiæ, ob quas hunc fa-
vorem merebatur. Atqui Patri, qui
communium gratiarum se putabat in-
dignum, ne dum singularium, fuit
consilium datum propter rationes bo-
norum temporalium, quibus se abdi-
caturus erat: non omittere quidem,
sed multo rationabilius, & prudentius
facturum in emolumentum filiorum,
professionem differre; quod & obti-
nuit. Cum itaque decennium initio
Martii esset expletum, in quo mense
obiit: voluerunt Superiores moras ul-
teriores abrumperet, nisi quod super-
ven-

venerint labores quadragesimales; ac deinde ægritudo, in qua cum videret se invitari ad cœlum, acceptavit quod offerebatur, ut æternitatis iter ingrederetur novis istis vinculis obstrictus, conjunctus Deo, & plenus amore, in signum promptitudinis suæ quod non recusaret languores & majores labores, *si adhuc populo Dei esset necessarius.* Itaque antequam sumeret sanctissimam Eucharistiam in viaticum; in manu P. Provincialis, præsentibus circumstantibus non paucis, summa demonstratione pietatis solemnī professione se obtulit in holocaustum, quod admisit Deus *in odorem suavitatis:* & ipse repletus nova voluptate perseveravit in edendis affectibus pietatis, & virtutum atque ita sensibus integris & sanamente 20. Martii, die Lunæ post Dominicam quartam quadragesimæ, stipatus orationibus Patrum, ac Fratrum, qui ei invidebant tam felicem transitum, hora 5. secundum computum Italicum, nostra autem nisi fallor præter propter 10. matutina, placide emisit spiritum anno 1662. ætatis vero 57.
Simu-

Simulatque promulgata est fama mortis ejus, tantus fuit universim motus in civitate, ut Patres meritò dubitaverint, utrum non sequeretur tanta inundatio populi, & tumultus in ejus funere, qualis in exequiis hominum Sanctitate Illustrium, ex pietate populari solet quandoque oriri; sine spe quod honorificæ istæ turbationes, quas decorum non esset permittere, possent impediri. Judicantes ergo debere se eas prævertere, jusserunt spargi; quod iusta tantum instituenda forent postridie sub vesperam: at tacitè prævenientes, tulerunt mane, satis tempestive corpus more solito ad templum. Ibi cantatum est officium, quod satis tranquillè transactum est, nisi sub finem: quando expectatio populi, qui cogitabat copiam eum vivendi præbendam post prandium, nescio quo artificio, subodorata id quod erat, & timens ne spes eorum esset delusa, cœpit concurrere & inundare templum ad eum modum, ut non sufficerent septa scamnorum, quæ, ad impetum coercendum, ita in orbem disposita erant, ut non

Z

pa-

pateret aditus: quare finito officio non sine magno molimine, fuit relatum in Sacristiam. Sed populus exclusus, tam fortiter institit, ut opus fuerit januam Sacrarii pessulo bene firmo oblerare. Congruum tamen postea visum fuit, postulantis faciem cadaueris vestiti habitu Sacerdotali ad publicam satisfactionem præbere spectandam, & quidni dicam? Venerandam; quippe duravit itus & reditus populi usque ad solis occasum, cum tali frequentia, qualis videtur in locis ubi solemniores Indulgentiæ lucrandæ proponuntur; & cum significationibus tantæ pietatis & reverentiæ, ut inde liqueret, quæ esset ejus æstimatio. Nec concursus ille fuit effectus pietatis solummodo in vulgo, quod exclamans mortuum esse virum Sanctum, subito motum excivit animorum; sed opinionem eamdem conceperunt personæ maturi judicii, qui & ob prudentiam, & ob dignitatem, qua eminebant, non tam facile erant movendæ: venerunt si quidem omnis ætatis, & conditionis, ut eum venerarentur: non fuit

fuit Ordo Regularis in Urbe, ex quo non adfuerant aliquot, & nonnulli magno numero, ad osculandas si possent manus, aut ad minimum ad flectendos poplites, in signum reverentiæ ad illud corpus, quod credebant organum virtutum fuisse dignum honore vulgarem excedente. Ad quorum iudicium, utpote securius, non mirum est quod se composuerint alii, licet viri prudentes, & præcipui, & effuderint se in omne genus officiosæ pietatis. Ipsa vespera deinde, non potuit negari multis Dominis ejus consanguineis, & devotis, qui non potuerant invisere infirmum, ea consolatio ut spectarent exanimem, quem summo loco habuerant viventem. Ideoque clausis portis & intromissis solis illis, quibus negari ex honestate non poterat, fuit in templum reportatus: neque ex conspectu ejus ullus horror, qui solet meticulositatem fœminarum percellere, & abigere quando cadavera conspiciunt, invasit intuentes: sed diu contemplantes, & iterum, iterumque fixo obtutu illud cum devotione specular-

tes honorarunt lacrymis & osculis, implorantes intercessionem illius animæ, per quam fuerant condecorati: denique fuit in sepulchro communi inhumatus, quamvis ex sententia Patrum & Superiorum in loculo separato, tamquam dignus, qui à reliquis secerneretur. Reculæ ejus & calamo, & penicillo & gypso formatæ, ex devotione, & ob memoriam rerum ab eo præclarè gestarum, fuerunt impensè desideratæ & expetitæ: attamen ob summam paupertatem, cui se adstrinxerat, tam pauca inventa sunt, ut impossibile fuerit postulationi communi facere satis. Unde prudenti consilio visum est Superioribus expedire, ut in vicem excitandæ, perpetuandæque viri tam incomparabilis memoriæ, fieret commentarius brevis virtutum ejus, quæ in vita notatæ sunt, tamquam securiores & pretiosiores reliquæ ab eo relictæ, & imprimis dignæ ut sint in honore habitæ, portandæ non ad collum, sed in pectore præcipuè nostrorum Patrum & Fratrum, qui fructi sunt felicitate videndi tam exemplari-

placiter viventem, & tam feliciter morientem: ne dici possit de illo homine justo, quod desumptum ex Isaia Ecclesia Sancta accommodat justo justorum: *Ecce quomodo moritur justus, & nemo percipit corde: & viri justi tolluntur, & nemo considerat.*

I N D E X

C A P I T V M.

- CAP. I. **R**es memoratu dignæ in P. Antonio Iulio antequam statum Ecclesiasticum assumeret. pag. 7
- CAP. II. De eximiis Eleemosynis P. Antonii Iulii. 23
- CAP. III. Virtutes magis præstantes P. Antonii Iulii in statu Ecclesiastico seculari. 46
- CAP. IV. P. Antonius Iulius ingreditur Societatem, & quanto in pretio habuerit statum religiosum. 74
- CAP. V. Oratio P. Antonii Iulii & unio cum Deo. 97
- Z 3 CAP.

- CAP. VI.** *Zelus animarum in P. Antonio Iulio.* 116
- CAP. VII.** *Charitas P. Antonii Iulii erga Proximum in rebus corporalibus.* 154
- CAP. VIII.** *Humilitas P. Antonii Iulii ordinariè exercita.* 173
- CAP. IX.** *Humilitas P. Antonii Iulii in munere concionatoris usitata.* 213
- CAP. X.** *Mortificatio Passionum animi in P. Antonio Iulio.* 242
- CAP. XI.** *Mortificationes corporales P. Antonii Iulii.* 265
- CAP. XII.** *Paupertas rigida P. Antonii Iulii.* 293
- CAP. XIII.** *Obedientia & regularis observantia P. Antonii Iulii.* 312
- CAP. XIV.** *Opinio virtutum in qua erat P. Antonius Iulius & felix transitus ad vitam meliorem.* 332

F I N I S.

E R R A T A.

Amice Lector antequam te dimittam, est quod te moneam; Absentia Translatoris, qui prælo interesse non potuit, fuit causa, cur menda non pauca irrepererint: & quamvis ejusmodi sint, quæ per se legentibus manifeste se prodant; tamen plæraque hic subnotare visum est. Sunt autem sequentia.

Pap. 10. lin. 1. laudere, lege laudare. pag. 26. lin. 14. relictæ, lege relicta. pag. 28. lin. 5. dicebant, lege dicebat. lin. 9. probatæ, lege probata. p. 30. lin. 3. promotos, lege permotos. p. 46. lin. 10. dum itaque, dele itaque. lin. 17. Paulæ Adorno, lege Paulæ Adorno. lin. 18. Baptistæ Adorno, lege Baptistæ Adorno. pag. 50. lin. 19. Bresciæ, lege Brixia. p. 70. lin. 5. flagitis, lege flagitiis. pag. 71. lin. 17. Genua, lege Genuæ. pag. 76. lin. 13. inbecillem, lege imbecillem. pag. 77. lin. 14. Ferarri, lege Ferrari. pag. 78. lin. 2. ambilis, lege amabilis. pag. 96. lin. 11. cum, lege eum. pag. 102. lin. 15. cum, lege eum. pag. 111. lin. 22. seluum, lege sensuum. pag. 118. lin. 11. poliorectica, lege poliorcetica. pag. 121. lin. 21. tanti, lege tangi. pag. 124. lin. 20. ætatis, lege æstatis. pag. 125. lin. 8. Prefessa, lege Professa. pag. 126. lin. 19. cum, lege eum. pag. 193. lin. 7. centem, lege centeni. pag. 150. lin. 12. eum, lege cum. pag. 151. lin. 11. cum, lege eum. pag. 168. lin. 19. Pater, lege Patre. pag. 171. lin. 22. vocationi, lege vacationi. pag. 177. lin. 7. quid, lege quod. pag. 183. lin. 13. abditius, lege abditus. pag. 187. lin. 17. vanè, lege vanæ. pag. 192. lin. 16. patientia, lege impatientia.

pag.

pag. 193. lin. 2. impigræ, lege impigrè. pag. 196.
lin. 22. emovebat, lege evomebat. pag. 197. lin. 3.
inadvententiam, lege inadvertentiam. p. 200. lin. 23.
eo privatus omnibus, dele omnibus pag. 203. lin. 20.
auditus, lege auditis. pag. 208. lin. 3. inadvertentiæ,
lege inadvertentiæ. pag. 216. lin. 15. dicurtum, lege
discurtum. pag. 219. lin. 15. æquestris, lege equestris.
pag. 229. lin. 8. oribatur, lege Oriebatur. pag. 242.
lin. 16. fuerunt, lege fuerint. lin. 19. judicia, lege
indicia. pag. 255. lin. 16. sensit, lege lentit. pag. 260.
lin. 8. Et, lege at. lin. 17. indigna, lege indignas.
lin. 19. Cræmona, lege Cremona. p. 261. lin. ultima.
contentiosum, lege contentiosum. pag. 267. lin. 2.
æquorum, lege equorum. p. 273. lin. 15. intumeseret,
lege intumesceret. pag. 275. lin. 13. furtinæ, lege
furtivæ. lin. 15. quos, lege quæ. pag. 278. lin. 14.
luderet, lege læderet. pag. 287. lin. 10. infirmat, lege
confirmat. pag. 292. lin. 4. multocias, lege multoties.
pag. 293. lin. 20. sequis, lege segnis. pag. 307. lin. 13.
exulatione, lege exultatione. pag. 311. lin. 10.
permitterent, lege permetterent. pag. 313. lin. 16.
quantus, leg. quantum. p. 314. l. 20. deest observasse,
pag. 318. lin. 17. conditas, lege conditos. lin. 20. ibi, lege
sibi. pag. 322. lin. 13. cum, lege eum. pag. 331. lin. 14.
honoratis, lege honoratus. pag. 342. lin. 4. finit, lege
fivit. pag. 344. lin. 10. eum, lege cum. pag. 349.
lin. 19. ad deinde, lege ac deinde. pag. 350. lin. 25.
in-diceretur, lege ut diceretur. pag. 351. lin. 1.
Recipit, lege recepit. pag. 351. lin. 24. hora 5. lege
hora 15.

6.
3.
3.
0.
a,
ege
is.
2.
ege
0.
as
1a.
2.
er,
ege
4.
ege
es.
13.
10.
16.
Te,
lege
14.
lege
49.
25.
1.
lege

Handwritten text, possibly a signature or date, written vertically in the right margin.

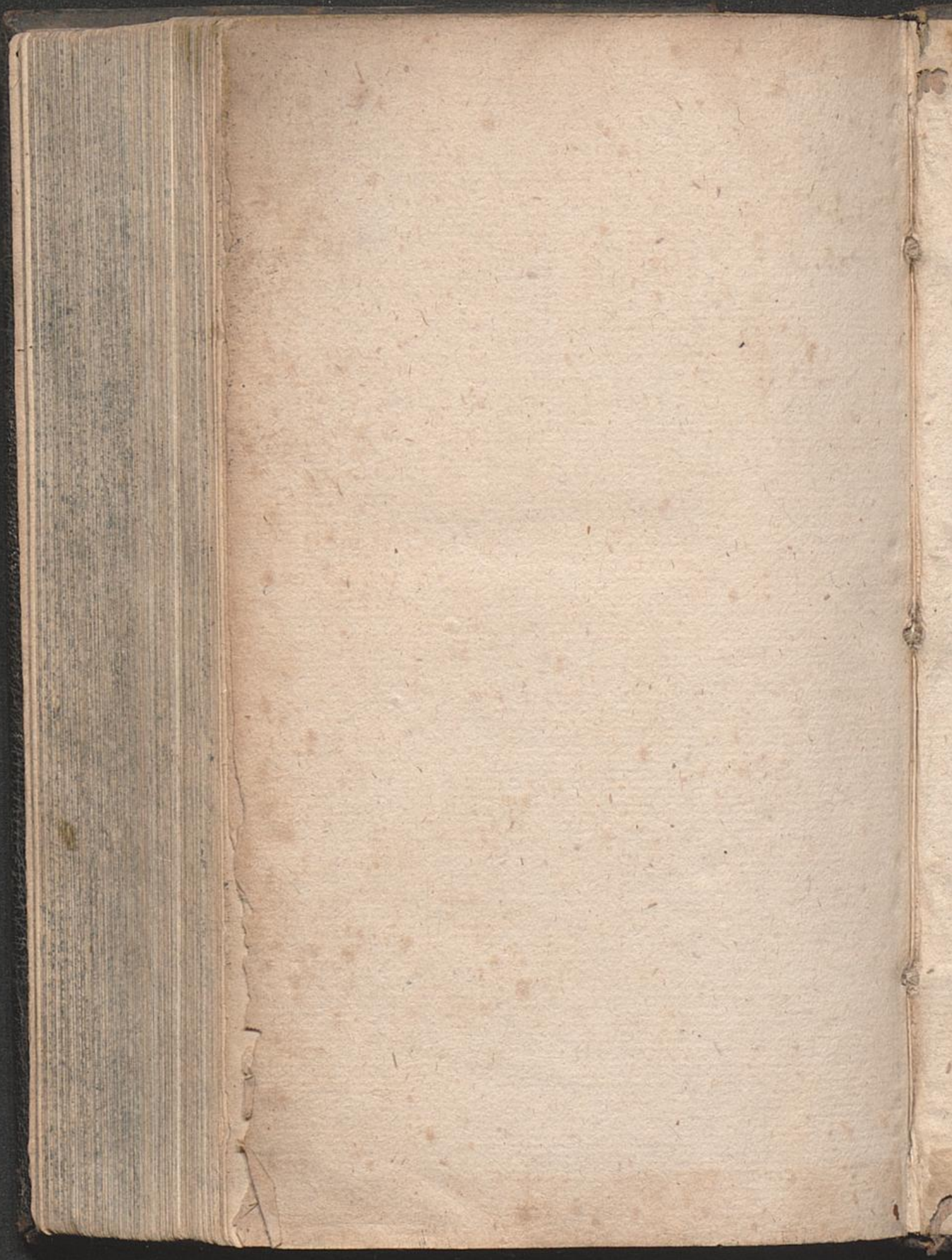

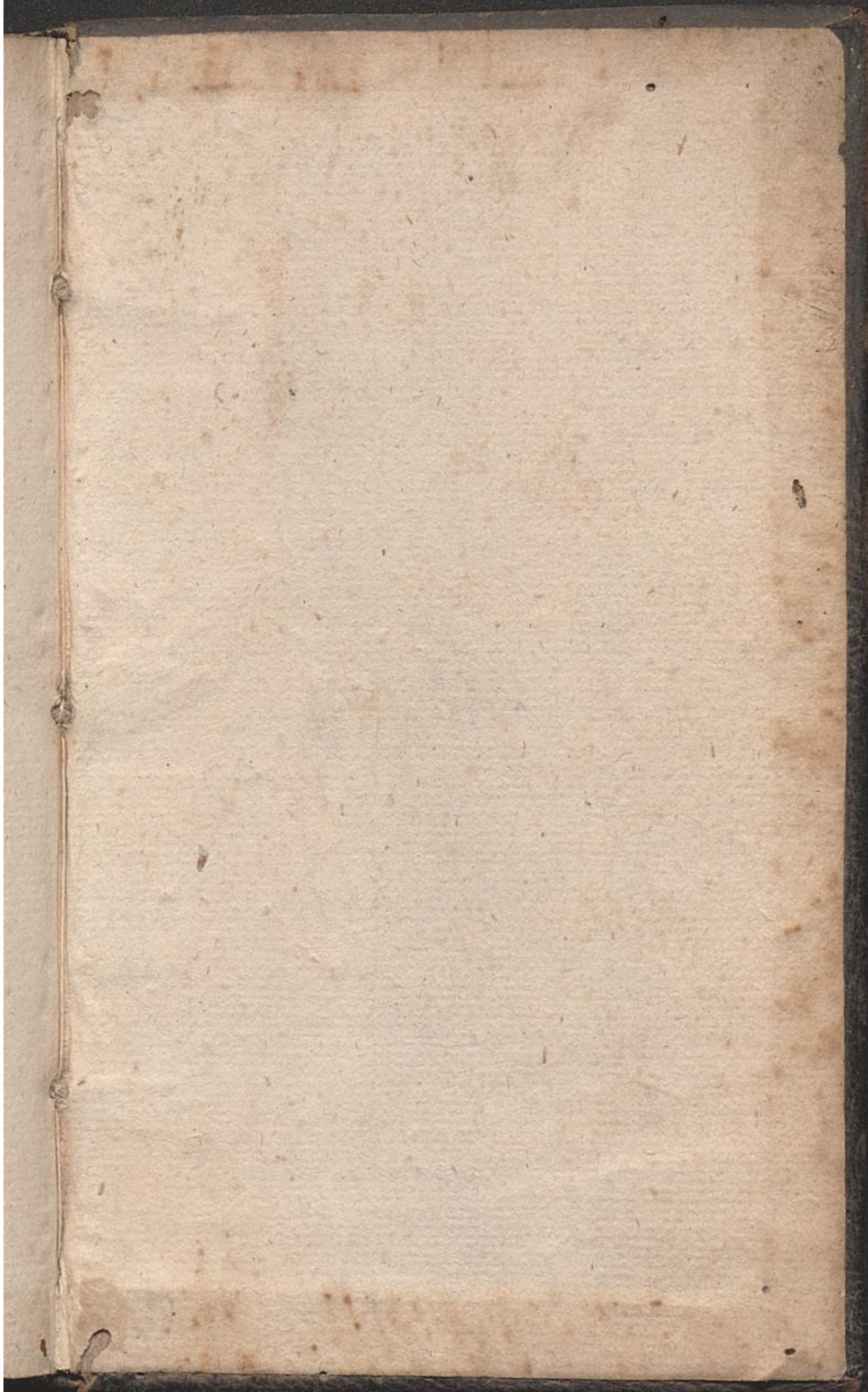

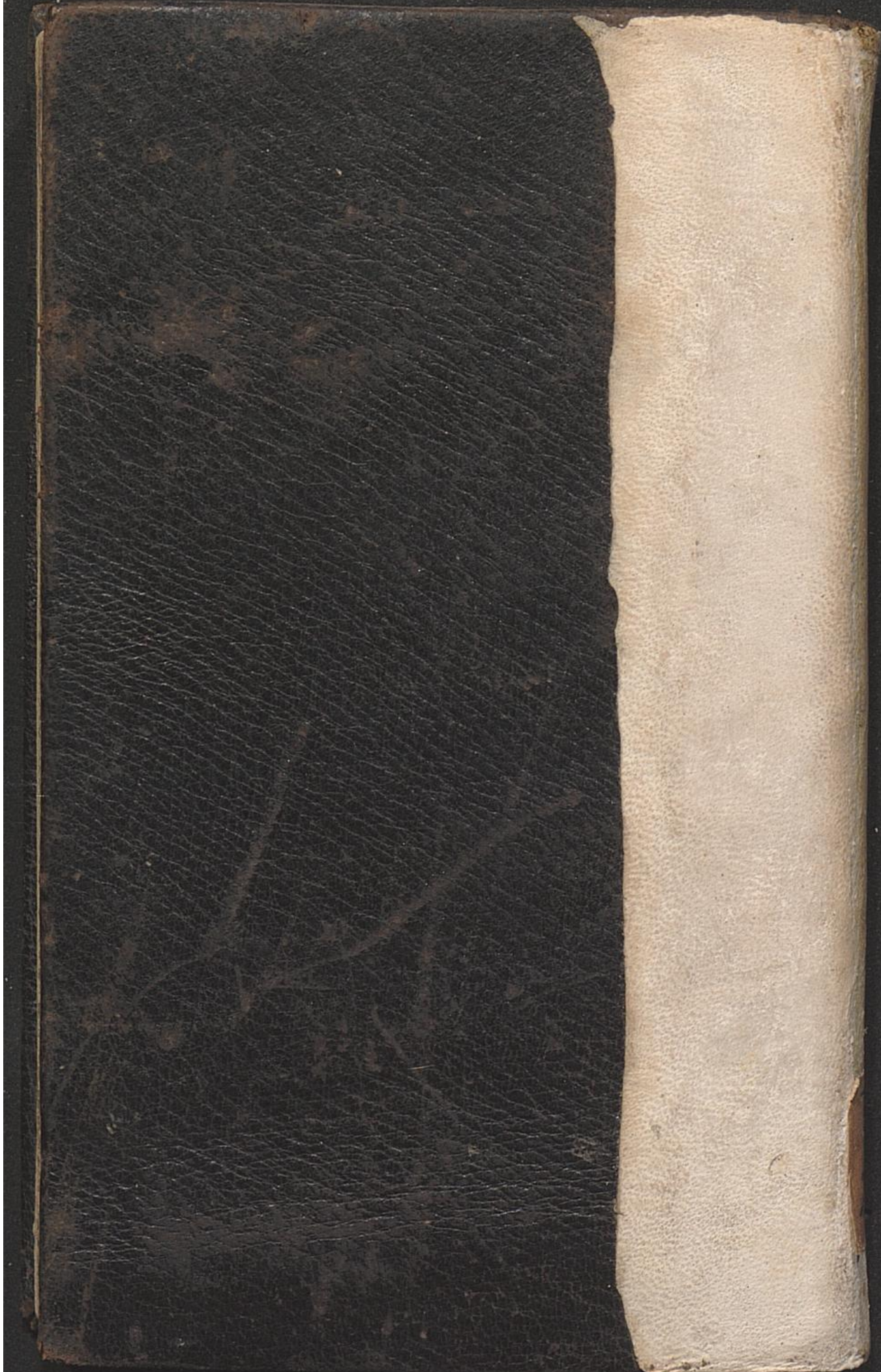

Th
2480